

MS
SINDS 1832

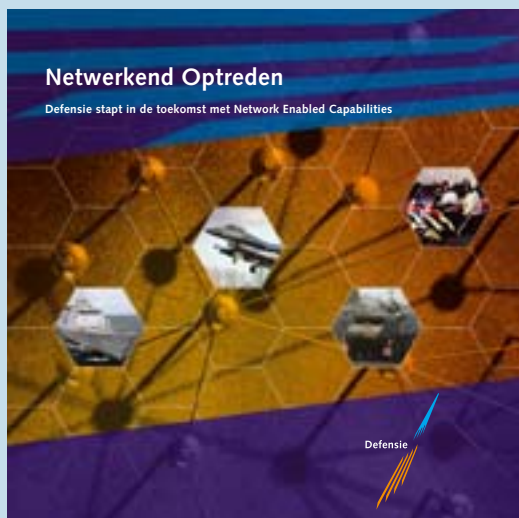
MILITAIRE SPECTATOR

**‘Embedded
news media’**

**e.v. | Waarom krijgskunde?
Voor het winnen van de vrede**

Defensie stapt in de toekomst met *Network Enabled Capabilities*

Defensie beschikt over een toekomstgerichte, snel en breed inzetbare, expeditieaire krijgsmacht die de belangen en waarden van de Nederlandse samenleving behartigt; een krijgsmacht die nationaal en internationaal wordt gewaardeerd als solide, militaire partner.

Om onze ambitie te kunnen blijven realiseren wordt voortdurend gewerkt aan de verbreding en verbetering van de inzetbaarheid en wordt het militaire vermogen aangepast aan ontwikkelingen. Om effectief, flexibel en efficiënt te kunnen blijven optreden is een toenemende mate van samenwerking en integratie noodzakelijk tussen voor een missie beschikbare operationele capaciteiten.

De ondersteuning van operaties met een netwerk- en informatie-infrastructuur krijgt in dit kader een steeds groter belang. Internationaal wordt deze ontwikkeling aangeduid met de term *Network Enabled Capabilities* (NEC). De totstandkoming van NEC heeft daarom een centrale plek in de transformatie van militair vermogen.

Als losse bijlage bij deze uitgave van de *Militaire Spectator* treft u de brochure 'Netwerkend Optreden' aan. Met deze brochure hoop ik u een beeld te schetsen wat NEC voor Defensie kan gaan betekenen. Ik vind het belangrijk dat u zich bewust wordt van dit omvangrijke maar boeiende veranderingsproces.

*Schout-bij-nacht W. Nagtegaal
Directeur Operationeel Beleid,
Behoeftestellingen en Plannen
Defensiestaf*

De Militaire Spectator is sinds 1832 het militair-wetenschappelijk tijdschrift voor en over de Nederlandse krijgsmacht. Het maakt relevante kennis, wetenschappelijke inzichten, ontwikkelingen en praktijkervaringen toegankelijk en slaat zo een brug tussen theorie en praktijk.

De Militaire Spectator stimuleert de gedachtevorming over onderwerpen die de krijgsmacht raken en draagt zodoende bij aan de ontwikkeling van de krijgswetenschap in de breedste zin van het woord, ook wel geduid als de 'militaire wetenschappen'. Op deze wijze geeft het tijdschrift inhoud aan zijn missie: het bijdragen aan de professionalisering van het defensiepersoneel en het verhogen van het kennisniveau van overige geïnteresseerden. Daarmee bevordert de Militaire Spectator ook de dialoog tussen krijgsmacht, wetenschap en samenleving.

UITGAVE

Koninklijke Vereniging ter Beoefening
van de Krijgswetenschap
www.kvbk.nl
info@kvbk.nl

Secretaris

luitenant-kolonel KLu E.M. Wijers
Telefoon 070 - 339 70 12
Fax 070 - 339 72 86

Ledenadministratie

mw. M.L.W.A. van Gurp-Brouwers
Koninklijke Militaire Academie
Vakgroep SGW / MPC 71 C
Postbus 90002, 4800 PA Breda
mlwa.gurp.brouwers@mindef.nl

REDACTIE

**brigade-generaal cav b.d. prof.
J.M.J. Bosch (hoofdredacteur)**
Telefoon 071 - 542 18 30
Fax 071 - 542 18 29
E-mail jmjbosch@xs4all.nl

kolonel cav drs. P.J.E.J. van den Aker
luitenant-kolonel KLu S.M. Babusch bc
kapitein ter zee P. van den Berg
commodore KLu drs. G.M. Bergsma
drs. P. Donker
luitenant-kolonel MJD mr. drs.
P.A.L. Ducheine
drs. P.H. Kamphuis
luitenant-kolonel KMar drs.
J.A.J. Leijtens
kolonel MPSD drs. F. Matser
brigade-generaal TS ir. R.G. Tieskens
luitenant-kolonel Marns drs.
A.J.E. Wagemaker MA
kapitein-luitenant ter zee
N.A. Woudstra

BUREAUREDACTIE

mw. drs. A. Kool en
mw. drs. T.H.L. van de Wetering
Instituut Defensie Leergangen
MPC 58B / Kamer 047
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
Telefoon 015 - 284 47 20 of
015 - 284 40 62
Fax 015 - 284 47 21
E-mail redactiemilitairespectator@
mindef.nl

LIDMAATSCHAP

binnenland € 22,50
studenten € 15,00
buitenland € 27,50

OPMAAK EN DRUK

Drukkerij Giethoorn Ten Brink
ISSN 0026-3869

NADruk VERBODEN

Coverfoto: Een kustvaarder van de
'Amur Flotilla' zet troepen aan wal
(Foto RIA Novosti)

MILITAIRE SPECTATOR

254

Editoriaal:
Waar het écht om gaat

256

A. ten Cate:
Voor het winnen van de vrede
1 (NL) PRT Pol-e Khomri in historisch perspectief

268

M. Gareev:
'The Last Battle of World War II'

275

M. van Dijk:
Waarom krijgskunde?

282

A.J.H. Bouwmeester
'Showtime'
Embedded news media during Operation Iraqi Freedom'

298

Meningen van anderen

299

Boeken

300

L. Polman:
Bericht uit Afrika – 'Dutch Approach'

302

F. Matser:
Tegenwicht – 'Effect Based Operations' en andere onzin

304

Samenvattingen / Summaries

WAAR HET ÉCHT OM GAAT

Alinea 1 – Inleiding

Als u wilt weten waar het écht om gaat, moet u de eerste vijf alinea's van dit editoriaal maar overslaan. Ze zijn het soepele aanloopje naar waar het echt om gaat. Een aanloopje dat je als redactie soms nodig hebt. De *Militaire Spectator* is sinds twee maanden hét vakblad voor de hoger opgeleiden van de Nederlandse defensieorganisatie. Nu ook de marineofficieren toegetreden zijn tot ons lezersbestand, zijn we waarlijk 'paars'. Dat waren we de laatste jaren al in de keus van onze artikelen, dat waren we extra nadat we de redactie hadden uitgebreid met een aantal marinecollega's. Dat zijn we thans volledig, nu ook ons lezersbestand rondom 'paars' is geworden. Wij – de redactieleden – hebben er zin in.

Alinea 2 – Onze missie

We hebben dat als redactie in onze missie als volgt verwoord:

De Militaire Spectator is sinds 1832 hét militair-wetenschappelijk tijdschrift vóór en over de Nederlandse krijgsmacht. Het maakt relevante kennis, wetenschappelijke inzichten, ontwikkelingen en praktijkervaringen toegankelijk en slaat zo een brug tussen theorie en praktijk. De Militaire Spectator stimuleert de gedachtevorming over onderwerpen die de krijgsmacht raken en draagt zodoende bij aan de ontwikkeling van de krijgswetenschap in de breedste zin van het woord. Op deze wijze geeft het tijdschrift inhoud aan zijn missie: het bijdragen aan de professionalisering van het defensiepersoneel en het verhogen van het kennisniveau van overige geïnteresseerden. Daarmee bevordert de Militaire Spectator ook de dialoog tussen krijgsmacht, wetenschap en samenleving.

In deze missie proberen we als redactie het rijke historisch verleden van de *Militaire Spectator* te koppelen aan het doel dat de minister thans met dit tijdschrift voor ogen staat.

Alinea 3 – Onze editorialen

Waar schrijft de redactie over? Het imago van Defensie, nut en de noodzaak van brigadestaven bij de landmacht, nationale operaties, militaire muziek, het wetenschappelijk gehalte van de *Militaire Spectator*, de Duits-Nederlandse militaire samenwerking... Zo maar een greep uit de editorialen die in de afgelopen maanden op deze opningspagina's te lezen zijn geweest. Stuk voor stuk leuke, interessante en belangwekkende onderwerpen. Als redactie doen we ons best om u – de lezer – gevarieerde kost voor te zetten. We hopen steeds dat we daarin slagen. Uw feedback is daarbij van groot belang.

Alinea 4 – Uw artikelen

Terwijl deze reeks van onderwerpen voorbij kwam in de editorialen, was in de artikelen van de *Spectator* kennis te nemen van interessante onderwerpen zoals: *network centric warfare*, *effect based operations*, de (toekomstige) inzet van militaire grondrobots, het nut van onderzeeërs, *airpower*, *special forces*, de dubbele pet van de Koninklijke Marechaussee, het oorlogsrecht, F-16-onderhoud, maritiem optreden, de systeembenadering van militair optreden, samenwerking binnen de Nederlands-Duitse legerkorpsstaf, en niet te vergeten de boeiende ervaringen van collega's die ons vertellen over hun inzet in: Irak, Afrika, Bosnië, Kosovo, Eritrea en al die andere plekken op de wereld. Ook hier kunnen wij u, de lezer, niet missen. Het gros van de artikelen wordt namelijk door u geschreven. Van jonge luitenant (ter zee) tot de gelouterd generaal of admiraal. Van beleidsburger of hoogleraar tot CDC-ondersteuner. U bent de zee waarop wij drijven en waaruit wij tegelijk onze vissen trachten te hengelen.

Alinea 5 – Lezersonderzoek

Of en hoe goed al deze artikelen, editorialen, boekbesprekingen en columns gelezen worden, zullen we u binnenkort onthullen. Ons lezersonderzoek is afgerond en we hopen u te kunnen zeggen wat u er met z'n allen vindt. Wij lichten vast één tipje van de sluier: de respons. Die is met meer dan twintig procent fors hoger dan bij het laatste lezersonderzoek zo'n tien jaar geleden (dertien procent). Bedankt! Daar zijn we heel blij mee. Met de uitslagen van het onderzoek, en met uw talrijke suggesties gaan we natuurlijk kijken hoe we uw blad nog beter kunnen maken. U leest er binnenkort meer over. We herhalen het nog één keer: ook na 175 jaar *Militaire Spectator*, heeft de huidige redactie er nog zin in.

Alinea 6 – Waar het écht om gaat

Want, zonder ook maar iemand tekort te willen doen, zoals de oplettende marechaussee aan de grens, de duikbootbemanning in de Perzische Golf, de waarnemer in Congo, de reservist op de dam of de F-16-piloot hoog in de lucht, waar het echter echt om gaat in de komende jaren, is het expeditionaire operationele product: de Nederlandse defensie-inzet in de Afghaanse provincie Uruzgan.

Terwijl wij al de hierboven opgesomde belangwekkende gevarieerde editorialen schreven en alle hiervoor opgesomde boeiende artikelen beoordeelden, redigeerden en plaatsten, woedde er in Nederland en daarbuiten een felle strijd in de politieke arena en in de media. Gaan we wel of

gaan we niet naar Uruzgan? De productiecyclus van ons blad, maakt het onmogelijk om die strijd van dag tot dag op de voet te volgen. Dat is enerzijds jammer, maar past anderzijds bij de aard van dit blad. Enige distantie, enige reflectie en enige bezinning. Voor het nieuws van de dag moet u ons niet open slaan.

Omdat we met enige vertraging berichten, kan het zijn dat er na maanden van discussies op het scherpst van de snede in pers en in de Tweede Kamer in de *Spectator* nog vrijwel niets te lezen was over deze uitdaging die op onze weg is gekomen. En met 'onze' bedoelen wij dan de gehele defensieorganisatie. Want we zitten er samen in. Zoals het er nu uitziet, zullen een kleine 10.000 Nederlandse militairen over enige jaren terugkijken op hun inzet in Afghanistan. Militairen van landmacht, marine, luchtmacht en marechaussee. Een aantal van de uitgezonden militairen zal ons in en na die periode hopelijk interessante en lezenswaardige bijdrages daarover aanbieden. Die zullen we kritisch beschouwen en met liefde plaatsen. Dat is ons werk maar dat is nú bijzaak.

Alinea 7 – Geen weg terug

Want waar het echt om gaat, is dat door het proces dat doorlopen is, er feitelijk geen weg terug is. Natuurlijk, in de discussie in de Tweede Kamer is de minister volstrekt helder geweest. We gaan er niet heen om te vechten maar om op te bouwen. Als we ons werk niet meer kunnen doen, dan gaan we terug. Maar probeert u zich eens voor te stellen wat het zou betekenen voor de geloofwaardigheid van de Nederlandse krijgsmacht als we – door wat voor oorzaak dan ook – de *Taskforce* Uruzgan terug moeten halen en deze missie voortijdig af moeten breken.

Bij Srebrenica indertijd raakte de nuance in de publiciteit volledig zoek. Dit risico hangt boven elke operatie waaraan de krijgsmacht deelneemt; zeker een risicovolle. Wat eventueel terughalen voor gevolgen zal hebben voor de geloofwaardigheid van de Nederlandse krijgsmacht en haar positie en draagvlak in de maatschappij is afhankelijk van de argumenten en laat zich verder raden.

Alinea 8 – Een nieuwe werkelijkheid

Met het voorgaande willen we op geen enkele wijze suggereren dat er een overeenkomst is tussen wat toen in Bosnië, en nu in Afghanistan gebeurt. Integendeel zelfs. De besluitvorming rond Uruzgan was openbaar en zeer zorgvuldig. De commandanten hebben een veel ruimere vrijheid van handelen. De militairen – van hoog tot laag – zijn beter voorbereid. De uitrusting is beter dan welke Nederlandse eenheid die ooit werd ingezet. De mannen en vrouwen van de diverse *Taskforces* hebben in de afgelopen maanden intensief getraind.

Het mandaat is duidelijk en de mogelijkheid om snel robuuste gevechtondersteuning te krijgen, is gegarandeerd. Bovendien zijn met diverse grote partners die in de regio opereren, goede afspraken gemaakt over wederzijdse steun. Allemaal zaken die in Srebrenica niet goed geregeld waren, en nu wel. *Lessons learned* dus. Natuurlijk, we hebben niet alle variabelen in eigen hand (met name de tegenstander), maar de redactieleden denken dat politiek en militairen er alles aan gedaan hebben om het te laten lukken: we gaan ervoor.

Alinea 9 – Conclusie

De boodschap is helder: de missie moet slagen. En daarin schuilt natuurlijk ook een gevaar. Dat legt om te beginnen grote druk en veel verantwoordelijkheid op de commandanten en de militairen die in de komende jaren in Uruzgan worden ingezet. Daar zijn ze zich goed van bewust. Dat legt ook druk op de minister, het Kabinet en de Tweede Kamer om niet te snel te zwichten voor de waan van de dag. Missies als deze op je nemen, betekent dat je een echt professioneel leger bent. Dat je als land wat wilt en durft en dat je als krijgsmacht wat kan.

Missies als deze op je nemen, betekent echter ook risico's lopen. *Calculated risks*. De regering weet dat en het valt te prijzen dat zij het doet. Binnen de politiek valt een groeiende bereidheid te vinden om de krijgsmacht – ook ver van huis en hoger in het geweldspectrum – in te zetten ter handhaving van de internationale rechtsorde. Daarmee lijkt de Nederlandse krijgsmacht een internationaal serieus te nemen speler te worden. Wij allemaal, de militairen van marine, land- en luchtmacht en de marechaussee, moeten die ambitie de komende tijd in de praktijk waarmaken.

De redactie wenst iedereen die daar is, of nog heengaat, veel wijsheid en krijgsmansgeluk. De enige houding die vanaf nu nog past, is honderd procent steun aan de militairen die bij deze missie worden ingezet. Want zij gaan de kastanjes uit het vuur halen. Politieke, maatschappelijke en morele steun aan de troepen in Uruzgan: dát is waar het de komende jaren echt om gaat! Maar dat wist u vast al.

Alinea 10 – Naschrift

Terwijl wij deze regels schrijven, is één collega-redacteur net terug uit Afghanistan, bevindt een tweede zich nog daar en bereidt een derde redacteur zich voor op zijn vertrek voor zes maanden naar de Democratische Republiek Congo. Ook de *Militaire Spectator* gaat met de nieuwe tijd mee. Ondanks, of juist dankzij, die historie van bijna 175 jaar. En niet alleen door te verschijnen op internet (www.kvbk.nl). Want zoals u weet zijn de beste stuurliedjes meestal slechts tijdelijk aan wal te vinden.

Voor het winnen van de vrede

1 (NL) PRT Pol-e Khomri in historisch perspectief

drs. A. ten Cate*

Inleiding

Mariniers die in Cambodja (1993) op eigen initiatief de criminaliteit in hun operatiegebied aanpakken. Landmachtmilitairen die in de omsingelde enclave Srebrenica (1994) het provisorische burgergezag ondersteunen om onder moeilijke omstandigheden de gemeentelijke voorzieningen overeind te houden. Artilleristen die als onderdeel van een NAVO-geleid expeditieleger in Kosovo (1999) een totaal machtsvacuüm aantreffen en die gedurende enkele maanden de enige vorm van bestuurlijk gezag vormen in hun *area of responsibility*. Militairen van de luchtmacht en de marine die in de Afghaanse provincie Baghlan (van 2004 tot heden) helpen het burgergezag van de centrale overheid te vestigen en die zich bezighouden met *provincial reconstruction*. Kortom, militair optreden bij internationale (vredesondersteunende) operaties beperkt zich heden ten dage al lang niet meer tot het militaire domein alleen.

'Stabilisering'

Crisisbeheersingsoperaties zijn complex. Ze zijn een zaak van de lange adem geworden. Feitelijk wordt sinds een aantal jaren bij internationaal optreden in toenemende mate geprobeerd om, ondersteund door het militaire instrument, een ambitieuze politieke en staatsvormende doelstelling te verwezenlijken. Internationale vre-

desondersteunende operaties vinden steeds vaker plaats ter reparatie van gebieden waar gezagsstructuren zijn bezweken.

Andere dimensies dan de militaire dringen zich daarbij naar de voorgrond. Net als bij bijvoorbeeld contraguerrillacampagnes zien de uitvoerders van internationale operaties zich genoodzaakt om in het kader van 'stabilisering' een breed scala aan bestuurlijke en maatschappelijke voorzieningen op te bouwen en in stand te houden.

De vrede wordt gewonnen door veiligheid te creëren, te ontwapenen en te demobiliseren, maar ook door wederopbouw te stimuleren, infrastructuur te herstellen, onderwijs en gezondheidszorg te faciliteren, goed bestuur te promoten, politie en justitie te trainen en de economie op gang te brengen. Bemoeienis met het burgergezag is daarbij onontbeerlijk.

Militair bestuur

De toepassing van vormen van militair bestuur bij vredesondersteunende operaties (van ondersteunend tot uitvoerend) is tegelijkertijd een gevoelig onderwerp. Het optreden van buitenlandse troepen op vreemd grondgebied riekt immers naar bezetting, naar het koloniale verleden (en daarmee naar westerse overheersing), of op zijn minst naar een of andere vorm van schending van de soevereiniteit

* De auteur is als senior wetenschappelijk medewerker verbonden aan het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH). Hij is onder meer auteur van de boeken *Waarnemers op heilige grond. Nederlandse officieren bij UNTSO, 1956 – 2003* en *De Laatste Divisie. De geschiedenis van 1 Divisie '7 December' na de val van de Muur, 1989-2004*.

**Nederlandse mariniers,
ingezet ter ondersteuning
van de Cambodjaanse politie,
september 1992** (Foto AVDKM)

van een land, wat de internationale rechtvaardiging daarvoor ook moge zijn.

In het algemeen treedt volledig militair bestuur en/of militaire ondersteuning van civiel bestuur vandaag de

dag vooral op bij internationale crisisbeheersingsoperaties, na bemiddeling en/of ingrijpen van internationale organisaties, bondgenootschappen of grote mogendheden.

Met andere woorden, militair bestuur of militaire ondersteuning van het civiele bestuur bij internationale operaties vindt (al dan niet vrijwillig) plaats in landen die de mondiaal aanvaarde normen van effectieve en ‘fat-

soenlijke’ statelijke gezagsuitoefening niet kunnen of niet willen naleven, zoals falende en mislukte staten, schurkenstaten (denk aan staten die terrorisme sponsoren) of staten met een anderszins destabiliserend karakter.

De internationale gemeenschap neemt deze gezagsuitoefening in dat geval (al dan niet gedeeltelijk) over, of biedt op enigerlei wijze ondersteuning. Dit gebeurt ten behoeve van de bestaande internationale orde, op de ‘zwakke plekken’ die deze mogelijk kunnen ondermijnen. Wederopbouw en duurzame staatsvorming zijn (denk bijvoorbeeld aan Afghanistan) de sleutelgreppen van dergelijke interventies.

Civiel takenpakket

Nederlandse militairen worden hier bij moderne crisisbeheersingsoperaties mee geconfronteerd. Zij krijgen te maken met aspecten van optreden die voorheen tot de civiele sfeer werden gerekend. Het civiel-getinte takenpakket (van bijvoorbeeld het Provinciaal Reconstructie Team in Afghanistan) wordt namelijk onmisbaar geacht om de politiek-strategische doelen van deze operaties – duurzame vrede en stabiliteit in een bepaald gebied – te bereiken. Internationale hulptroepen dragen wat dit betreft automatisch (een deel van) de verantwoordelijkheid.

Dat gezegd hebbende, dringt de vraag zich op welke ervaringen de Nederlandse krijgsmacht eigenlijk heeft met deze vorm van militair bestuurlijk optreden, of met de militaire ondersteuning van civiel bestuur bij internationale operaties. Hoe ontwikkelde zich dit fenomeen in de afgelopen jaren, en met name in het laatste decennium, tot aan het optreden in Afghanistan?

Waar zijn Nederlandse militairen geconfronteerd met deze taken, en hoe? En welke vraagstukken speelden daarbij een rol?

Terug in de tijd

De ontwikkeling die crisisbeheersingsoperaties de laatste decennia hebben doorgemaakt, heeft ertoe geleid dat militair-civiele samenwerking steeds nadrukkelijker op de agenda is komen te staan. Aanvankelijk was dit niet zo en beperkte de inzet van Nederlandse militairen bij dergelijke

operaties zich, net als die van de blauwhelmen uit andere landen, tot de traditionele militaire vrede-staken: het als deskundige observeren van een conflict en daarover rapporteren aan politieke instanties, het fysiek scheiden van strijdende partijen, het toezien op de naleving van een vredesverdrag of staakt-het-vuren, of het beveiligen van een voormalig crisisgebied.

Zuid-Libanon

Bij de operatie in Zuid-Libanon (1979-1985) vervaagden de grenzen tussen de militaire en bestuurlijke sferen daarbij soms wel, omdat het optreden in de bewoonde bufferzone mede plaatsvond ter ondersteuning van het Libanese centrale gezag en ten goede kwam aan de openbare veiligheid. In de loop van de missie, zeker na de Israëlische invasie van 1982, was er zelfs sprake van daadwerkelijke civiel-militaire samenwerking (in militair jargon: CIMIC, *Civil-Military Cooperation*).

Het optreden in het bezette gebied kreeg een meer politoneel karakter ter bescherming van de lokale bevolking en ter bestrijding van plunderingen, ontvoeringen en andere criminele activiteiten. De medische zorg en bepaalde nutsvoorzieningen werden ondersteund. Er werd bij tijd en wijle ook humanitaire noodhulp geboden. De activiteiten van non-gouvernementele hulporganisatie als het Rode Kruis in het gebied werden gecoördineerd.¹

Toch hielden de Nederlandse commandanten over het algemeen vast aan een duidelijke scheiding van de militaire en civiele verantwoordelijkheden. CIMIC diende primair ter ondersteuning van de eigen missie, en was geen doel op zich.

Val van de Muur

Toen het IJzeren Gordijn in 1989 viel, kregen de VN en andere internationale organisaties de ruimte om zich actiever in te zetten voor vrede en veiligheid in de wereld. Niet alleen nam zodoende begin jaren negentig het aantal internationale vredesonder-

steunende operaties enorm toe, ook het (politieke) ambitieniveau van deze operaties ging aanzienlijk omhoog.

Niet minder dan het bouwen van duurzame, democratische staten werd het doel, in de overtuiging dat alleen dit kon leiden tot vrede en stabiliteit op de lange termijn. Nieuw elan leidde tot de gedachte dat de 'zwarte gaten' in het internationale stelsel konden en moesten worden aangepakt, opdat een welvarende en democratische toekomst voor allen in het verschiet zou komen te liggen.

Toenmalig secretaris-generaal Boutros Boutros-Ghali van de VN bracht dit optimisme onder woorden in zijn rapport *An agenda for peace*, waarin hij benadrukte dat de wereldgemeenschap door het einde van de patstelling tussen Oost en West een kans had gekregen om de idealen van het oorspronkelijke VN-Handvest, '*social progress and better standards of life in larger freedom*', daadwerkelijk te bereiken. Die kans moest men niet laten lopen, aldus de 'SGVN', en hij categoriseerde ten dienste daarvan een aantal vormen van internationaal ondersteunend optreden, variërend van beperkte traditionele *peacekeeping* tot verregaande vredesopbouwende missies aan toe.²

CIMIC 'gemarginaliseerd'

Waar vredesondersteunende operaties voorheen vooral plaatshadden tussen staten, gebeurden zij nu dus vooral *binnen* staten. De nieuwe generaties vredesondersteunende operaties waren derhalve veel groter en ingewikkelder dan de traditionele. Tegelijkertijd, zo signaleerde historicus Brocades Zaalberg in zijn recente proefschrift *Soldiers and civil power*, bleef de militaire aanpak bij deze ontwikkelingen achter.³ Sterker nog, civiel-militaire samenwerking en militaire ondersteuning van civiele autoriteiten in conflictgebieden werden in hoge mate 'gemarginaliseerd'. Brocades Zaalberg kwam tot de conclusie dat er voor deze taak lange tijd een

'gebrek aan erkenning' was. Het drong onvoldoende door 'dat het civiel-militaire raakvlak een centraal probleem was bij het creëren van een "veilige omgeving" in vredesoperaties – dus bij het uitvoeren van de militaire kerntaak'.⁴ Er was sprake van koudwatervrees bij de militairen en hun politieke bazen.

De doctrine die de Koninklijke Landmacht (KL) in de loop van de jaren negentig op het gebied van vredesoperaties ontwikkelde, weerspiegelde deze houding. Vormen van militaire assistentie in conflictgebieden, die door een vredesmacht aan een civiele overheid konden worden verleend, zouden, zo was de doctrinaire KL-benadering, 'over het algemeen een aanvullend karakter [hebben], waardoor de inzet van militairen in tijd veelal beperkt blijft'. Civiele organisaties moesten deze taken 'dan ook zo spoedig mogelijk' weer overnemen.⁵

Niettemin werden Nederlandse militairen in de jaren na de val van de Muur herhaaldelijk geconfronteerd met een civiel-bestuurlijk vacuüm in hun operatiegebied en dus met dit werk. In de geallieerde *safe haven* in Noord-Irak, waar de internationale gemeenschap in 1991 een veilig gebied creëerde om meer dan twee miljoen Koerdische vluchtelingen na een mislukte opstand van de dood te redden, hielden zij zich naast beveiliging – de hoofdtaak – bezig met het normaliseren van het dagelijkse leven om hen heen. Zij stapten in de bestuur-

¹ Zie B. Schoenmaker en H. Roozenbeek (red.), *Vredesmacht in Libanon. De Nederlandse deelname aan UNIFIL, 1979-1985* (Amsterdam 2004).

² Boutros Boutros-Ghali, *An agenda for peace. Preventive diplomacy, peacemaking and peace-keeping* (New York 1992). Zie www.un.org, A/47/277 – S/24111 (17 juni 1992).

³ T. Brocades Zaalberg, *Soldiers and civil power. Supporting or substituting civil authorities in peace operations during the 1990s* (Amsterdam 2005).

⁴ Promotie T. Brocades Zaalberg, Amsterdam d.d. 26 mei 2005.

⁵ *Landmacht Doctrine Publicaties III Vredesoperaties* (Den Haag 1999) 85.

lijke leegte die ontstond door het verdwijnen van het Iraakse bestuursapparaat.

Commandanten vervulden daarbij soms *de facto* de rol van burgemeester. Om het burgerlijk gezag weer van de grond te krijgen, werkten de militairen gestructureerd samen met lokale Koerdische leiders in *Civil-Military Committees*. De geallieerde eenheden (*Task Forces*) in het onder bescherming gestelde gebied hadden zelfs een speciale stafcomponent om de civiele zaken te regelen.⁶ De militaire gezagstaken die als vanzelfsprekend voortvloeiden uit de inzet werden zo serieus ter hand genomen.

'Hearts and minds'

Ook de Nederlandse mariniers in Cambodja (1992-1993) begaven zich tijdens hun vredesmissie op het civie-

le vlak met directe steun aan de niet-militaire componenten van het tijdelijke VN-bestuur – de *United Nations Transitional Authority in Cambodia* (UNTAC). Zo verspreidden zij voorlichtingsmateriaal over de principes van het democratische systeem en over de beginselen van behoorlijk bestuur, en ondersteunden zij het verkiezingsproces.

Daarnaast werkten zij op eigen initiatief samen met de plaatselijke gouverneur en zijn politie bij het handhaven van rust en orde in het door criminaliteit geteisterde operatiegebied. Verder verzorgde het Nederlandse bataljon in samenwerking met hulporganisaties medische zorg en verrichtten de Nederlanders zogenoemde '*community relations projects*' als het bouwen van bruggen, scholen, klinieken, een gevangenis en een rechtbank.

Met geld van het ministerie van Ontwikkelingssamenwerking werd werk gemaakt van de maatschappelijke wederopbouw in de 'Nederlandse' sector.

De projecten droegen bij aan het winnen van de *hearts and minds* van de lokale bevolking, verbeterden de eigen veiligheidssituatie en bleken ook nog goed voor het eigen moreel.⁷

⁶ Zie D.C.L. Schoonoord, *Mariniers in Irak en Turkije 1991. Humanitaire hulpverlening door militairen aan Koerden* (Leeuwarden en Mechelen 1992), C. Klep en R. van Gils, *Van Korea tot Kabul. De Nederlandse militaire deelname aan vredesoperaties sinds 1945* (Den Haag 2005) en M.L.M. Urlings, 'Het 11^e Geniehelpbataljon in Noord-Irak', *Militaire Spectator* (jrg. 161) (1992) 2, 71-79.

⁷ Zie Brocades Zaalberg, *Soldiers and civil power*, 96-126.

Nederlandse militair speelt een partijtje voetbal met Kosovaren tijdens het afleveren van bouwmaterialen (Foto NIMH)

In het voormalige Joegoslavië ontplooiden Nederlandse militaire eenheden in de daaropvolgende jaren eveneens dergelijke CIMIC-activiteiten, en soms meer. Het Nederlandse infanteriebataljon in de omsingelde enclave Srebrenica in Oost-Bosnië werkte bijvoorbeeld met een mengsel van taken bestaande uit gebiedsbeveiliging, humanitaire hulpverlening, vredesopbouw en bemiddeling tussen partijen; zowel militaire als civiele taken.

Dutchbat hielp daarbij in de eerste plaats de vluchtelingenorganisatie UNCHR bij de opslag en distributie van hulpgoederen. Maar ook pleegde het reparaties aan wegen en bruggen, en hielp het met openbare nutsvoorzieningen als elektriciteit, gas en water. De militairen verleenden bovendien, samen met Artsen zonder Grenzen en het Rode Kruis, uitgebreide medische hulp aan de bevolking en verrichtten allerlei 'gemeentelijke' taken zoals het ruimen van vuilnis, het (sneeuw)vrij houden van wegen, het onderhouden van de ambulance, vuilnis- en brandweerwagens, en het bevoorraden van scholen.

Er was geregeld overleg met de Bosnische autoriteiten in de enclave en met de internationale hulporganisaties. Niet alleen wilden de Nederlanders met deze activiteiten het vertrouwen van de Bosniërs winnen, ook hoopten zij een bijdrage te leveren aan een duurzame verbetering van de leefomstandigheden in het belegerde gebied.

'Force acceptance'

Negatieve ervaringen met vredesoperaties als in Joegoslavië leidden midden jaren negentig ondanks deze voortgaande civiel-militaire kruisbestuiving tot een pas op de plaats. In Nederland bracht het echec van de val van Srebrenica een proces van politieke herbezinning op gang over de inzet van de krijgsmacht in het buitenland.

Nederlandse militairen verlenen humanitaire hulp in Kosovo

(Foto C.M.A.P. Bogers)

Robuuste multinationale operaties zoals de NAVO-stabilisatiemachten IFOR en SFOR in Bosnië-Herzegovina kregen de voorkeur. Een helder mandaat, duidelijke geweldsregels en onverzettelijk optreden leidden bij die operaties tot succesvolle pacificatie, tot grote tevredenheid van zowel militairen als politici.

Tegelijkertijd kropen de militairen wat betreft CIMIC in hun schulp. De gehanteerde strikte scheiding met het civiele internationale bestuur in Bosnië (de OHR, *Office of the High Representative*) leek een terugkeer te betekenen naar meer traditionele vormen van *peacekeeping*. Vermenging met civiele taken werd bij IFOR en SFOR gezien als '*mission creep*' en daarom – zeker de eerste jaren – angstvallig gemedend.

Zo was de assistentie aan andere internationale inspanningen in het land beperkt. CIMIC was bij de NAVO-missies louter bedoeld als hulpmiddel bij het volbrengen van de eigen operatie (bijvoorbeeld door het verbeteren van de infrastructuur) of gebeurde ten behoeve van de eigen *force acceptance* en *force protection* (door het realiseren van hulpprojecten).

Niettemin bevatte ook het takenpakket van IFOR/SFOR civiel getinte opdrachten ten bate van de duurzame ontwikkeling van Bosnië. Zo werd de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) vanaf 1996 dikwijls geholpen bij het organiseren en uitvoeren van landelijke en gemeentelijke democratische verkiezingen. Tevens hadden de militairen een rol bij de ondersteuning van orga-

nisaties die de terugkeer van vluchtelingen en ontheemden organiseerden.

Ook werd de aandacht in toenemende mate gericht op de slechte economische toestand en de groeiende invloed van criminele organisaties op het openbare leven. NAVO-militairen namen bijvoorbeeld politieel werk ter hand door zich te richten op de bestrijding van illegale houtkap.

Maar al met al was de militaire bijdrage aan activiteiten in de civiele sfeer toch miniem vergeleken met de rol van de andere organisaties (OVSE, EU, VN, Wereldbank, IMF) in het land, en konden er vraagtekens worden gezet bij de bredere effectiviteit ervan. Met andere woorden: zij was niet structureel. Van een daadwerkelijke ondersteuning van de duurzame

maatschappelijke ontwikkelingen buiten het militaire domein was in feite slechts in beperkte mate sprake.

Militair gezag in Kosovo

De NAVO-interventie in Kosovo in 1999 verliep wat dit betreft heel anders en luidde een nieuw tijdperk in op het gebied van de civiel-militaire samenwerking bij internationale vredesondersteunende operaties. Civiele taken verwierven zich in Kosovo een stevige plaats op de militaire agenda, niet in de laatste plaats door het specifieke verloop van het conflict zelf.

Nadat de Joegoslavische autoriteiten zich onder druk van wekenlange bombardementen onvrijwillig bereid hadden verklaard om hun zuidelijke provincie onder internationaal gezag te plaatsen, belandde het uitgezonden NAVO-geleide internationale expeditieleger ter plaatse in een bestuurlijk zwart gat.

Kosovo Force (KFOR), dat het door oorlog geteisterde land op 12 juni 1999 binnentrok, kreeg zodoende als vanzelf de verantwoordelijkheid toebedeeld om het gezagsvacuüm te vullen en zich met bestuurlijke zaken bezig te gaan houden. De voorziene *United Nations Interim Administration Mission in Kosovo* (UNMIK), het nieuwe internationale gezag, liet namelijk een paar maanden op zich wachten.

In de tussenliggende periode oefenden de militairen een volledige bestuurstaak uit. Zij zorgden voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid, voor het ondersteunen van de humanitaire hulpverlening, voor de wederopbouw, voor het herstel van de rechtsorde en voor het op gang brengen van het openbare bestuur.

'Task Force Orahovac'

Nederland participeerde in KFOR met een afdeling Rijdende Artillerie (de Gele Rijders), een geniehulpbataljon en een helikopterdetachement. Deze eenheden werden ingedeeld bij een

Duitse brigade, die onder de naam *Multinational Brigade South* een sector beheerde rond de zuidelijke Kosovaarse steden Prizren en Orahovac. De Nederlandse genisten hadden ondersteunende taken en hielpen onder meer bij civiele wederopbouwprojecten in het gebied.

De artilleristen kregen onder de naam *Task Force Orahovac* de verantwoordelijkheid over een gebied rond de gelijknamig stad. De commandant van de eenheid, luitenant-kolonel A.J.H. van Loon, was hier feitelijk militair gouverneur. Zelf schreef hij over die taak:

Waar het op neer kwam, is dat KFOR tijdelijk het bestuur heeft waargenomen omdat het creëren van een 'secure environment' [de opdracht] niet los gezien kan worden van openbare orde en veiligheid, het toezien op de handhaving van mensenrechten, en het op gang brengen van nutsvoorzieningen. Een alternatief was er gewoonweg niet.⁸

'De pragmatische benadering'

Kosovo was in de zomer van 1999, na een jaar burgeroorlog en twee maanden NAVO-bombardementen, een provincie zonder autoriteiten. Na de terugtrekking van de Joegoslaven was er in het 'Nederlandse' Orahovac, net als in talloze andere Kosovaarse steden en dorpen, geen enkele vorm van gemeentelijk bestuur meer over.

Ook politie en brandweer waren niet meer functioneel. Er werd geen vuilnis opgehaald en de nutsbedrijven

⁸ A.J.H. van Loon, 'Kosovo Force-1: tussen trauma en toekomst (II) Mededeling van het militaire gezag', *Militaire Spectator* 169 (december 2000) 656-672, aldaar 656. Zie voor algemenere informatie in dezelfde serie: P.J.E.J. van den Aker, 'Kosovo Force-1: tussen trauma en toekomst (I) Multinationaleiteit en militaire effectiviteit', *Militaire Spectator* 169 (december 2000) 645-655 en K.A. Gijsbers, 'Kosovo Force-1: tussen trauma en toekomst (III). Humanitaire hulpverlening en geniesteun', *Militaire Spectator* 169 (december 2000) 673-680.

leverden geen gas, water en licht. In deze situatie was het aan de bezetende NAVO-militairen om het vacuüm te vullen, totdat de UNMIK haar wetgevende en bestuurlijke taken daadwerkelijk kon oppakken.

Daarbij werd door alle betrokkenen in hoge mate geïmproviseerd en gold in de dagelijkse praktijk, zo analyseerde overste Van Loon achteraf, ‘de pragmatische benadering’. Er ging geen bewuste planning aan het militaire bestuur vooraf. Er waren geen vooropgezette ideeën hoe recht en orde zouden worden gehandhaafd, of zelfs welke rechtsregels zouden worden gehandhaafd.

Interne en externe beveiliging

Met andere woorden, van een algemene rechtsgrond – bijvoorbeeld gebaseerd op het internationale bezettingsrecht of oorlogsrecht – was geen sprake.⁹ De operatie in Kosovo was gegrondvest in resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de VN, aangenomen op 10 juni 1999. Hierin werd de soevereiniteit van Joegoslavië over Kosovo opgeschort en voor onbepaalde tijd overgedragen aan KFOR en UNMIK.

De NAVO-vredesmacht, de militaire pijler van het internationale gezag, had daarbij de expliciete opdracht om zorg te dragen voor de beveiliging van de provincie, zowel intern als extern. Naar buiten toe was deze taak regulier militair en voor de superieure NAVO geen probleem. Naar binnen toe lag dit anders. Daar betekende beveiliging vooral wetshandhaving en politieel optreden; een niet-reguliere taak.

Deze handhaving van de openbare orde en veiligheid was weliswaar tijdelijk (totdat de voorziene politiecomponent van het VN-bestuur, de UNMIKPOL, deze overnam), maar moest wel worden gedaan.

Klachtenbureau Orahovac

Vanaf het begin was de politietaak de belangrijkste bezigheid voor de Nederlanders in de sector Orahovac. De duizenden Albanezen die waren gevlucht of die massaal waren verdreven door Servische veiligheidstroepen keerden terug en koesterden, na alle ontberingen, diepe wraakgevoelens tegen de achtergebleven Servische minderheid. In en om Orahovac was dit een gemeenschap van circa vierduizend burgers.

Met name de Albanese verzetsbeweging UÇK (*Ushtria Çlirimtare e Kosovës* – Kosovo Bevrijdingsleger) nam het voortouw bij de wraaknemingen tegen deze groep. Zoals in geheel Kosovo werden Servische burgers aangevallen en vermoord. Hun huizen werden in brand gestoken. KFOR probeerde deze wraakacties in te dammen en de Servische gemeenschappen te beschermen.

Er werd opgetreden tegen het dragen van wapens, tegen mishandeling en tegen brandstichting. Daarnaast hadden beroving, diefstal, ontvoering, plundering, illegale houtkap en andere vormen van criminaliteit de aandacht van de *peacekeepers*.

De Nederlandse artillerie-eenheid in Orahovac zette een ‘klachtenbureau’ op waar Kosovaarse burgers aangifte konden doen van allerlei overtredingen of kwesties. Dit betrof niet alleen de criminele activiteiten van dat moment, maar ook de aanklachten over Servische mensenrechtenschendingen tijdens de oorlog van 1998-1999. Rond de stad was het voorgaande jaar namelijk zwaar gevochten tussen Servische veiligheidstroepen en Albanese rebellen. De burgerbevolking was daarbij niet ontzien.

Vanwege de lopende aanklachten tegen Joegoslavische hoogwaardigheidsbekleders, onder wie de federale president Slobodan Milošević, hadden deze zaken de verhoogde aandacht van de internationale troepenmacht.

Politiewerk

Een speciale politietaak was dan ook het bewaken van mogelijke massagraven of andere locaties waar gedurende de oorlog oorlogsmisdaden waren begaan. Dit maakte het voor forensische onderzoeksteams van het Joegoslavië-tribunaal mogelijk om aan het werk te gaan.

Ook logistiek werden deze teams ondersteund. In overleg met het internationale tribunaal werd daarnaast overgegaan tot de arrestatie van enkele Servische verdachten die nog in het missiegebied aanwezig waren.

Openbaar bestuur

Naast het politiewerk verrichtten de Nederlandse militairen in Kosovo een ‘faciliterende’ rol op het gebied van het openbare bestuur. In de woorden van Van Loon:

Overleg met de verschillende comités, het bespreekbaar maken van concrete problemen en uiteindelijk het introduceren van de UNMIK-bestuurders waren taken die als vanzelfsprekend zijn uitgevoerd.¹⁰

Het automatisme van deze verantwoordelijkheid stond dus niet ter discussie. Er werd een overlegstructuur opgezet met lokale Servische en Albanese vertegenwoordigers. Deze werden zo veel mogelijk verantwoordelijk gemaakt voor het reilen en zeilen in de gemeente.

KFOR stak veel tijd en moeite in het heropstarten van de dagelijkse diensten van het openbaar bestuur. De militairen initieerden, vaak in samenwerking met civiele hulporganisaties, voorzieningen als het ophalen van het vuilnis, de gezondheidszorg, de brandweer, de aanvoer van drinkwater en de levering van elektriciteit. Waar nodig werden deze publieke diensten ondersteund. Het duurde ettelijke maanden voordat zij aan de verantwoordelijkheid van de VN werden overgedragen.

Algemeen gold dat het NAVO-expeditieleger in Kosovo in 1999 uit nood-

⁹ Van Loon, ‘Kosovo Force-1’, 658-659.

¹⁰ Van Loon, ‘Kosovo Force-1’, 666.

zaak tijdelijk de waarneming van taken kreeg toebedeeld die hoorden bij het besturen van een internationaal protectoraat. Kosovo was een gebied dat in afwachting van een definitieve status van buitenaf werd geregeerd, door internationale gezagsdragers.

De bestuurstaak over het gebied was toegevalen aan de Verenigde Naties én, voordat die zich kon ontplooiën, aan de militaire NAVO. De missie in Kosovo werd zo een crisisbeheersingsoperatie waarbij de militaire en civiele componenten op verregaande wijze overlaptten. Niet-militaire taken werden een integraal onderdeel van de militaire opdracht en bleken bovendien essentiële, zo niet onmisbare bestanddelen om het politiek-strategische doel van de operatie te kunnen verwezenlijken.

Uitzondering of regel?

De Kosovo-ervaring leidde tot een conceptueel debat. Wereldwijd werden eind jaren negentig immers meer van dergelijke ambitieuze missies opgestart (zoals in Oost-Timor) of voorzien. De vraag werd daarom actueel of het tijdelijk waarnemen van het openbaar bestuur in een missiegebied een uitzondering op de regel zou blijven, of dat het militaire vak in de toekomst structureel met meer van dergelijke civiel-getinte missies zou worden verrijkt.

Na '9/11'

Het werd het laatste. Na de grote terreuraanslagen van Al Qai'da in de Verenigde Staten, op 11 september 2001, werd de civiele kant van crisisbeheersingsoperaties nog belangrijker. De internationale gemeenschap leerde van '9/11' dat de zwakke plekken in het internationale bestel (zoals Afghanistan, de uitvalbasis van Al Qai'da) een groot gevaar konden herbergen als zij werden verwaarloosd.

Falende en mislukte staten waren in het moderne tijdperk van de voortschrijdende mondialisering niet langer een probleem 'ver weg van ande-

re mensen', of louter humanitaire kwesties. Destabiliserende staten bleken reële veiligheidsrisico's en kwamen hoog op de politieke agenda te staan.

De coalitie die zich in de door de Amerikaanse president George W. Bush afgekondigde 'Global War on Terror' aan de zijde van de Amerikanen schaarde, richtte haar aandacht zodoende vooral op allerlei broeiesten, met operaties in Afghanistan, Jemen, Georgië, Pakistan en de Filipijnen.

Daarbij was het vanaf het begin duidelijk dat een militaire aanpak alléén te beperkt zou zijn. Ook justitieel, financieel en politiek-diplomatiek werd wereldwijd de jacht geopend op terreurnetwerken die goed in gezagsarme situaties bleken te gedijen. Crisisbeheersing en vredesopbouw raakten in deze context nauwer verweven. Civiel en militair waren niet langer gemakkelijk te scheiden als het ging om iets ongrijpbaars als het winnen van de 'oorlog tegen het terrorisme' en de operaties die hieruit voortvloeiden.

In de eerste plaats werd in 2001 natuurlijk de aanval ingezet op Afghani-

stan, waar Al Qai'da onderdak had gevonden bij het fundamentalistische Taliban-regime. Deze operatie, *Enduring Freedom* genaamd, verliep voor de coalitie voorspoedig. De militaire nederlaag van de islamitische extremisten in december 2001 was echter niet voldoende. De Verenigde Staten en hun bondgenoten brachten een staatsopbouwend proces op gang om voor de lange termijn te garanderen dat zich in Afghanistan geen nieuwe dreigingen meer zouden kunnen ontwikkelen.

Nederland stelde zich in dit proces actief op, met talrijke bijdragen. Aanvankelijk stuurde de Nederlandse regering daarbij troepen met een louter militaire taak. Een driemaandelijkse roterende compagnie van de Luchtmobiele Brigade nam van januari 2002 tot augustus 2003 deel aan de *International Security Assistance Force* (ISAF), die rond de Afghaanse hoofdstad Kabul werd ontplooid ter ondersteuning en beveiliging van het nieuwe Afghaanse bewind.

Van februari tot augustus 2003 lag het bevel over ISAF in handen van het gezamenlijke Duits-Nederlandse *High*

Basiskamp van 1 (NL) PRT Pol-e Khomri in Afghanistan

(Foto 1 (NL) PRT Pol-e Khomri)

Readiness Forces Headquarters. Van maart 2004 tot maart 2005 stationeerde Nederland bovendien een detachement Apache-gevechtshelikopters in Kabul, ter vermeerdering van de slagkracht van het inmiddels door de NAVO gerunde ISAF. Na het vertrek van de Apaches werd een eenheid met vier F-16-gevechtsvliegtuigen op het vliegveld van Kabul geplaatst.¹¹

Provinciaal Reconstructie Team te Baghlan

In de loop van 2004 verbreedde ISAF zich onder NAVO-leiding van een beveiligingsoperatie tot een wederopbouwoperatie, met meer dan alleen militaire taken. Dit gebeurde door het overnemen van een aantal zogenoemde *Provincial Reconstruction Teams*. Deze PRT's waren oorspronkelijk door de Verenigde Staten opgezet als onderdeel van operatie *Enduring Freedom*.

Het was de taak van de PRT's geworden om de nieuwe (pro-westerse) centrale overheid in Kabul te helpen haar gezag over geheel Afghanistan uit te breiden, om per provincie een veilige omgeving te creëren, om een goed openbaar bestuur mogelijk te maken, om de wederopbouw te faciliteren en om de algehele situatie in het eigen operatiegebied blijvend te monitoren.

Verscheidene NAVO-lidstaten namen het vanaf eind 2003 op zich om ten behoeve van de poging tot *nation-building* een PRT te leiden. De precieze invulling van deze taak werd daarbij door iedere NAVO-lidstaat op eigen wijze uitgevoerd.

Het 'hart' van de missie

Nederland nam in september 2004 de verantwoordelijkheid op zich om een Provinciaal Reconstructie Team op te

zetten in de Noord-Afghaanse provincie Baghlan. Vanuit een basiskamp bij de provinciehoofdstad Pol-e Khomri hielpen de Nederlanders de Afghaanse regering met het vergroten van de regionale stabiliteit en met het vestigen van nieuwe gezagsstructuren in een gebied waar na ruim twintig jaar oorlog nagenoeg niets meer functioneerde.

Ondersteuning van het civiele bestuur was het hart van deze missie. Dit gebeurde door een veelzijdige benadering, die deels militaire en deels civiele aspecten had, allemaal ten behoeve van de openbare orde en veiligheid, en de opbouw van een nieuw Afghanistan.

Belangrijke aandachtgebieden waren – naast de publieke veiligheid – een goed bestuur en de wederopbouw. I (NL) PRT Pol-e Khomri moest, zo toogde de eerste commandant kolonel J.A.H. van Hoof, worden beschouwd als een 'vooruitgeschoven post' van de nog zwakke centrale regering van Afghanistan.¹² De nadrukkelijke civiele component gaf de missie haar bijzondere karakter.

Personeel uit gehele krijgsmacht

Omdat het Nederlandse PRT in een relatief veilige noordelijke provincie van Afghanistan actief was, was het klein van omvang en lichtbewapend. De eenheid kende een stafsectie, een operatiecentrum, drie zogenoemde *Military Observation and Liaison Teams* (MOLT's), een *force protection* detachement en een ondersteuningspeloton. Het PRT had geen geniehulpdetachement, een teken van zijn faciliterende (niet uitvoerende) rol.

De commandant werd bijgestaan door een politiek adviseur van het ministerie van Buitenlandse Zaken (de 'polad'). Het personeel voor het PRT was uit de gehele krijgsmacht afkomstig. Het eerste jaar was de luchtmacht het leidende krijgsmachtdeel, daarna de marine. Hoewel er in het recente verleden MOLT-achtige eenheden met een waarnemingstaak actief waren in Macedonië (2002) en Bosnië (vanaf medio 2003), was er bij het PRT

Een Nederlands liasonteam biedt medische hulp in Baghlan

(Foto 1 (NL) PRT Pol-e Khomri)

aanvankelijk – aldus een periodieke evaluatie van de Defensiestaf – 'enige onduidelijkheid met betrekking tot de daadwerkelijke uitvoering van het PRT-concept.'

Het PRT, zo bleek uit de rapportages van de MOLT's, bleef in het begin zo dicht bij het vertrouwde terrein van de veiligheidsvraagstukken en beperkte zich de eerste maanden tot inventarisatie en informatievergaring.¹³

Faciliteren, sturen en bemiddelen

In de Nederlandse filosofie moest bij de *provincial reconstruction* zo veel mogelijk worden overgelaten aan de

¹¹ Zie C. Klep en R. van Gils, *Van Korea tot Kabul*, 452-463.

¹² Lezing commodore J.A.H. van Hoof, d.d. 14 april 2005.

¹³ Werkarchief I (NL) PRT Pol-e Khomri, Afghanistan.

Afghanen zelf en aan non-gouvernementele hulporganisaties. De Nederlandse krijgsmacht beschouwde het PRT als een *faciliterende* instantie. Het was er om te beveiligen, om te observeren en te rapporteren, behoeften te inventariseren, civiele actoren te sturen en tussen hen te bemiddelen, en om waar nodig te assisteren.

Het meest interessante van het PRT-concept was dat de opdracht behelsde dat de militairen zich daarbij uitdrukkelijk en verregaand met het openbare bestuur bemoeiden. Het PRT had zodoende vele gesprekspartners: Afghaanse autoriteiten op verschillende niveaus, internationale organisaties en talrijke non-gouvernementele organisaties. De missieteams (MOLT's) voerden tot in de verste uithoeken van de

bergachtige provincie 'civiele' verkenningen uit om de politiek-bestuurlijke verhoudingen én de maatschappelijke behoeften in kaart te brengen.

Ontwapening

Ten behoeve van de veiligheidstaak werd de ontwapening van strijdgroepen en militias in gang gezet en werden munitievoorraden georganiseerd. De opbouw van een goed functionerende politieorganisatie werd eveneens al snel ter hand genomen. Het PRT bood op dit punt ondersteuning met radio's voor politieposten, en met een opleiding voor politie-instructeurs.

Een bijzondere taak van het PRT was het monitoren van openbaar bestuurders en lokale politici, en het bevoor-

deren van wat in ontwikkelingsjargon 'goed bestuur' (*good governance*) heet. In het kader van het zogenoemde 'Bonn-proces' benoemde de centrale regering in Kabul vele nieuwe gezagsdragers, zoals districtsgouverneurs en politiecommandanten.

Door een vinger aan de pols te houden moest het PRT, zoals de Nederlandse regering het in haar rapportage aan de Tweede Kamer uitdrukte, 'een remmende werking' hebben 'op het machtsmisbruik van lokale en regionale machthebbers, waardoor de lokale en provinciale autoriteiten, aangesteld door de regering in Kabul, aan gezag winnen'.

Geen gemakkelijke taak, want het openbaar bestuur was 'in hoge mate'

Een liaisonteam van het PRT praat met dorpsoudsten in het district Dahani-i Gori

(Foto 1 (NL) PRT Pol-e Khomri)

vrede te winnen. De PRT's in Afghanistan waren zodoende uniek in de zin dat nadrukkelijk in het civiele domein werd getreden, niet alleen ten bate van de militaire missie zelf maar als opdracht op zich. Civiel en militair waren onafscheidelijk van elkaar.

Het bestaansrecht van het PRT was gelegen in het meewerken aan de opbouw van een centraal bestuurd

Afghaanse natiestaat. Door middel van een (in het Nederlandse geval praktisch geïmproviseerd) stappenplan, waarin het creëren van een veilige omgeving de eerste stap was, werd hier uitdrukking aan gegeven.

In het geval van het Nederlandse PRT lag er daarbij veel nadruk op de bestuurlijke situatie (*good governance*) en op de openbare orde en de rechtsstaat (leger, politie en justitie, in jargon: *security sector reform*).

Fundamentele kritiek

In het algemeen was de verregaande bemoeienis en steunverlening door de militairen van de PRT's met het openbaar bestuur, de publieke voorzieningen en met wederopbouwactiviteiten in Afghanistan vanaf het begin een in brede kring veelbesproken kwestie. Vooral vanuit de hoek van de non-gouvernementele hulporganisaties kwam – vanaf het moment dat de Amerikanen de PRT's in 2001-2002 in het kader van hun gevechtsoperaties opzetten – fundamentele kritiek.

De hulporganisaties betoogden dat het vervagen van de grenzen tussen de civiele en militaire sferen het voor-

corrupt.¹⁴ Daarnaast ondersteunde het PRT de Afghaanse autoriteiten bij de beveiliging van de gehouden verkiezingsrondes, zoals die voor het presidentschap van oktober 2004 en die voor het parlement van september 2005.

Landbouw, veeteelt en elektriciteit

In december 2004 vond er met het oog op de wederopbouw in Baghlan een zogenoemde *civil assessment* plaats. Een team CIMIC-deskundigen onderzocht hoe een zinvolle bijdrage kon worden geleverd aan de provinciale welstand, in de gehele breedte van het spectrum. Toen het Nederlandse ministerie van Ontwikkelings-samenwerking in het voorjaar van 2005 rechtstreeks gelden besloot vrij te maken voor Baghlan (daar waar het eerder alleen via Kabul fondsen verstrekte), werd besloten om de aandacht te richten op een structurele bijdrage aan de landbouw, de veeteelt en de elektriciteitsvoorziening.

Hulp van het PRT op deze terreinen werd wezenlijk gevonden voor de regionale stabiliteit, omdat de wederopbouw zo werd geconcentreerd op de belangrijkste economische sectoren in het gebied, waarbij op duurzame wijze iets werd opgestart voor en door de Afghanen zelf. Ook waren de projecten bedoeld om vertrouwenwakkend te zijn (want: zichtbaar voor de bevolking en goed voor de werkgelegenheid, zowel voor boeren als de verwerkende industrie) en economisch effectief op de lange termijn.

De wederopbouwplannen voor Baghlan gingen derhalve verder dan de reguliere missieondersteunende CIMIC. Tactische *hearts & minds*-acties waren er sinds het begin van de operatie in oktober 2004 overigens wel degelijk ook.

Kabinetsbeleid

Bij het PRT was in het vredesopbouwende concept het idee ingebakken dat voor de militaire uitvoerders de opbouw van een duurzame samenleving voorop diende te staan. Het PRT was bij uitstek een instrument om de

¹⁴ Brief van de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie en de minister van Ontwikkelingssamenwerking aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 3 juni 2005; 27925 nr. 177.

heen 'neutrale' werkerrein van de ontwikkelingshulp politiseerde. Zij vonden dit principieel onjuist (er zouden zo voorwaarden worden verbonden aan hulp) en hulpverleners zouden ermee in gevaar worden gebracht.

Voor een deel was deze kritiek een uiting van 'territoriumdrift'. De wereld van de hulpverleners keek logischerwijs met argusogen naar de nieuwe, capabele concurrent uit militaire hoek. Voor een ander deel was de kritiek ook terecht, en bleek daaruit de noodzaak om goede afspraken te maken tussen de militaire en civiele actoren in het voormalige conflictgebied.

'Politiek correcte aanpak'

Het 1 (NL) PRT Pol-e Khomri functioneerde niet alleen als vooruitgeschoven post van de Afghaanse regering, maar qua wederopbouwinstantie ook als die van het Nederlandse kabinet. Het team was een uithangbord voor de regeringsnota 'Wederopbouw na gewapend conflict' uit maart 2005.¹⁵ In de praktijk toetste de groep militairen, bijgestaan door de politiek adviseur van Buitenlandse Zaken, het beleid dat in Den Haag op dit gebied was uitgestippeld.

In een omgeving met een veelheid aan (Afghaanse en internationale) civiele actoren droeg het PRT zorg voor een politiek correcte 'geïntegreerde aanpak' van de aspecten veiligheid, goed bestuur en economische ontwikkeling. Het probeerde, zonder het openbare bestuur over te nemen, een centraal aanspreekpunt en spin in het web te zijn in een complex wederopbouwproces.

Lakmoesproef

Het was daardoor, naast uithangbord, ook lakmoesproef. In het historische perspectief van de ontwikkeling van

de civiel-militaire samenwerking bij internationale crisisbeheersingsoperaties was het PRT zodoende een interessant experiment, een voorbeeld van een vredesopbouwende operatie die de militaire ondersteuning van de civiele dimensie verregaand doorvoerde.

Slotbeschouwing

Het overnemen en ondersteunen van (aspecten van) het civiele bestuur bij internationale crisisbeheersingsoperaties werd in het post-Koude-Oorlog-tijdperk langzaamaan een integraal onderdeel van de militaire missie. Het bleek een inherente eigenschap van de nieuwe generaties vredesondersteunende operaties dat de militaire en civiele sferen niet strikt gescheiden konden blijven.

De opvatting dat CIMIC een beperkte rol had bij het ondersteunen van de militaire opdracht bleek in toenemende mate achterhaald. In de dagelijkse praktijk van het *peacekeeping* ging deze taak veel verder dan alleen het doen van projecten. Met name de plotselinge en onvoorbereide verantwoordelijkheden voor de openbare orde en veiligheid in Kosovo in 1999 veroorzaakten een omslag in het denken.

Kosovo was een keerpunt. De waarneming van gezagstaken door militairen werd niet langer gezien als ongewenste 'mission creep', maar als een onvermijdelijk aspect van internationale operaties. Het besef drong door (misschien nog het minst en als laatste bij de militairen zelf) dat een zekere (of zelfs grote mate van) bemoeienis met het civiele domein noodzakelijk was voor het behalen van de politiek-strategische einddoelen van een dergelijk optreden.

Zeker na de terreuraanslagen van 2001 werd dit besef sterker. De negatieve uitstraling die onstabiele staten op mondiaal niveau bleken te kunnen hebben (als uitvalsbasis voor criminelen of terroristen, als veroorzakers

van proliferatie, of als bedreiging van andere belangen) maakte het zoeken van oplossingen voor deze zwakke plekken in het internationale bestel actueel. In Afghanistan, maar ook bijvoorbeeld in Irak na 2003, lag de nadruk sterk op de post-conflictsituatie en werd de internationale dan wel geallieerde aanpak uitvoerig besproken.

Het winnen van de vrede was een grotere uitdaging dan het winnen van de oorlog, zo leerden ook de Verenigde Staten door schade en schande in Irak. Geopolitieke belangen veroorzaakten de internationale gemeenschap in het algemeen tot een lang verblijf in brandhaarden. Terugtrekking was geen optie meer, bemoeienis met het civiele domein wel.

In de nieuwe situatie werd crisisbeheersing een zaak van de lange adem. De cirkel was daarmee rond: geen veiligheid zonder wederopbouw, en geen wederopbouw zonder veiligheid. Militair en civiel waren een verstandshuwelijk aangegaan.

Bronnen

- Collectie Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH), Den Haag.
- Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Den Haag.
- Werkarchief 1 (NL) PRT Pol-e Khomri, Afghanistan. Met dank aan generaal-majoor J.L.H. Eikelboom, kolonel A.A.H. de Bok, luitenant-kolonel F.W.M. van de Mortel en R.R. Teubel; alsmede aan commodore J.A.H. van Hoof voor het kritische meelesen en majoor Z. Hommersom voor de illustraties.
- Brocades Zaalberg, T., *Soldiers and civil power. Supporting or substituting civil authorities in peace operations during the 1990s* (Amsterdam 2005).
- Klep, C. en van Gils, R., *Van Korea tot Kabul. De Nederlandse militaire deelname aan vredesoperaties sinds 1945* (Den Haag 2005).
- Landmacht Doctrine Publicaties III, *Vredesoperaties* (Den Haag 1999).
- Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie, *Srebrenica, een 'veilig' gebied. Reconstructie, achtergronden, gevolgen en analyses van de val van een Safe Area* (Amsterdam 2002).
- Schoenmaker, B. en Roozenbeek, H. (red.), *Vredesmacht in Libanon. De Nederlandse deelname aan UNIFIL, 1979-1985* (Amsterdam 2004).

¹⁵ Handelingen Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2004-2005, 30075, 'Wederopbouw na gewapend conflict'. Brief van de ministers van Ontwikkelingssamenwerking, van Buitenlandse Zaken en van Defensie en de staatssecretaris van Economische Zaken.

The Last Battle of World War II

prof. dr. M. Gareev*

Introduction

This article is devoted to the Soviet Armed Forces' role in defeating the Japanese Kwantung Army in August-September 1945. In my opinion, few people in the West know about the Manchurian military operation that ended World War II. I also took part in that operation; this is why I will combine historical facts with my own recollections.

This article analyzes the balance of forces on the Far Eastern theater of the war in August 1945 and the efficiency of the Red Army's Manchurian operation. The article features a discussion with some Western historians with regards to the need to involve the U.S.S.R. in the war against Japan. It also deals with hostilities on Chinese territory and Soviet-Allied cooperation. And, finally, the article offers some brief conclusions stemming from the results of World War II.

On September 2, 1945, Japan signed a full and unconditional surrender aboard the battleship USS Missouri in Tokyo Bay. This marked the end of World War II, which had lasted almost exactly six years and claimed more

than 50 million human lives. The Red Army helped end the war together with Allied forces.

The Red Army defeated the million-strong Kwantung Army, the enemy's largest Asia-Pacific military formation, which had 1,215 tanks, 6,640 artillery systems, 1,907 warplanes and 26 ships (*The Japan Times*, 15.08.1984.). The Japanese had set up long-term and multi-echelon reinforced concrete fortifications along the Soviet-Chinese border. Those fortifications were linked by underground tunnels and had enough food and water for several months of incessant fighting.

The Kwantung Army, which was commanded by General Otozo Yamada, comprised the First Front, the Third Front and the Seventeenth Front, as well as the detached Fourth Field Army. The Kwantung Army had 42 regular infantry divisions and seven cavalry divisions, as well as another 23 infantry brigades, two cavalry brigades and two tank brigades, one Kamikaze brigade, six detached regiments, the Second and Fifth Air Armies and the Sungari naval flotilla.

Moreover, General Yamada commanded the 250,000-strong army group of the Manchoukuo puppet state together with cavalry units of Prince Teh Wang (Tonlop), the Japanese-appointed ruler of Inner Mongolia.

Soviet Command signing a formal document of Japan's unconditional surrender aboard the battleship USS Missouri on September 2, 1945
(Photo RIA Novosti)

The Manchurian operation

Soviet forces conducted the Manchurian strategic offensive operation in the Far East from August 9 to September 2, 1945. It is forever emblazoned in the history of World War II as a brilliant example of military art and as one of the war's most outstanding episodes. That operation took place

USS Missouri on board of which a formal document of Japan's surrender was signed

(Photo RIA Novosti)

* 'Army General' M. Gareev is President of the Russian Academy of Military Sciences in Moscow. He has written over 200 publications about military history and military science.

along a 5,000-km front and to a depth of 200 to 800 km. Hostilities were conducted over rugged terrain that included deserts, plains, mountains, forests, marshes and the taiga.

The Red Army had to cross such great rivers as the Amur, the Argun and the Sungari. Its units also crossed the Greater Khingan mountain range (altitude, up to 1,500 meters above sea level). That theater of war had the

same area as Germany, Italy and Japan all together.

The Red Army killed about 84,000 enemy officers and men and took nearly 700,000 prisoner. Soviet losses totaled no more than 12,000 officers and men, or less than 1 per cent of all the troops involved. Neither the Wehrmacht, nor Great Britain and the United States had achieved similar successes in any theater of operation of World War II.

Different visions

True, some Western researchers, including modern U.S. historians E. Action, Paul Dull, Ronald Spector and political commentator of Japan's Kokubo military magazine O.Toshima, explained such outstanding successes by the complete demoralization of the Japanese Imperial Army after the bombings of Hiroshima and Nagasaki and by its end as a formidable milita-

ry force. U.S. President Harry Truman said the same in 1947 (*Bulletin of History*, 1949. No. 143. p. 30).

Moreover, they claim that the Soviet Union's participation in the final stages of World War II was not necessary because the U.S. Armed Forces and those of their Allies could have coped with imperialist Japan on their own. So, how can one reply to these statements?

One could portray those statements as relics of the bipolar Cold War confrontation between the capitalist system and the socialist system. At that time, each side did its best to distort any achievements and to portray them in the worst manner in historical science and the mass media. We must now discard old-time ideological stereotypes and rely on authentic historical facts instead. This is the only possible method.

As is known, U.S. President Franklin Delano Roosevelt and British Prime Minister Sir Winston Spencer Churchill repeatedly asked Supreme Commander-in-Chief Joseph Stalin (during the 1943 Tehran conference and at the Yalta conference in 1945) to provide military help against Japan. The new U.S. President Harry Truman also asked Stalin about this at the 1945 Potsdam conference. The Soviet leader confirmed that the Red Army would attack the Kwantung Army exactly three months after the surrender of Nazi Germany. Indeed, Soviet forces crossed the line of contact with the Japanese Army in the early hours of August 9.

Military historians know why Washington insisted that the U.S.S.R. had to enter the war against Japan. In August 1945, the Japanese Armed Forces had almost 7,000,000 troops, 10,000 planes and 500 warships in Asia and the Pacific. The Allies had only 1,800,000 officers and men and 5,000 planes. If the Soviet Union had not joined the war, then the most combat-ready Kwantung Army would have concentrated its main elements on

Japanese territory against invading U.S. forces.

In that case, the war would have lasted for at least another year or two, rather than only one month. Consequently, U.S. casualties would have exceeded one million. (For more details, see Ronald Spector's book *Eagle Against the Sun* pp. 552-553; W. Churchill *The Second World War* Vol. 6. p. 333)

Pentagon leaders believed that the Japanese Emperor and the General Staff could leave for Manchuria and resist U.S. forces there with the help of bacteriological weapons. This, too, would have inflicted tremendous losses on the U.S. Truman's generals told him bluntly about this possibility. In his memorandum to President Truman, U.S. Secretary of War Henry Stimson wrote:

Once started in an actual invasion, we shall, in my opinion, have to go through with an even more bitter finish than in Germany. We shall

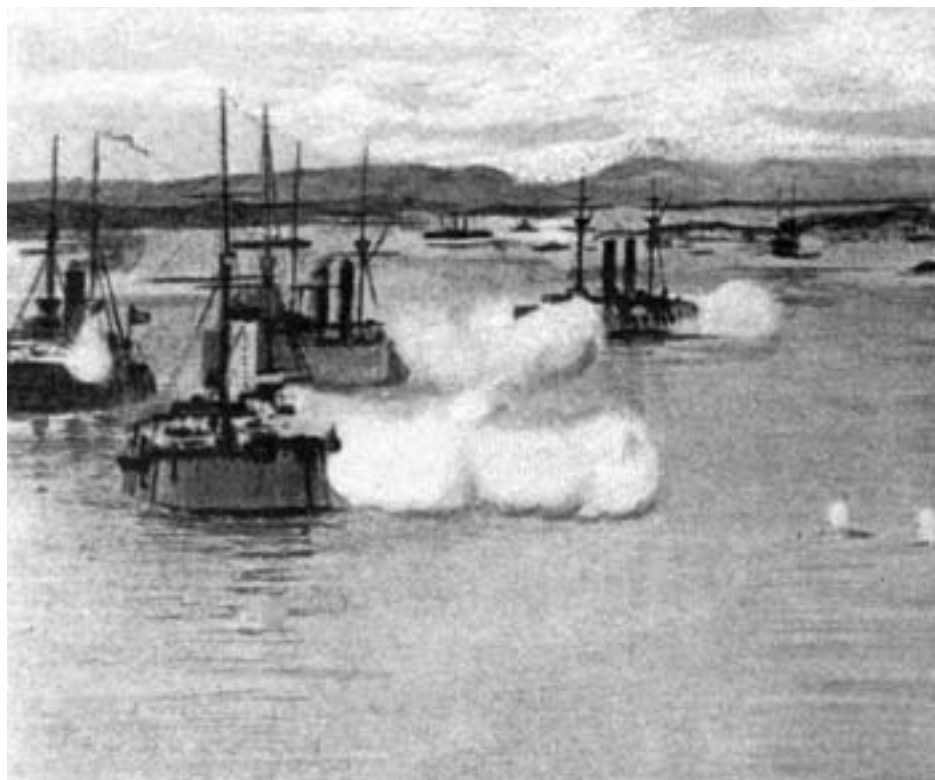
incur the losses incident to such a war and we shall have to leave the Japanese islands.

(J. Ehrman, *Grand Strategy. October 1944-August 1945.* Moscow 1985. pp. 271-272)

It is a fact of history that President Truman first did not think that it would be expedient to involve the U.S.S.R. in the war. Nevertheless, U.S. generals convinced him to change his mind. General Douglas MacArthur, who commanded Allied forces in the south-west Pacific, wrote to the President that U.S. forces should not land in Japan, until the Russian Army launched combat operations in Manchuria. (Vyacheslav Zimonin. *Final Victory of World War Two.* Moscow 2005. p. 24)

The Russian view

It should also be mentioned here that the Kremlin was also interested in defeating the Kwantung Army, liberating China's northeastern regions

(Manchuria) and North Korea. It also wanted to deprive Tokyo of its military and economic bases in Asia – a bridgehead for attacking the U.S.S.R. and Mongolia – and to help Chinese patriots eliminate the Japanese invaders from their homeland.

These goals were fueled by the Kremlin's desire to take revenge for Russia's ignominious defeat in the 1904-1905 war against Japan and to retrieve the lost South Sakhalin and the Kurile archipelago.

At the turn of the 20th century, Japan received all-out U.S., British and French support and attacked Russian forces in Manchuria, on China's Kwantung Peninsula and Korea. It sank its ships off Chemulpo seaport, seized Port Arthur, and defeated our troops at Shaho, Mukden and Liao-Yang. It demolished a Russian naval squadron in the Tsushima Strait, practically depriving Russia of its Navy and forced upon the country a humiliating peace under which Russia lost not only its influence on China and Korea, but also some of its traditional territories.

Obviously, the Russian defeat was 'helped' a good deal by the revolution of 1905, which undermined the country's relatively small economic potential and prevented it from continuing to defend its national interests in the Far East. Still we must face the facts: Soviet leaders had every reason to declare war on imperial Japan. The people always remembered the heroic feat of the Varyag cruiser, which went to the bottom in Chemulpo Bay rather than surrender to the Japanese, and the wonderful waltzes 'The Hills of Manchuria' and 'The Amur Waves', which were composed during that time and served as reminders of the event, and many other emotion-filled developments of the Russo-Japanese war.

My own experience

In August 1945, I served with the attacking Fifth Army of the First Far Eastern Front; and I recall vividly that almost every officer and soldier was bent on eradicating the disgrace of 1905.

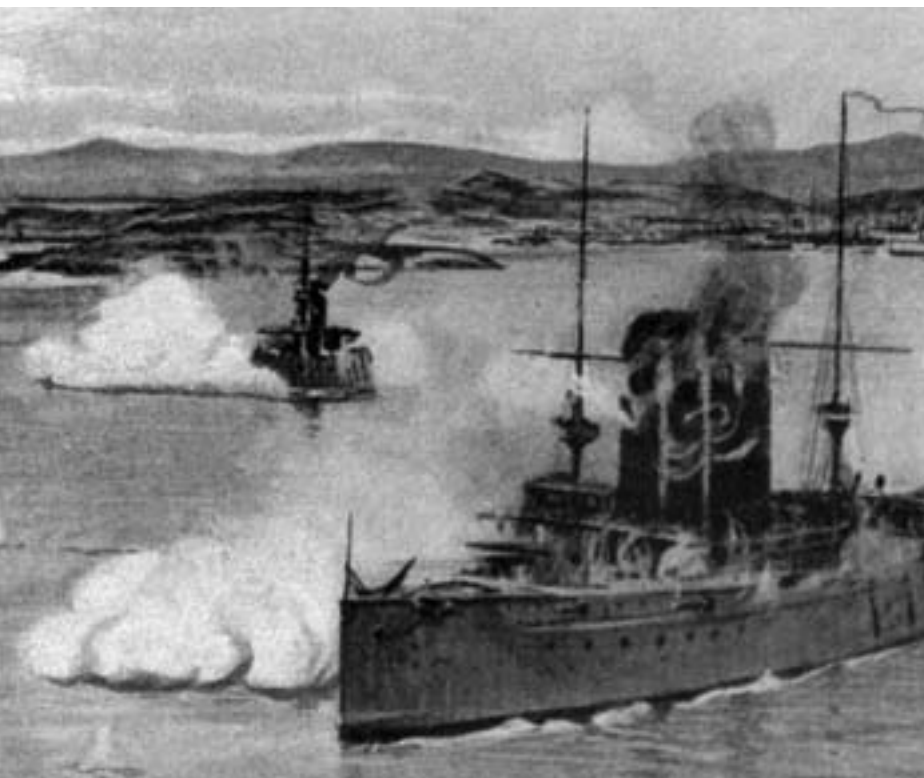
At that time, I was a major and senior assistant to the Fifth Army's intelligence officer. The Fifth Army, which helped seize Königsberg in April 1945, was subsequently transferred to the First Far Eastern Front. I also took part in preparing the Manchurian operation and trained advanced rifle battalions that were ordered to seize long-term Japanese fortifications in August 1945.

Seventeen powerful fortified districts had been built near Soviet and Mongolian borders by that time, including eight fortified districts on the Soviet Primorye (Maritime) Territory's border. They measured 800 km in length and 50-100 km in depth. I was ordered to supervise combat operations in the Mudanjiang sector. After that, I took part in assisting the Eighty-Fourth Cavalry Division that was surrounded northeast of Ninang. And I commanded a task force responsible for controlling Japanese POW camps later on.

I have never doubted the fact that the Kwantung Army had to be defeated, no matter what, and that the Soviet Far East must no longer face any military threats. World War II had to end as soon as possible; and the U.S.S.R. was supposed to get former Russian territories back.

It turns out that my personal opinions fully coincided with the Soviet political and military leadership's tasks and goals because the Kremlin tried hard to ensure the safety of Far Eastern borders. As all of us know, the Soviet Union fought a terrible Great Patriotic War against Nazi Germany from June 22, 1941 and until May 9, 1945.

As Japanese intentions were not absolutely clear, Moscow had to deploy up to forty full-strength army divisions and 29 air force divisions, as well as

**Russo-Japanese war (1904-1905);
Cruiser 'Varyag' and gunboat
'Koreets' during the Battle
of Chemulpo**

(Photo RIA Novosti)

A coastal defense ship of the Amur Flotilla launching an assault group

(Photo RIA Novosti)

six air-defense divisions, that were sorely needed on the Soviet-German Front, against the Kwantung Army. These units would have tipped the scales during the battles of Moscow, Stalingrad and Kursk. Unfortunately, the U.S.S.R. was forced to keep about 15 to 30 per cent of its military formations in the Far East because it feared a possible Japanese attack.

Some foreign researchers, including Ronald Spector (*Eagle Against the Sun*, N. Y. 1985) and Paul Dull (*A Battle History of the Imperial Japanese Navy*, Annapolis, 1979), claim that the Japanese had behaved rather quietly along the Chinese-Soviet border, and that they had no intention of attacking the U.S.S.R. But this is not so. The Kwantung Army's elements staged numerous armed provocations against

our soldiers, violated Soviet land and maritime borders.

Japanese planes violated Soviet air space on over 1,000 occasions between 1941 and 1945. Japan stopped our merchant ships 178 times, sinking 18 of them. The Soviet merchant marine's losses totaled 637 million rubles between 1941 and 1944.

The Atomic bombs

What effect did the bombing of Hiroshima and Nagasaki produce on the Kwantung Army? The atomic bombs were dropped on August 6 and 9, respectively. Prominent Japanese historian Tokushiro Hattori, who also fought in that war, wrote that on August 10 the Emperor's General Headquarters ordered General Otozo Yamada, Commander of the Kwan-

tung Army, to 'concentrate the main effort against the Soviet Union and to rout the enemy' (Tokushiro Hattori. *The Japanese Army in Action in the Pacific*. Translated from English. Moscow, 1964. p. 80.)

Neither the Japanese Army, nor the people of Japan knew back then that a terrible force had been unleashed against them. Nor did they have any idea of a nuclear blast's casualty-producing factors, such as residual radiation and radioactive contamination of adjacent areas.

Most Japanese learned about the destruction of Hiroshima and Nagasaki only after the war ended. Field Marshal Shunroku Hata, Commander of the Second General Army, wrote, that although Hiroshima had suffered

substantial damage, its scale did not exceed that in other cities after massive air raids. (S. Woodburn Kirby *War Against Japan*. Vol. 1-5. L. 1957-1970. Vol. 5. pp. 207-208,434.)

Incidentally, British Prime Minister Winston Churchill had a similar opinion. He wrote that it would be wrong to believe that the atomic bomb had sealed the fate of Japan. (W. Churchill. *The Second World War*. Vol. 6. p. 552.)

On August 14, Tokyo decided to accept the July 26, 1945 Potsdam Declaration and to sign an act of unconditional surrender. The Japanese side notified the governments of the United States, the Soviet Union and Great Britain about this. However, the Kwantung Army was not ordered to stop resisting. But Emperor Hirohito's officers and men were forced to lay down their weapons and to raise the white flag only after August 20 because of the Soviet Army's rapid advance that was supported by the Air Force and the Navy.

Add to this all-out artillery bombardment and the landing of paratrooper units in the Japanese rear. The Japanese had no alternative because the

Kwantung Army simply disintegrated into isolated pockets. On August 17, Marshal Alexander Vasilevsky sent a tough-worded telegram to General Yamada, ordering him to stop resistance. Yamada accepted this ultimatum because of the Red Army's inexorable onslaught. On August 19, 1945, the Kwantung Army's high command ordered an unconditional surrender.

I myself saw that some fortified districts near Grodekovo and the Verbyud Mountain continued stubborn resistance even when they were fully encircled after September 2. It is common knowledge that some armed Japanese soldiers continued to hide in the South East Asian jungles even thirty and fifty years after Japan's defeat. Some of them committed seppuku. However, Japanese POWs told us that their military personnel did not commit mass suicide.

In Retrospective

It should be emphasized that the Manchurian strategic offensive operation highlighted the Red Army's enhanced potential by the end of the war, as

well as the outstanding military skills of its commanders. Suffice it to mention the rapid transfer of 400,000 troops, over 7,000 artillery pieces and 1,100 planes from the West to the East in 136,000 railroad carriages.

The Japanese intelligence service, which had many secret agents in the Far East, simply did not notice this transfer. Its blunder is quite explainable because many units that had fought Nazi Germany in 1941-1945 were ordered to return to their permanent bases. Their officers and men traveled openly through Siberia and the Soviet Far East. They sang songs and mixed with local residents during meetings at major railroad stations. But nobody saw other troop trains move quietly along sidetracks at night because their occupants were forbidden to go out.

To be frank, the number of such trains exceeded that of 'home-bound' trains. In short, the Soviet High Command deployed large forces capable of defeating the Kwantung Army.

The Manchurian strategic offensive was conducted by elements of the Trans-Baikal Front, the First and Second Far Eastern Fronts. The Mongolian Popular Revolutionary Army (Marshal Choibalsan commanding) also took part in the Soviet offensive, which was supported by the Soviet Navy's Pacific Fleet and the Amur flotilla.

Marshal of the Soviet Union Alexander Vasilevsky supervised the entire operation. Soviet and Mongolian forces had over 1,500,000 officers and men, more than 26,000 artillery systems and mortars, about 5,300 tanks and self-propelled guns, 5,200 planes and 93 cruisers, destroyers and submarines.

And here is one more aspect. The Soviet High Command planned to attack Japanese positions in the early hours of August 9. The Japanese Fifth Army's head of intelligence reported this to General Yamada. The latter wrote on his report that 'only a madman can dare start an offensive in the

Manchurian Operation (August 9 - September 2, 1945)
Surrender of the Kwantung Army (Photo Y. Khaldei, RIA Novosti)

**Manchurian Operation
(August 9 - September 2, 1945)
City folk in Harbin (North-Eastern
China) welcoming Soviet soldiers,
August 1945**

(Photo Y. Khaldei, RIA Novosti)

Maritime Territory in August, when the rain never ends, and all roads become unfit for the movement of troops'. (As this quote was taken from a classified Soviet strategic intelligence report, I cannot offer an official source – Gareev).

But the Soviet Union launched an offensive and won, albeit with tremendous effort. Tanks and artillery guns bogged down in mud. Cavalry units could barely move. Kilograms of mud stuck to soldiers' boots and horses' legs. However, we advanced faster than the Army did on the Soviet-German Front even in dry summer weather.

The Chinese peasants also helped us greatly. Nobody asked them to help but they did so of their own free will. The Japanese had driven them to such a state that they literally carried our armored vehicles, so that we could oust their sworn enemies as soon as possible.

Final Observations

I would like to say a few words about our cooperation with the Allies. Those in charge of operations had agreed on combat areas, routes of ad-

vance and occupation zones beforehand. The Big Three (Joseph Stalin, Clement Attlee and Harry Truman) agreed to this in advance at Potsdam. Soviet and U.S. headquarters officers took over later on.

Not all missions were accomplished without a hitch. For example, battalions of Colonel-General Ivan Chistyakov's Twenty-Fifth Army reached the outskirts of Seoul and waited there for two days before the Americans came and occupied their designated area. When elements of our Thirty-Ninth Army approached Port Arthur, two groups of Americans on fast boats attempted to land and seize a strategic bridgehead. Soviet soldiers fired their submachine guns into the air and drove off the 'uninvited guests'.

Nor did the Americans honor their commitment to jointly occupy the Island of Hokkaido, as the Big Three leaders had agreed. General Douglas MacArthur, whose word carried much weight with President Truman, resolutely opposed the idea of a Soviet presence in Japan. (D. MacArthur wrote about this in *Reminiscences*. N. Y. 1965. pp. 260-261). Consequently, Soviet troops never set foot on Japanese territory. On the

other hand, Moscow did not allow the Pentagon to deploy its military bases on the Kurile Islands. It was obvious that if the Americans had occupied those islands, it would have been extremely difficult to make them leave.

A study of the outcome of World War II and the events of its last few days suggests the following main conclusion. Leading countries can defeat a common evil only by concerted effort. German Nazism and Japanese militarism were a common evil in the middle of the twentieth century. International terrorism has now become our common enemy.

We must support each other and help our partners in every possible way. Without solidarity and all-round mutual assistance, we are doomed to failure. There is no place for time-serving considerations and petty selfish politics here. But we are invincible when we act hand in hand.

Bibliography

- Bulletin of History*, 1949. No. 143. p. 30.
- Churchill, W., 'The Second World War', Vol. 6. p. 333.
- Churchill, W., 'The Second World War', Vol. 6. p. 552.
- Dull, P., 'A Battle History of the Imperial Japanese Navy', Annapolis. 1979.
- Ehrman, J., 'Grand Strategy. October 1944 - August 1945', Moscow. 1985. pp. 271-272.
- Hattori, Tokushiro, 'The Japanese Army in Action in the Pacific'. Translated from English. Moscow 1964. p. 80.
- Kirby, S., 'War Against Japan', Vol. 1-5. L. 1957-1970. Vol. 5. p. 207-208, 434.
- MacArthur, D., 'Reminiscences'. N. Y. 1965. p. 260-261.
- Spector, R., 'Eagle Against the Sun'. pp. 552-553.
- The Japan Times*, 15.08.1984.
- Zimonin, Vyacheslav, 'Final Victory of World War II', Moscow 2005. p. 24.

Waaron krigskunde?

Drs. M. van Dijk – kapitein van het dienstvak logistiek*

Inleiding

Geschiedenis is geen bloemlezing van jaartallen. Geschiedenis gaat over historisch besef, over het kunnen zien van verbanden en het verklaren van processen die op een bepaald moment ontstaan. Hetzelfde geldt voor krijgskunde. Dat is geen droge opsomming van veld- en zeeslagen. Het gaat de krijgshistoricus om het begrijpen en verklaren van politieke, economische, technologische en militaire ontwikkelingen die hun beslag hebben gekregen in het krigsbedrijf. Daarbij draait het vooral om de tactische toepassing van de nieuwe ontwikkelingen.

De studie krigswetenschappen helpt de officier te begrijpen welke factoren van invloed zijn op het krigsbedrijf en waarom het lang kan duren voordat nieuwe uitvindingen in een tactisch voordeel worden omgezet. Te recht wordt door generaal J.M.J. Bosch geconstateerd dat 'het begrip krigswetenschap evolueert in tijd'¹ en daarmee ook de reikwijdte van het

Slag bij Cannae (Collectie NIMH)

begrip. In dit artikel wil ik aandacht besteden aan de krigskunde zoals Von Clausewitz die heeft gedefinieerd² en het belang ervan voor de hedendaagse officier. Het juiste en kundige gebruik van mens en materieel in het gevecht behoren per definitie tot het domein van de officier.

Ik wil aantonen dat ook in dit ultramoderne tijdperk geleerde lessen uit het (verre) verleden hun rechtsgeldigheid en belang niet hebben verloren. Dat doe ik door achtereenvolgens een krigskundige analyse van de veldslag bij Cannae te behandelen, vervolgens stil te staan bij de invloed van theoretici op de krigskunde en ten slotte

aandacht te besteden aan het aspect technologische ontwikkeling aan de hand van de uitvinding van het buskruit én de moeizame weg van die uitvinding in de toepassing van vuurwapens.

De slag bij Cannae

Grondbeginselen

Na een heroïsche overtocht over de Alpen in 218 v. Chr. was de Carthaagse krigsheer Hannibal verworpen tot de nachtmerrie van de Romeinse Senaat. In de zomer van 216 v. Chr. stond een overmacht van 86.000 Romeinen tegenover de 50.000 man van

* De auteur is hoofd Bureau Opleiding en Training van 200 Bevoorradings- en Transportbataljon.

¹ J.M.J. Bosch, *Jaarboek 1999-2000 Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krigswetenschap*, (Den Haag 2000) p. XVI.

² C. von Clausewitz, *Vom Kriege* 'Die Kriegskunst im eigentlichen Sinne wird also die Kunst sein, sich der gegebenen Mittel im Kampf zu bedienen' (Stuttgart 1994) p. 102.

Hannibal. Aan het eind van die dag was het grootste leger dat de Romeinen ooit op de been hadden gebracht vernietigd; 50.000 Romeinen waren gedood en 20.000 gevangen genomen.

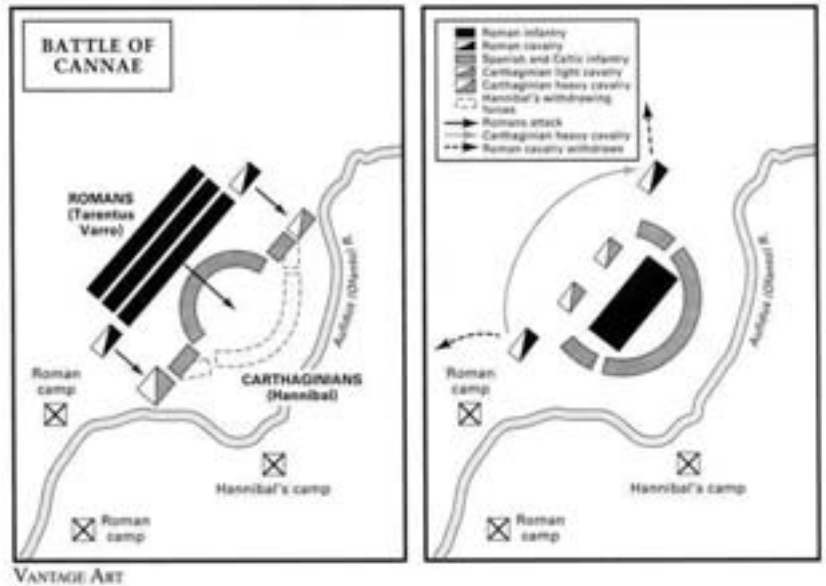
De Romeinen waren numeriek in de meerderheid en ook in tactisch opzicht gold de Romeinse infanterie als de beste ter wereld. Hannibal had de Romeinen al tweemaal eerder verslagen op het Italiaanse grondgebied. Twee jaar eerder kwam het tot een cavalerieschermselning bij de rivier de Trebia en in 217 v. Chr. versloeg hij de Romeinse legioenen bij het meer van Trasimene door ze in een hinderlaag te lokken.

Bij de slag van Cannae bediende Hannibal zich van bijna alle grondbeginselen van militaire operaties: concentratie, doelgerichtheid, economisch gebruik van middelen, eenheid van inspanning, eenvoud, initiatief, offensief handelen en verrassing. Hij besefte dat zijn cavalerie sterker was dan de Romeinse en dat de Romeinse infanterie alleen sterker was indien zij frontaal op de tegenstander gericht was. Zijn krijgsplan richtte zich dan ook op de zwakke plekken van de legioenen, de zij- en achterkant van de formatie.

Het strijdplan

Hannibal besloot zijn hoofdmacht van circa 6000 Spaanse en 16.000 Gallische infanteristen in het centrum op te stellen in de vorm van een halve maan, waarvan de bolle kant naar de Romeinen wees. Net uit het zicht én achter zijn frontlijn, had hij 10.000 Libische elite-infanteristen opgesteld, uitgerust met de Romeinse wapenuitrusting die buit was gemaakt bij Trebia en Trasimene. Hannibal wilde zich met zijn hoofdmacht langzaam, onder druk van de Romeinen, naar achteren verplaatsen, waarbij de curve moest omklappen. Zodra de Libische infanteristen zich voorbij de frontlijn bevonden, moesten ze de flanken van de Romeinen aanvallen.

Daarnaast hoopte Hannibal dat zijn cavalerie snel korte metten zou maken

Slag bij Cannae (Collectie NIMH)

met de Romeinse cavalerie, waardoor de Carthaagse cavalerie de Romeinen aan de achterzijde kon insluiten. Om dat laatste te bewerkstelligen, besloot hij zijn zware cavalerie op de linkerflank op te stellen, waar hij een numerieke overmacht op de Romeinse cavalerie van circa drie tegen een had. Zijn lichte Numidische cavalerie moest de even sterke linkervleugel aanvallen en bezig houden. Zodra de zware cavalerie het pleit beslecht had, kon eerst de cavalerie tegenover de Numidiërs worden vernietigd en vervolgens kon de Romeinse infanterie aan de achterzijde worden aangevallen.

Het knelpunt in de tactiek van Hannibal was gelegen in de Gallische infanterie. Konden zij, terwijl ze tegenover een enorme overmacht stonden, lang genoeg stand houden tegen een vijand, die in het nabij-gevecht doorgaans als superieur werd beschouwd, zonder te vluchten? Hannibal en zijn broer Mago stelden zich in de voorste lijn van het centrum op, om zolang mogelijk de cohesie te waarborgen.

Cavaleriegevecht

Al vroeg in de strijd, in ieder geval nog voordat de zware infanterie met elkaar slaags raakte, opende Hasdrubal, de aanvoerder van de zware

Spaanse en Gallische cavalerie, de strijd met een agressieve en snelle aanval. In een kort en bruto gevecht werd met de Romeinse cavalerie korte metten gemaakt. De Romeinen sloegen na korte tijd op de vlucht en consul Paullus sloot zich aan bij de infanterie.

Op de linkerflank hield Maharbal met de lichte Numidische cavalerie de bondgenootschappelijke cavalerie onder leiding van Varro bezig. Zodra Hasdrubal zijn cavalerie weer had gegroepeerd, stormden ze achter de Romeinse infanterie langs en gingen op weg naar de cavalerie van Varro. De bondgenoten én de consul zagen de overmacht naderen en vluchtten van het slagveld. Hasdrubal liet de Numidische cavalerie de achtervolging inzetten, terwijl hij weer zijn eigen cavalerie liet hergroeperen om zich vervolgens van de achterzijde op de infanterie te storten.

De strijd

Terwijl de infanteristen in het centrum slaags raakten met elkaar, lieten de troepen van Hannibal en Mago zich, onder druk van de Romeinse legioenen, steeds verder naar achteren zakken. Door zelf te vechten in de voorste lijn wist Hannibal de cohesie bij de Spanjaarden en Galliërs te be-

waren. Tijdens de diverse gevechtpauzes wisselden de Romeinen steeds de gevechtslijnen³, waardoor de gevechtsvermoeidheid van de Romeinen beperkt bleef. Het Carthaagse centrum, dat het meest had blootgestaan aan de gevechten, werd nu steeds sneller naar achteren gedrukt.

Uiteindelijk stortte het centrum van Hannibal in, maar op dat moment vielen de Libische infanteristen, gekleed in Romeinse uitrusting, van de zijkant de legioenen aan. Door dicht bij elkaar te vechten, was het gezichtsveld zeer beperkt. Het was daarom moeilijk in de gaten te houden wat er precies gebeurde. De legioensoldaten die opeens werden geconfronteerd met militairen, gekleed in Romeinse uitrusting, die hen in de flank aanvielen moeten tijdelijk perplex zijn geweest. Polybius beschreef duidelijk wat er vervolgens gebeurde:

*They [de Romeinse legionairs] could no longer hold their maniple formation, but were compelled to turn either singly or rank by rank to defend themselves against the enemy who were attacking their flanks.*⁴

Nadat de cavalerie op de flanken was uitgeschakeld, het centrum van Hannibal was ingestort en de Libiërs zich in de flanken van de Romeinen hadden geboord, stortte de Carthaagse zware cavalerie zich in de rug van de Romeinen. Na een korte pauze hervatten de Galliërs en de Spanjaarden ook weer het gevecht. Daarmee was de omsingeling compleet en was er voor de Romeinen nauwelijks nog een ontsnappen aan.

Lessen van Cannae

Door een goede analyse van de vijand en de juiste toepassing van de grondbeginselen van militaire operaties wist Hannibal zonder militaire, economische of technologische voor­sprong een leger dat bijna twee keer zo sterk was, verpletterend te verslaan.

Natuurlijk is elke slag uniek, maar het omvatten van de tegenstander en het

Hannibal
(Collectie NIMH)

aangrijpen van de tegenstander op de zwakke punten, is iets waar grote krijgsheren graag gebruik van maakten. Daarbij speelde de studie van veldslagen altijd een grote rol. Graaf Alfred von Schlieffen inspireerde zijn Schlieffenplan⁵ op de omvatting van Cannae.

Ook Norman Schwartzkopf gaf later toe: *I learned many things from the battle of Cannae which I applied to*

*Desert Storm.*⁶ De Amerikaanse generaal kwam tot de conclusie dat de weerstand van het Iraakse leger in één keer gebroken kon worden door de Republikeinse Garde te vernietigen.

Hij liet twee legerkorpsen over zijn linkerflank via Saoedi-Arabië Irak binnenvallen en had, door gebruik te maken van het principe van *the great Wheel*, binnen honderd uur de Republikeinse Garde verslagen.

³ De Romeinen vochten in drie lijnes, genaamd de 'hastati', de principes en de 'triarii' en wisselden tijdens de gevechten steeds deze lijnes af.

⁴ Vertaling van I. Scott-Kilvert van Polybius, *The Rise of the Roman Empire*, London 1979, blz 272.

⁵ De Duitse Chef van de Generale Staf zag een oorlog op twee fronten tegen Rusland en Frankrijk als een grote bedreiging. Hij schatte in dat de Russen circa zes weken nodig hadden om te mobiliseren en een strijdmacht van formaat in het veld te brengen. Hij besloot met een snelle actie de Fransen uit te schakelen. Daartoe bedacht hij het plan dat een zwakke Duitse linkervleugel aan de Frans-Duitse grens de Fransen zou binden, terwijl een zeer sterke rechtere vleugel, via het neutrale België, diep Frankrijk in zou trekken, het Franse leger in zou sluiten en vernietigen. Na deze overwinning had Duitsland de handen vrij om de Russen het hoofd te bieden.

⁶ Geciteerd op de kaft van A. Goldsworthy, *Cannae*, (London 2001).

*Kortom, een gering getal Troupen in den Krygshandel ervaren, vliegt om zoo te zeggen, naa de Overwinning, terwyl een talryke Armée, zonder grondbeginzel van dien handel, slegts een menigte uitlevert, die tot de Slagtbank geleid wordt.*⁷

Clausewitz

In de negentiende eeuw zag het magnum opus van Carl von Clausewitz, *Vom Kriege*, postuum het licht. Hij vertrouwde niet alleen zijn ervaringen uit de Napoleontische oorlogen aan het papier toe, maar analyseerde zijn waarnemingen en kwam tot een aantal algemeen geldende grondbeginselen die leiden tot een beter begrip van de term oorlog. Dat wil niet zeggen dat voor de negentiende eeuw geen studie werd gemaakt van het krijgsbedrijf.

*De Krygskunst moet door oefening, en ondervinding verkregen worden, en de eene is zo volstrekt noodzaakelyk als de andere. [...] Het beste middel om daar in te slaan en tot volmaaktheid te koomen is, de denkbeelden, daaden, en verrigtingen van vermaarde Mannen te bestudeeren en op te merken.*⁸

Tot de negentiende eeuw was die studie vooral vrijblijvend en er waren maar weinig algemeen toegankelijke boeken. In de negentiende eeuw kwam daar (langzaam) verandering in. De bekendste constatering uit *Vom Kriege*:

So sehen wir also, daß der Krieg nicht bloß sein politischer Akt, sondern ein wahres politisches Instru-

*ment ist, eine Fortsetzung des politischen Verkehrs, ein Durchführen deselben mit andern Mitteln*⁹

is ook gelijk het adagium dat de laatste jaren onder vuur ligt.¹⁰ Von Clausewitz deed zijn waarnemingen in een tijd dat staatsvorming in opkomst was en oorlogen tussen staten werden gevoerd.

Na 1945 zien we dat vooral intrastatelijke conflicten de boventoon voeren. De meest geciteerde wet uit *Vom Kriege* slaat nu eenmaal niet op

conflicten binnen staten. Daarmee verliest het boek overigens niet aan belang.

De Duitse generaal heeft ons geleerd de oorlog beter te begrijpen. Zo concludeerde hij dat *Friktion*¹¹ een belangrijk verschijnsel is in de oorlogvoering. Daarmee bedoelde hij dat zaken nu eenmaal niet altijd zo lopen zoals gepland.

Solange man selbst den Krieg nicht kennt, begreift man nicht, wo die Schwierigkeiten der Sache liegen,

Musketier

(Illustratie uit: Jacob de Gheyn, 'Wapenhandelinge van roers, musquetten ende spiessen', 1607; collectie NIMH)

⁷ J. Macleod, *De Konst van Oorlog, behelzen de verscheidene waarnemingen omtrent de algemeene grondbeginselen van alle krijgsverrigtingen te velde*, Deel 1, (Amsterdam 1770) p. 77.

⁸ Ibidem, p. 16.

⁹ Von Clausewitz, p. 39.

¹⁰ 'War is not the continuation of policy by other means', J. Keegan, *A history of Warfare* (New York 1994) p. 3.

¹¹ Von Clausewitz, p. 94-98.

*von denen immer die Rede ist, und was eigentlich das Genie und die außerordentlichen Geisteskräfte zu tun haben, die vom Feldherrn gefordert werden. Alles erscheint so einfach, alle erforderlichen Kenntnisse erscheinen so flach, alle Kombinationen so unbedeutend, daß in Vergleichung damit uns die einfachste Aufgabe der höhern Mathematik mit einer gewissen wissenschaftlichen Würde imponiert. Wenn man aber den Krieg gesehen hat, wird alles begreiflich, und doch ist es äußerst schwer, dasjenige zu beschreiben, was diese Veränderung hervorbringt, diesen unsichtbaren und überall wirkenden Faktor zu nennen.*¹²

Begrijpen waarom oorlogen ontstaan en hoe oorlogen gewonnen dienen te worden, is voor een officier belangrijk. Juist in dit opzicht reikt Von Clausewitz een belangrijk handvat aan, door voor het eerst grondbeginselen van de oorlog te benoemen. Hij onderscheidde stoutmoedigheid, volharding, numerieke meerderheid, verrassing, list, verzameling van krachten in de ruimte, bundeling van krachten in de tijd, strategische reserve en de economie van krachten.

Keegan

In de tweede helft van de twintigste eeuw ontstaat een nieuwe stroming, militaire geschiedschrijving. Niet langer zijn het officieren die hun ervaringen aan het papier toevertrouwen. De civiele historicus richt zich op de militaire geschiedenis. Hierdoor neemt de studie der krijgswetenschappen een enorme sprong voorwaarts. Aca-

demici analyseren de politieke, economische, militaire en technologische ontwikkelingen en plaatsen die in het perspectief van de oorlogen. Befaamd zijn Geoffrey Parker, Michael Howard, Martin Middlebrook, Jeremy Black, John Lynn, Martin van Creveld, Adrian Goldsworthy en John Keegan.

Laatstgenoemde auteur brak wereldwijd door met *The face of battle* waarin hij niet alleen drie grote veldslagen¹³ analyseerde, maar tevens een beeld schetste hoe de veldslagen door de spelers zijn ervaren. Dit boek heeft geleid tot een beter inzicht in menselijk gedrag tijdens de veldslag en verklaarde daarmee ook voor een deel hoe 'frictie' kan ontstaan. Zo toonde hij bijvoorbeeld aan wat de kracht was van het in groepsverband optreden.

Hij heeft ook overduidelijk laten zien hoe de paniek toesloeg als organieke verbanden tijdens de strijd werden verbroken. Een compagnie infanteristen die in een carré was opgesteld, bleek een onneembare hindernis voor de cavalerie. Zodra de formatie werd verbroken als gevolg van angst en het lawaai dat ontstond door galopperende cavalerie, had de infanterie echter geen schijn van kans meer.¹⁴

De hiervoor genoemde militairen en academici hebben analyses gemaakt van de functies van militair optreden in het verleden. Die analyses zitten ingebed in wetenschappelijke studies van verschillende oorlogen vanaf de klassieke tijd tot aan de laatste Golfoorlog. Het in perspectief plaatsen van politieke, economische, militaire en technologische ontwikkelingen, heeft ons in staat gesteld beter te begrijpen hoe oorlogen tot stand komen en hoe ze moeten worden gewonnen.

*The written history of the world is largely a history of warfare, because the states within which we live came into existence largely through conquest, civil strife or struggles for independence.*¹⁵

Technologische verandering

De laatste jaren is steeds meer onderzoek gedaan naar de *Revolution in Military Affairs* (RMA). Doorgaans worden vier elementen benoemd die noodzakelijk zijn voordat gesproken kan worden van een militaire revolutie: technologische verandering, systeemontwikkeling, operationele vernieuwing en organisatorische aanpassing.¹⁶ Aan de hand van de ont-

Slag bij Pavia, 1525 (Collectie NIMH)

¹² Ibidem, p. 94.

¹³ Hij behandelt de slag bij Agincourt (1415), de slag bij Waterloo (1815) en de eerste dag van de slag aan de Somme (1916).

¹⁴ J. Keegan, *The Face of Battle* (Middlesex 1978) p. 94-96 en 154-160.

¹⁵ J. Keegan, *A history of warfare*, (New York 1994) p. 386.

¹⁶ M. Knox & W. Murray (eds), *The dynamics of military revolution 1300-2050*, Cambridge 2001, p. 18.

wikkeling van de handvuurwapens zal ik trachten een en ander te verduidelijken. De uitvinding van het buskruit vindt zijn oorsprong in China in de negende eeuw. Pas in de vroege veertiende eeuw zien we in West-Europa de eerste afbeelding van een ridder die een enorme pijl met behulp van buskruit op een kasteel afvuurt.¹⁷

Handvuurwapens

De toepassing van de uitvinding van buskruit in het gebruik van handvuurwapens had tijd nodig. Pas in de slag bij Pavia (1525) werd voor het eerst grootschalig gebruik gemaakt van handvuurwapens (arkebussiers). Keizer Karel V bracht mede dankzij zijn 3000 arkebussiers de Franse koning een gevoelige nederlaag toe. De reden dat de technologische aanpassing, de uitvinding van het buskruit, niet direct verzilverd kon worden, was voornamelijk gelegen in de systeemontwikkeling van het handvuurwapen en de operationele vernieuwing in de tactiek.

Nu was het laden, richten en schieten met een handvuurwapen ook niet eenvoudig.

In één van de eerste exercitie boeken, *Wapenhandelinghe* van Jacob de Gheyn, uitgegeven in 1607, bleek dat er ten minste 32 handelingen nodig waren om een handvuurwapen (*roer*) af te vuren en te herladen. Daarnaast was een vuurwapen pas effectief op een afstand van minder dan 50 meter. Dat betekende dat een schutter maar één of twee schoten kon afvuren voordat de vijand hem in het man-tegen-man gevecht kon uitschakelen. De schutters hadden dus bescherming nodig van infanteristen die bewapend waren met blanke wapens, zoals piekeniers, zodat ze hun wapens konden herladen.

Het zijn Maurits en Willem-Lodewijk van Nassau die in de jaren negentig van de zestiende eeuw, op basis van het bestuderen van Griekse en Romeinse schrijvers, de oplossing voor 'het probleem zien'. Het afgeven van constant vuur op de vijand was mogelijk indien de schutters in linie werden opgesteld, op commando vuurden, op commando naar de achterste linie roterden en daar werd gestart met herladen. Om dat te bereiken werd het

uitvoeren van drills, het loslaten van het individualisme en het vertrouwen in de eigen eenheid, in het bijzonder de compagnie en het bataljon, steeds belangrijker.

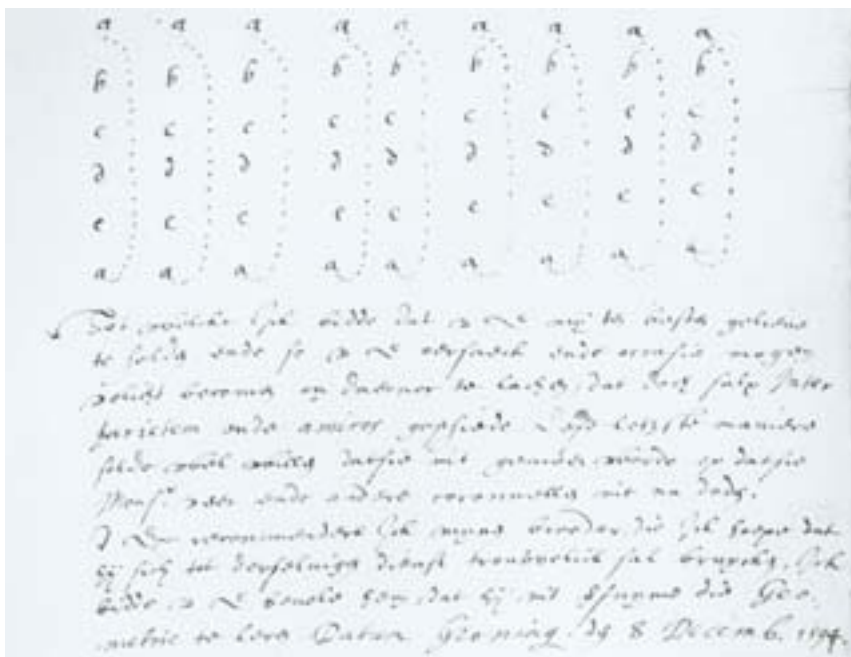
Het uitbrengen van constant vuur door gelid voor gelid te vuren was al een enorme verbetering, maar er waren nog steeds piekeniers nodig om de schutters te beschermen tegen de cavalerie en tegen het man-tegen-man gevecht. Pas met de uitvinding van de ringbajonet aan het einde van de 17^e eeuw, waardoor zowel gevuld als gestoken kon worden, verdwenen de piekeniers uit de militaire organisatie.

Vuurkracht

De ontwikkeling van de handvuurwapens ging in de daaropvolgende eeuwen door. De losse elementen kruit en kogel werden samengevoegd tot een patroon. De lont werd vervangen door een mechanisch afvuurmechanisme waarin een vuursteen voor de ontbranding zorg droeg. De loop werd uitgerust met 'trekken en velden' waardoor het patroon rotatie meekreeg en stabielier door de lucht verplaatste. Het laden van het wapen ging sneller omdat het technologisch mogelijk bleek ook via de achterzijde te laden en ten slotte was er de ontwikkeling van de patroonhouder, waardoor de vuursnelheid nog hoger kon worden.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog ging de ontwikkeling van vuurkracht sneller dan de tactische aanpassingen. De artilleriebombardementen en de hoge vuursnelheid van de mitrailleurs zorgden ervoor dat voor het eerst meer doden vielen door het krijgsgeweld dan door ziektes, niet in de laatste plaats omdat de frontale aanval dominant bleef in de tactiek.

Ook met de toepassing van nieuwe wapens, zoals de tank en het vliegtuig, wisten de generaals nog niet het onderste uit de kan te halen. Pas in de

Schematische weergave en uitleg van het contramars-principe in een brief van Willem Lodewijk van Nassau aan Maurits van Nassau, 1594

(Collectie NIMH)

¹⁷ W. de Milamete, *De Nobilitatibus, sapientibus et prudentibus regum*, 1326 geciteerd uit G. Parker (eds), *Cambridge Illustrated History of Warfare*, Cambridge 1995, p. 107.

Mitrailleuse M90, circa 1900 (Collectie NIMH)

volgende oorlog zagen we de juiste tactische toepassing van de nieuwe wapens uit de vorige oorlog met het *Blitzkrieg*-concept. De tanks, vliegtuigen en infanterie konden elkaar versterken door het gebruik van radio's. Het doel hierbij was de vijand te isoleren en af te snijden van zijn eigen troepen, waardoor een snelle en totale overwinning kon worden behaald.

De uitvinding van buskruit (technologische ontwikkeling) vond uiteindelijk zijn beslag in onder meer het handvuurwapen (systeemontwikkeling) en door de eeuwen heen de verbeteringen van dat systeem. De operationele vernieuwing bestond uit het opstellen van eenheden in roterende linies, waardoor constant vuur kon worden uitgebracht. De organisatorische aanpassing vonden we terug in de toegenomen waarde (en samenstelling) van de tactische eenheden zoals de compagnie en het bataljon.

¹⁸ Knox & Murray (eds), p. 193.

¹⁹ Het Doctrinepamflet 05/01 (Doctrinewikkelingen Landoptreden) maakt geen onderscheid meer van grondbeginselen binnen verschillende soorten militaire operaties ('operaties zijn operaties').

²⁰ W.J. Knoop, *Krijgs- en Geschiedkundige Geschriften*, 'De Koninklijke Militaire Academie', Boek 1 Deel 2, Schiedam 1861, p. 330.

Slot

*Innovation, to be successful, must rest upon thorough understanding of the fundamentally chaotic nature of war.*¹⁸

Natuurlijk bestaat er geen universeel recept voor de overwinning, maar de krijgskunde stelt de officier in staat het begrip 'oorlog' te begrijpen en de politieke, technologische, economische en militaire ontwikkelingen in een juiste context te plaatsen. De sleutel tot het begrip van oorlogvoering is gelegen in het onderkennen van de grondbeginselen van militaire operaties.¹⁹ Krijgskunde, in dit artikel de analyse van een veldslag van meer dan 2000 jaar oud, hielp generaals bij hun militaire operaties in de vorige eeuw.

Het lezen van boeken als *The face of battle* en *Vom Kriege* biedt een leidraad tot het onderkennen, begrijpen en herleiden van grondbeginselen en vervolgens tot een beter begrip van de toekomstige wijze van oorlogvoering. Dat is zeker van belang voor de officieren die geen praktijkervaring hebben in de oorlog. Daarnaast is het belangrijk zich te realiseren dat een technologische innovatie niet zonder meer een strategisch voordeel op

de tegenstander betekent. Zolang de juiste, tactische toepassing ervan nog niet ten volle zijn beslag heeft gekregen in aspecten als operationele vernieuwing en organisatorische aanpassing, is het technologische voordeel nog niet beslissend.

Ter afsluiting haal ik graag een citaat aan van de Nederlandse officier die de studie der krijgskunde hoog in het vaandel had. In 1852 oordeelde W.J. Knoop:

*De kennis van geschiedenis verkrijgt men niet door een aantal feiten, en namen, en jaartallen, in het geheugen op te nemen, maar wel door in den geest dier geschiedenis door te dringen, en daartoe de goede geschiedschrijvers te lezen. Evenzoo bestaat de kennis der krijgswetenschap niet in het leeren van een groot aantal krijgskundige regels, maar in het zoeken en beoordelen dier regels, en vooral in het raadplegen en lezen van goede schrijvers over de krijgsgeschiedenis.*²⁰

Literatuur

- Black, J., *De zeventig grootste veldslagen aller tijden* (Londen 2005).
- Clausewitz, C., Von, *Vom Kriege* (Stuttgart 1994).
- Crevel, M., van, *Technology and War* (New York 1989).
- Daly, G., *Cannae, The experience of battle in the Second Punic War* (Londen 2003).
- Gheyn, J., de, *Wapenhandelinge van roers, musquetten ende spiessen* (Lochem 1971).
- Goldsworthy, A., *Cannae* (Londen 2001).
- Keegan, J., *The Face of Battle* (New York 1978).
- Keegan, J., *A History of Warfare* (New York 1994).
- Knoop, W.J., *Krijgs- en Geschiedkundige Geschriften*, Schiedam (8 delen) 1861-7.
- Knox, M. en W. Murray (ed.), *The dynamics of military revolution 1300-2050* (Cambridge 2001)
- Macleod, J., *De Konst van Oorlog, behelzende verscheidene waarnemingen omtrent de algemeene grondbeginselen van alle krijgsverrigingen te velde*, Amsterdam (2 delen) 1770/1.
- Parker, G. (ed.), *Cambridge Illustrated History of Warfare* (Cambridge 1995).
- Polybius, *The Rise of the Roman Empire*, vertaald door I. Scott-Kilvert (Londen 1979).

'Showtime'

Embedded news media during Operation Iraqi Freedom

Lieutenant Colonel A.J.H. Bouwmeester, Royal Netherlands Army*

Introduction

'Showtime' was the first reaction of General (Ret) Tommy Franks, the famous commander of U.S. Central Command (CENTCOM), when he arrived in theater for leading the major combat operations of Operation Iraqi Freedom. And showtime it was, not only for the military, but also for the media and the American audience. The embedded news media program, which was introduced just before the start of the operation, contributed enormously to the Coalition showtime.

This article concentrates on one of the most crucial, but also one of the most underestimated features of the current battlefield: the military-media relationship. Both the military and the media try to serve the citizens, but their relationship was not always smooth. It started as an almost perfect symbiosis, but that changed over time to an adversary relationship.

* The author is currently serving in The Hague as an instructor in military strategy, operational art, and ground warfare at the Netherlands Defense Academy (Instituut Defensie Leergangen) for the Hogere en Middelbare Defensie Vorming.

This article is a special edited version of a Master's thesis (monograph) for the School of Advanced Military Studies (SAMS) of the U.S. Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth, KS (USA).

*Public Opinion wins wars.
I have always considered correspondents accredited
to my headquarters as quasi-staff officers.*

General of the Army Dwight D. Eisenhower, 1945¹

Colonel Barry Willey, former Deputy Public Affairs Officer of the U.S. Army, called Korea the transition and Vietnam the turning point in the military-media relations.² Today it is unthinkable to conduct a war without any real time news coverage by the media. Research journalist Robert Kaplan supported this statement:

Be aware, the media is nowadays always in the center of the battlefield.³

It is therefore that every soldier and especially every military leader, from the strategic corporal to the highest general, should have a profound understanding of the media. The purpose of this article is to research one of the latest developments in the military-media relationship: the embedded news media program.

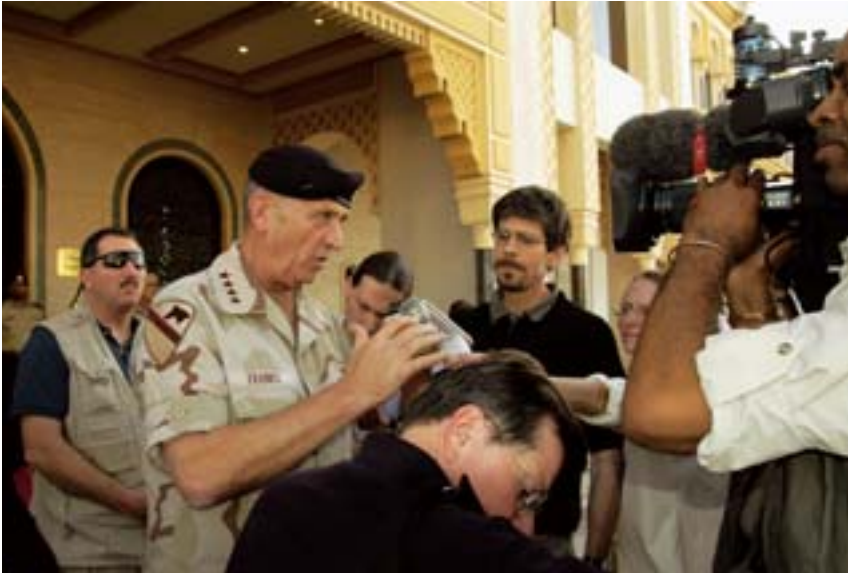
Just before the start of Operation Iraqi Freedom, U.S. Secretary of Defense, Donald Rumsfeld, and his Assistant Secretary of Defense for Public Affairs, Mrs. Victoria Clarke, introduced

the embedded news media program. In all, there were 662 news media people embedded in Coalition units, while another 2,000 unilaterals, who did not participate in the embedded program, stayed in Kuwait.⁴

The intention of the embedded program was to guarantee that the home front would see the same as soldiers at the front; no lies, no propaganda, no tricks; the camera was to register the battlefield. Some believe that the embedded program was a smart move of the U.S. Department of Defense; others think that it was an impulsive decision of Rumsfeld and Clarke.

There is not one vision on the embedded program. Many questions on the embedded program rose. One of these questions forms the main research question of this article: Was the embedded news media program effective before and during the major combat operations of Operation Iraqi Freedom from February through April 2003?

Army Gen. Tommy Franks, commander of U.S. Central Command, speaks with reporters outside a hotel in Abu Dhabi, United Arab Emirates, on April 27, 2003 (Photo Helene C. Stikkel)

The main research question can be divided into five subordinate research areas, which also forms the body for this article:

- *Embedded Media*
What is embedded media? What was the media plan for Operation Iraqi Freedom?
- *Analytic Framework*
What determines whether a media plan is effective?
- *Effectiveness*
What happened to the military-media relations before and during the major combat operations of Operation Iraqi Freedom? Did it meet the standards of the media plan? What were the different perspectives on the embedded program?
- *Future*
Is embedded news media a useful tool for future operations?
- *Relevance*
What can the Netherlands Armed Forces learn from the American experiences with the embedded news media program?

Some confines

Many views on a military operation are possible. However, this article addresses the American standpoint with regard to the military-media relation ship just before and during Operation Iraqi Freedom. It will therefore not touch the legitimacy question of Operation Iraqi Freedom.

The U.S. Department of Defense designed the embedded news media program for all four Services, but in practice mainly the Army and Marine Corps, and to a lesser extend the Navy, dealt with the program. That is a logical consequence. The Army and Marine Corps formed the advancing ground forces. They were not only the largest contributors to Operation Iraqi Freedom, but they were also more suitable to accommodate embedded journalists.

This article is in line with the practical use of the embedded program. It pays mainly attention to embedded news people in Army and Marine Corps units and a few glimpses of what happened aboard Navy ships.

The article is limited by time. It focuses on the period previous and during

the major combat operations of Operation Iraqi Freedom. The issuing of the *Public Affairs Guidance on Embedding Media* in the beginning of February 2003 is the start of this period. The end is marked by 01 May 2003, the day on which the President of the United States, George W. Bush, aboard the USS Lincoln, officially declared that the major combat operations had finished.⁵

The number of embeds decreased significantly soon after the fall of Baghdad in April 2003. The quantity of embeds dropped to a fewer than 190 during the third week of the operation.⁶ At the end of April 2003 almost all embedded journalists had left their units.

Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language explains that the word 'media' is not only the plural form of medium, but it has also its own meaning:

*the means of communication, as radio, television, newspaper, magazines, etc. that reach the very large number of people.*⁷

Today, the media comprises three different forms. The first form is the *print media*, which includes newspapers, magazines, and books. The second form is the *broadcast media*, which encompasses radio and television. The third form is *on-line media*, the internet, which is the newest version of media.

Most publishers and broadcasting services have their own website with a news page. There is also a new movement among common people to start their own news website. This last category does not involve journalists, so it is not part of this research. The term media in this article focuses on professional news media.

Embedded Media

When Bob Wright, the Chairman of NBC, was asked to write a foreword to NBC's book *Operation Iraqi Freedom*, he described 'being embedded'

Perspective	Criteria
Military	<ol style="list-style-type: none"> 1. Accurate, timely and honest information 2. Violation of OPSEC 3. Good relationship to understand complex operations
Media	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elements of good journalism <ol style="list-style-type: none"> a. Truth and verification b. Independence and autonomous monitor of power c. Forum for public criticism and compromise d. Comprehension and proportionality 2. Economic motives
Public	<ol style="list-style-type: none"> 1. Quality 2. Objectivity 3. Combat tiredness
International views	Standpoints from countries outside the United States

Framework with criteria from different view points to evaluate the embedded news media program

in plain terms: ‘journalists eating, sleeping, and moving in concert with their assigned combat units’.⁸ Bill Katovsky went more in detail in the book *Embedded*, which he wrote together with Timothy Carlson:

*Embedded reporters ate, lived, traveled, and slept with the troops. They choked on the same sandstorm grit, and carried the same mandatory gas mask and chem. suits. They dined on the same MRES (Meals Ready to Eat), and bounced along the same rutted desert tracks. They faced the same enemy fire.*⁹

These two descriptions reflect the practical side felt by the media. The other side of the story derives from the U.S. Department of Defense. Colonel Melanie Reeder, a former U.S. Army Public Affairs Officer in Afghanistan, pointed out that it was sometimes difficult to get the media out in front with the troops during Operation Enduring Freedom, which started in 2001 in Afghanistan. Eight embedded reporters in Operation Anaconda¹⁰, which was part of Operation Enduring Freedom, helped blaze the path for a large-scale, embedded news media program in Operation Iraqi Freedom. Reeder inferred that

when journalists were provided access, the accurate story was told, but when they got information, the result was speculation, misinformation, and inaccuracy.¹¹

On 30 October 2002, Secretary Rumsfeld unexpectedly attended a meeting of Washington bureau chiefs of major media companies. He promised them a public relations strategy of embedded media with warriors. If there were to be a war with Iraq, journalists would be with the troops.

His main argument was that in Afghanistan both the Taliban and Al-Qaeda showed great skills in news management. The best way to counter it was to have accurate, professional journalists on the ground. They could see the truth of the ongoing operation.¹²

Rumsfeld was faced with three courses of action. The first course of action was a continuation of Operation Enduring Freedom’s policy: limited media access to the battlefield and press briefings at the Pentagon and the military operational headquarters. The second course of action envisioned the return of the media pools as had been done during Operation Desert Storm. The third course of

action recommended that the military leverage the media by a new Public Affairs plan now referred to as the embedded news media program.¹³

Secretary Rumsfeld, assisted by Victoria Clarke, decided to implement the embedded news media program. Victoria Clarke told reporters that they would get more access than in Operations Desert Storm and Enduring Freedom.

*It is in our own interest to let people see for themselves through the news media, the lies and deceptive tactics Saddam Hussein will use.*¹⁴

Former TV Reporter Michael Burton presented a more critical view on the embedded concept.

*The idea originated with the Pentagon, where military and political strategists pitched the idea to editors last year as a compromise. The Pentagon strategists, already planning for the Iraqi war, wanted proud, positive, and patriotic coverage over national airwaves. If editors agreed to all their provisions for security reviews, flagging of sensitive information, limitations on filming dead bodies, and other restrictions, then journalists would be welcome. The editors not only went along – they accepted the ground rules without fight.*¹⁵

Before Operation Iraqi Freedom, Secretary Rumsfeld and Chairman Joint Chiefs of Staff issued a directive in which they emphasized that the goal of the Department of Defense was to get it right from the start of the operation.

The main purpose was to facilitate the press with firsthand impressions. The U.S. Department of Defense would assign news crews, journalists, and photographers to specific combat units for a longer period: days, weeks or even months.¹⁶ The directive was the Secretary of Defense’s *Public Affairs Guidance (PAG) on Embedding Media*, which was issued on 10 February 2003.

Analytic Framework

The nucleus of this article is to elucidate the effectiveness of the embedded news media program during the combat phase of Operation Iraqi Freedom. This article uses a framework with criteria to evaluate the effectiveness seen from three different perspectives: the military, the media and the public. The reason for three different perspectives in stead of only a military point of view is that different views might lead to new conclusions and overlooked effects. Sometimes, the military think that what is 'good' for the military, e.g. certain decisions, may be 'bad' for the media and the public, but that is short-term thinking.

The long-term effect is that something worse for the media and the public will become worse for the military as well, frequently with more

negative implications. This is the so-called *media boomerang effect*.

The second reason is that opposing perspectives might encourage a dialectic approach of 'thesis, antithesis, synthesis,' which will contribute to the quality of the discussion on military and media.

Military criteria

Let's start with the military perspective. Today, U.S. Joint Publication 3-61 *Doctrine for Public Affairs* (Joint Pub 3-61) gives the basis for how the U.S. military considers the military-media relation. The military must make a free flow of general and military information available without censorship or propaganda. Accurate and timely information is essential in times of crisis.¹⁷

Incorrect military terminology can lead to confusion in the public debate. It is the military's responsibility to

provide reporters with accurate, timely and honest information. The consequence of providing false information is severe. Judson Conner described it as an aspect of the mentioned media boomerang effect.

*It is usually very easy to lie to a reporter. But there is a catch to it once... The truth will come out eventually, and when it does, that reporter will never again believe anything you have to say, whether it is true or not. And no other reporters will either, for the word gets around news circles very rapidly whenever an official lied to the press.*¹⁸

It means that soldiers must be honest with the press. Likewise, Joint Pub 3-61 states: 'information will not be classified or otherwise to protect the government from criticism or embarrassment'.¹⁹

US Marine Corps (USMC) Marine from the 15th Marine Expeditionary Unit (MEU), Special Operations Capable (SOC) advance on an enemy position at Az Zubayr, Iraq, in support of Operation Iraqi Freedom, 2003

(Photo B.L. Wickliffe; collection NIMH)

The Secretary of Defense's *Public Affairs Guidance on Embedding Media* was the only instruction for dealing with media during Operation Iraqi Freedom and additional to Joint Pub 3-61. It became therefore the most important military document on how the U.S. Department of Defense saw the cooperation between the military and the press. The most significant instruction in the guidance was:

*To tell the factual story – good or bad – before others see the media with disinformation and distortion, as they most certainly will continue to do. Our people in the field need to tell our story – only commanders can ensure the media get to the story.*²⁰

This instruction supports the importance of giving accurate, timely and honest information to the press. However, there is military information that the military must not show openly. It is vital for success of the mission. Operations security, OPSEC, is a protection measure that identifies critical information and subsequently analyzes friendly actions attendant to military operations and other activities.²¹ Military personnel may not give away vital and classified information.

Although the military has to offer the media accurate information, it is still not a guarantee that journalists are able enough to convert this information into precise reports and news coverage. The military must build a better relationship with the media to help the media creating a clearer picture of military operations. William Kennedy, professional journalist since 1945 and retired Army Public Affairs Officer of the Pentagon doubted whether journalism is able to oversee the complexity of military operations. He disputed that in cases like the Vietnam War and Operation Desert Storm, all essential facts were available and accessible in the public domain, but the press fell short to report matters of crucial importance.²² Thus, providing the press with accurate information is not enough.

The journalist has to understand the entire operation with all its details and all its implications. The understanding is therefore a shared responsibility of journalists and the military. Consequently, it is essential for the military and the media to have a relationship of mutual respect. Colonel Barry Willey recommended:

*Learning to nurture that mutual enmity – building on similarities and mutual interests and recognizing differences – can create a trust and confidence between the two that results in fairer media coverage of the military and greater access by the media.*²³

Mr. M. Green, working for ABC News London, gives a gesture of support while embedded with US Marine Corps (USMC). On patrol along the border in Kuwait during Operation Iraqi Freedom, 2003

(Photo A.P. Roufs; collection NIMH)

There is still another measure that derives from the military. Mrs. Victoria Clarke made clear that one of the motivations to create the embedded program was to show people around the whole world how the U.S. forces conducted their operations in a very real and compelling way.²⁴

Clarke's statement seems to be fair and innocent, but it leads to critical questions that needs an answer. Did the networks and publics from countries other than the United States welcome the reports of embedded media? And, were the American and British reporters favored above reporters from other countries? These questions justify a better look on the international views. The article will use the international standpoints as a separate criterion.

Summarized, the military criteria for assessing the embedded news media program are accurate, timely and fair information, no violation of the OPSEC rules, building a good relationship with the media to guarantee a better appreciation of complex military operations. The international perspective is a different standpoint.

Media criteria

The best way to start the media perspective is using the approach of how journalists see themselves in the ideal situation. Bill Kovach and Tom Rosenstiel clarified that the purpose of journalism is to provide people with the information they need to be free and self-governing. They distilled a pattern of elements of good journalism to fulfill that task. These elements of good journalism form useful criteria to judge the embedded program.

- Journalism's first obligation is to the truth in order to serve the citizens. A way of getting at the truth is verification, which is a process of stripping information of any attached misinformation, disinformation, or self-promoting information. As citizens encounter a growing flow of information, they have more need for someone, e.g. a reporter, who highlights

what is important and filters out what is not. In journalistic terms, verification is a process of testing and checking a story.

- Journalists must maintain independence from those they cover and they must serve as an autonomous monitor of power. Independency does not mean being neutral or impartial. Most journalists find facts and draw conclusions. Kovach and Rosenstiel realized that having an opinion is not only allowable, it is important to the natural scepticism with which any good reporter approaches a story. The autonomous monitor of power refers to the watchdog principle. It implies that the press should recognize where powerful institutions are working effectively, as well as where they are not.

- Journalism must provide a forum for criticism and compromise to contribute to the forming of people's opinion. Kovach and Rosenstiel expounded: 'the natural curiosity of humankind means that by reporting details of scheduled events, disclosing wrongdoing, or outlining a developing trend, journalism sets people to wonder'.

- Journalism must keep the news comprehensive and proportional. Kovach and Rosenstiel made a comparison with cartography: 'A journalist that leaves out so much of the other news in the process is like the map that fails to tell the traveler of all the other roads along the way'.²⁵ Proportion and comprehensiveness is the key to accuracy. A news story can only be accurate if a reporter places it in the right way in a larger context.

Kovach and Rosenstiel's elements of good journalism are useful criteria to assess the embedded program, but they are idealistic. It is utopian to believe that the press always endeavors to use these elements. News media is booming business. Media companies and networks are commercial institutions and their first concern is making money.

Media expert Dr. Carl Jensen stated that corporate media executives perceive their primary, and often sole, responsibility to be the need to maximize profits for the next quarterly statement and not, as some observers would have it, to inform the public.²⁶

Eric Alterman is also convinced that the profit motive determines the content of the news. Factual news on politics is boring and does not sell very well. Today the public is more interested in glamorous and electrifying news leading to competition between the news networks, which will have the most exciting coverage of a news item.²⁷ The economic motive is therefore also a media criterion to judge the embedded program.

Public criteria

The public is an important party for judging the effectiveness of the embedded media, because they have to digest all presented information. The public's criteria are oriented towards the way the people perceive and appreciate the embedded program. Renowned research institutes like The Pew Research Center, The Columbia Journalist Review and the Project for Excellence in Journalism distinguish three different audience aspects during war coverage, which are meaningful measures to evaluate the embedded program.

- Quality

Quality is a broad and hard to define term, but the explanation of the term quality in this article is whether the public appreciates the way they get their information through the embedded reporters. The question belonging to this criterion reads: Did the public esteem the real time coverage of advancing Coalition units?

- Objectivity

The audience like to receive the news as objective as can be to form their own opinion. Although they realize that all media have their own target audiences, they prefer to have their news without major biases. But are embedded journalists able to cover

the news without any biases of the units to which they were embedded?

- *Combat fatigue*

Embedded journalists, especially those at the very front, did not have any time to edit coverage and reports on the war in Iraq. The result was that television newscasts in the United States daily broadcasted the war in Iraq for a very long period. Did the American people appreciate these lasting reports? Did the coverage lead to an overload of emotional information? Were the reports overvalued? In other words: was there too much, enough, or too little coverage of the war?

Assessment

The next step in the research is using the framework with criteria to find out what the military, media and public effectiveness of the embedded program were during Operation Iraqi Freedom. It will also take a look at the international viewpoints. The assessment starts with the military effectiveness.

Military Effectiveness

• *Accurate, timely and honest information*

Broadcast media, especially television, had a unique opportunity with the embedded program to show real time coverage of front scenes. The public could directly see front actions. There was no time for the editing of images. That made it easy for the military to provide timely and honest information. The print media sometimes had, due to the operational tempo, problems with typing a story and sending it to their home base.

On accuracy, Colonel Glenn Starnes, Battalion Commander within the Marines during Operation Iraqi Freedom, explained that embeds had access to the original plans and were aware of the commander's intent. Instead of criticizing the tactical situation as plans changed, embeds knew the whole story and reported about the modifications.²⁸

The military involved in the media coverage of Operation Iraqi Freedom were very satisfied with the quality of information shown in the media. It met their standards of accuracy, time and honesty. Secretary Rumsfeld also strongly approved the reports that came from the hundreds of journalists: 'They could see accurate presentations and representations and written accounts of what the men and women in uniform were doing'.²⁹

The military had, during the beginning of Operation Iraqi Freedom, some difficulties in providing complete information of the war. While the embedded TV journalists already showed snapshots of the war, CENTCOM omitted to give a broader view at operational level during the first days of the war. General Tommy Franks, Commander CENTCOM, did not like to deal with media, he told Secretary Rumsfeld.³⁰ For the first several days CENTCOM did not organize any briefings, leading reporters to wonder why they were invited.

Once the daily briefings began, the first CENTCOM briefers were evasive and defensive. This start cost the military some credibility of the press and the public. As the war continued, Brigadier General Vincent Brooks, CENTCOM's spokesman, cultivated a more balanced and phlegmatic demeanor and the briefings became more effective.³¹

• *Violations of OPSEC*

Lieutenant Colonel Larry Cox, chief of the press desk during Operation Iraqi Freedom, interpreted that fewer than half a dozen embedded news people were expelled. Out of a population of 662, that is less than 1 per cent. Part of the decision to dis-embed journalists was that the reporter said something over-the-line as far as ground rules go. Another part of the decision was a reflection of how intentional it was and how likely it was to happen again.

Most journalists did not realize that they passed the line. In only one

major case, the U.S. Armed Forces sent away a journalist. Cox added that the program worked, stating: 'Journalists are professionals, and inclined to give due regard to their own safety and the safety of the unit they're with'.³²

Lieutenant General Michael DeLong, deputy commander of CENTCOM during Operation Iraqi Freedom, declared that CENTCOM was not so worried about embeds giving away secrets. Their biggest concern was the group of retired generals turned commentator that offered opinions and often false predictions on the operation in many news shows.³³

The public was satisfied that journalists minded out the OPSEC rules. Consequently, it did not give the journalist extra incentives to violate the OPSEC rules. ABC news conducted a news poll before Operation Iraqi Freedom with reference to OPSEC. The poll showed that almost 70 per cent of the U.S. public said that the military

US Army Soldiers assigned to the 4th Psychological Operations Group (POG) watch a news briefing using the Product Distribution System equipment at an undisclosed location in Iraq, during Operation Iraqi Freedom, 2003

(Photo A. Ansarov; collection NIMH)

still not understand the meaning behind the action.³⁷

Where journalists complain about the poor quality, it is however not due to the embedded program. In most cases, journalists had full access to all the plans and intentions, but war is very complex and not easy to understand. The Prussian military philosopher Carl von Clausewitz already remarked: 'Everything in war is very simple, but the simplest thing is difficult'.³⁸

Unintended effects for the military

The *Public Affairs Guidance on Embedding Media* did not only cause foreseen effects, but also two unforeseen effects. The first unexpected effect was that the embedded program had an enormous impact on the home front of the deployed soldiers. Members of the U.S. 1st Marine Division were euphoric about the way the embedded media contributed to their internal communication. Concerned family members were able to receive daily updates on their loved ones by the press, the Marines said in their evaluation report.³⁹

However, this effect also has a negative side, told by Mrs. Nancy Chamberlain. After she received the formal confirmation that her son, a Marine Captain, was killed in Iraq, she reacted to NBC anchorman Tom Brokaw in his news show.

I truly admire what all the network news and news technologies are doing today to bring it into our homes. But for the mothers and wives who are out there watching, it is murder. It's heartbreak. We can't leave television. Every tank, every helicopter, 'Is that my son?' And I

should have the right to prohibit media disclosure to sensitive and secret information.³⁴ For most Americans OPSEC was more important than a free flow of all information on the operation.

• Building a good relationship

The relationship between the military and the media depended on the unit commander. Positive news coverage indicated that commanders were open and available to embedded journalists. Some of the embedded journalists had negative experiences. Washington Post's Lyndsey Layton, embedded to the USS Abraham Lincoln, was forced to sign an agreement that was more restrictive than the Pentagon's Public Affairs Guidance. The Commander of the USS Abraham Lincoln lifted the ad hoc constraints when Layton and her colleagues complained to Navy brass in Bahrain.

Most reporters were enthusiastic about their treatment. T. Sean Herbert, head of CBS News analyst's desk,

said that embeds and troops became a *band of brothers*, leading to giddy and excited reporting.³⁵ Lai Ling Jew, a NBC News producer embedded with 101st Air Assault Division, even spoke at the funeral of one of the killed soldiers, because soldiers asked her to do so. 'It was a strange responsibility for a journalist.'³⁶

The embedded program in general contributed to a more respectful and trustful relationship between the military and the media.

Despite a better relationship, not all of the embedded journalists agreed that they were able to see the essence of the operation. U.S. News & World Reporter Mark Mazatti, embedded to 1st Marine Expeditionary Force's mobile command, admitted that it will take a lifetime to understand all the implications of a military operation.

The press corps' poor performance in reading the Iraq battlefield indicates that you can be embedded all the way up to four-star generals and

*just need you to be aware that technology is great. But there are moms, there are dads, there are wives who are suffering because of this.*⁴⁰

Thus, instead of having only a positive effect on the home front, the embedded program can also lead to much stress among the home front and that can become counter-productive in the longer term. It might affect the fighting soldiers.

The second unintended effect of the embedded program is the use of embedded information as a tool for leading troops. Some think it is a positive aspect, but usually it becomes a negative one. This is best described by Bing West and Major General (Ret) Ray Smith in their book *The March Up: Taking Baghdad with the 1st Marine Division*.

They wrote that Lieutenant General James Conway, the senior Marine commander, watched in his combat operations centre live CNN coverage of the fighting in East Baghdad. Conway was so impressed by the wide-open friendliness and lack of opposition that he immediately approved the division's request to let the battalions roll until they hit a defense.

The CNN coverage together with other live feeds from embeds encouraged Conway to speed the advance and to modify his plan. 'That's OBE – overtaken by events,' Conway said. Embedded coverage enabled Lieutenant General Conway to make a fast assessment and a change to his plan.⁴¹

Using opportunities during operations is always highly recommended, but there is a high risk in changing the plan because of embedded reports. Embedded journalists are not official operational intelligence sources and embedded pictures only show a very narrow view of a combat situation. Moreover, the way Lieutenant General Conway used the embed reports is not in line with a mission command culture, which accepts the uncertainty of war.

Mission command is a mechanism to direct operations through decentralized execution based on leaders at all levels in the organization that are willing to use initiative. It also requires an environment of trust and mutual understanding.⁴²

Commanders, even at the highest headquarters, must trust their subordinate commanders on the scene in their decision-making.

In short, the military was positive about the embedded news media program. It met their standards of providing accurate, timely and fair information without violating the OPSEC rules. The program also contributed to a better relationship between the military and the media, which added to more complete and positive media reports on the military during the war. However, the military must realize that the embedded program had unintended effects: it can lead to stress on the home front, and the use of embedded reports as management tool, might be risky.

Media Effectiveness

The journalistic perspective comprises two measures: the elements of good journalism and economic motives. This section starts with the elements of good journalism.

Truth to serve the citizen and verification

Because of the nature of embedded coverage, networks were not able to transform the coverage into the usual smooth fifteen-second shot with a catchy sound bite. The embedded program gave another dimension to verification, a more implicit one. The public could see directly what happened at the front. Personal observation of the fact became the ultimate verification. The embedded program linked the military performances directly to the public.

Independence and autonomous monitor of power

The loss of independence because of the embedded program was one of the main concerns of news producers and

experts, but reporters themselves did not agree with that opinion. Reporter Sam Howe Verhowek of the *Los Angeles Times* made clear that the embedded program created an inherent conflict.

*From the military's point of view, when you embed somebody in your unit, they become family. For the media side that's very tricky. You want to keep objective distance from your source.*⁴³

Some media experts like Professor Michael Pfau of the University of Oklahoma, referred to the embedded program as producing a variation of the Stockholm syndrome.⁴⁵ Journalists became dependent for their survival on soldiers.⁴⁴ Thomas Ricks from the *Washington Post* understood the dilemma between affinity for protecting soldiers versus objectivity and independence but adds that reporters were never forced to participate in the embedded program. 'They were embeds by choice.'⁴⁶

Robert Kaplan, embedded with the U.S. military in both Afghanistan and Iraq, believed that no journalist is independent and objective.

*A journalist may seek different points of view, but he shapes and portrays those viewpoints from only one angle of vision: his own.*⁴⁷

Nevertheless, the military offered the press with the embedded program inside looks. Major Tom Bryant, who worked in the Public Affairs cell of 5th U.S. Corps, described the discussion on less objectivity versus participation in the embedded program.

*Bottom line is yes, they did lose a level of objectivity, and yes, we did use their presence [...]. What they cannot deny is they enjoyed a level of access – to classified briefings, plans, and combat operations – that was unprecedented. It's media cocaine for them – they need the access, want it more than anything, and can't stop themselves from actually learning to like the soldiers they're around – and they hate themselves for it.*⁴⁸

The watchdog function, or autonomous monitor of power, did not work perfectly. From the start, the American media showed a clean war without casualties. Christopher Bollyn

A view of the Ultra High Frequency (UHF) antenna mast operated by the US Army, Central Iraq, 2003
(Photo I. Paustovs; collection NIMH)

called it the sanitized view of the war.⁴⁹

American media in general followed the guidance of the Secretary of Defense and became patriotic. That made the press less critical on one of America's most powerful institutions, the U.S. Armed Forces. Most major networks added nationalistic symbols, such as waving *Stars and Stripes*, to embedded pictures of advancing Coalition troops.

Some American news networks did not only show positive embedded pictures, but also gave floor to more critical voices against the war.⁵⁰ The general tendency among the major networks was to show a jingoistic report of the war, which made them less critical on the actions of the Armed Forces.

There was probably already some existing national sentiment among many media networks, but the embedded pictures of advancing U.S. troops made that feeling stronger. For three weeks in April 2003, the media portrayed Coalition Soldiers, Airmen, Sailors, and Marines as the real heroes, helping to solve the *Global War on Terrorism* as seen by the Americans.

Forum for public criticism and compromise

The embedded coverage provided a lot of information for the public, but the information was only one-sided: the Coalition Forces. There were no western embeds with Iraqi units; a situation that was likely unfeasible. It needs more than only one-sided pictures to structure an opinion.

More balanced information with background reports from both sides would have laid a much better foundation. As CNN reporter Christiane Amanpour said, when asked about the embedded program:

*Yes, you get good pictures, but, no, you don't get great information. No, you don't get necessarily great journalism.*⁵¹

Comprehensive and proportional news

The lack of comprehensive news was a big issue in the discussion on the embedded program. The reality of the war was much broader and more complex than shown in the embedded coverage and stories. CBS News President, Andrew Heyward, agreed that one of the immediate and major criticisms of TV embedding was that it provided a soda straw view of the war, devoid of context, perspective or a view from the Iraqi side. He retorts that if this was looking through straws, then before we had to be looking through toothpicks.⁵²

Todd Gitlin, professor in journalism at the Columbia University, remarked that he was not concerned about the coverage and stories of the embeds, but more about how the networks processed all the information:

I'm hard to remember anything out of the embeds which seemed to me particularly egregious. I was much more critical of what was going on with [network] headquarters commentary, which got into the celebratory shock-and-awe thing.⁵³

Another element of proportionality is that media, especially television, enlarges situations. A small incident can become a major issue on television with unforeseen effects. This phenomenon occurred on 23 March 2003. Reports about a British aircraft shot down by a Patriot missile, five American prisoners of war, and intense fighting around the city of Nasiriyah, aggravated a widespread belief that the operation was in danger.⁵⁴

It means that embedded reports can lead to disproportional news coverage causing unintended effects. Skirmishes become big battles and the home front believes that the entire operation is in

danger. It shows the need for at least daily press conferences at the operational level, e.g. CENTCOM, to place the information in a broader and more balanced perspective.

Economic motive

The economic motive is one of the most important media measures to evaluate the embedded program. Despite all the idealistic measures, media organizations and networks are still commercial corporations. The main effort of every commercial firm is to make profit and media organizations and networks are no exceptions to this rule.

Profit making in the media world is related to rating. After all, news shows that are watched by a huge audience or newspapers read by a large public yield more money and attract companies for advertisement. The media took enormous advantage of the war in Iraq. The ratings of the cable networks in the United States, such as Fox, CNN and MSNBC, expanded tremendously during Operation Iraqi Freedom in comparison with the weeks before the war. The long established newscasts, such as ABC, NBC and CBS saw a slight decrease in their ratings, but they still had a larger audience than the cable networks

comprising many million viewers.⁵⁵ They probably lost watchers to the cable networks.

The print media, especially the newspapers, had a slight increase in their ratings. This was partly due to the innovative approaches, like the embedded program, that resonated with the audience.⁵⁶

In general terms, the media was very pleased with this offer of the U.S. Department of Defense. They took benefit of the war, because the embedded program provided many opportunities. It linked the war directly to the public, an innovation in war coverage. A great virtue of embedded program was that journalists could see the actions of Armed Forces from a very close distance and with their own eyes. Most of the journalists were impressed and used a positive tone in their coverage.

Public Effectiveness

The public perspective is the third perspective to evaluate the embedded program. The perspective is restricted to the American audience. The international audience will be discussed later in this article. The public standpoint comprises three measures: quality, objectivity and combat fatigue.

A US Marine Corps (usmc) Marine comes to the aid of displaced Iraqi civilians caught in a firefight north of An Nasiriyah, Iraq, 2003

(Photo M.M. Gratz; collection NIMH)

• *Quality*

The term quality is translated into appreciation. The Project for Excellence in Journalism, affiliated with Columbia University, conducted a content analysis of the embedded reports on television during the first days of the war. The researchers concluded that the American public found the embedded coverage largely anecdotal. It was exciting and dull, combat focused, and most information was live and unedited. The public concluded that much of it lacked context but was usually rich in detail.

Researchers of the project also found that the majority of the Americans said embedded reporters are a good thing. Of the 34 per cent who said it was a bad thing, most were worried that the embedded program was providing too much information that could help the enemy.⁵⁷

• *Objectivity*

Pew Research Center observed that 30 per cent of the American public indicated that they had a great deal of confidence in the press accuracy and 51 per cent said they had a fair amount of confidence, while 15 per cent said that they did not have much confidence. Pew Research Center concludes that only a few people thought the presence of journalists with Coalition forces would result in biased reports.⁵⁸ That means that the majority of the American public accepted the embedded news coverage.

• *Combat fatigue*

Pew Research Center summarized that there are signs that 24/7 televised images of war took a toll on the audience. Research showed that most of the American population said the embedded media coverage was frightening.⁵⁹ Pew Research Center also determined that most Americans felt that the media gave the right amount of coverage on the war.

Those who said there was too much coverage far outnumbered the ones who thought that the war was under covered. By contrast, many people

complained that in comparison to other news issues in the spring of 2003, the war with its embedded coverage was overemphasized.⁶⁰

By and large, the American public was positive about the embedded program. Their collective opinion is that it was a good thing that did not lead to biased information about the war. The embedded pictures scared most Americans, probably because it offered the American public a front seat. Embedded coverage did not cause an overload of war reporting, but it was not always in balance with other important news issues.

International standpoints

It is hard to give one international perspective. Therefore, the international perspective in this article consists of the opinions of the United Kingdom, the Netherlands, Germany and some Arab countries. The reason for selecting these countries is that it gives a wide range of countries with different interests in Operation Iraqi Freedom. The United Kingdom was United States' closest coalition partner, while The Netherlands was a coalition partner without troops participating in the major combat operations of Operation Iraqi Freedom. Germany was against the war and Arab countries have other cultural and political patterns than the aforementioned Western democracies.

The United Kingdom

The people in the United Kingdom appreciated the embedded coverage, but were not as excited as the people in the United States. British Secretary of State for Defence, Geoff Hoon, acknowledged the effect of this way of reporting in appearing to reduce opposition to the war in the first days:

*The imagery they broadcast is at least partially responsible for the public's change of mood.*⁶¹

Both pro-war and anti-war sides attacked the *British Broadcasting Company* (BBC), the national broadcaster. British soldiers fighting in Iraq

were sometimes furious at the BBC for their coverage. They saw the BBC as too much pro-Iraq and they sometimes called the BBC: the Baghdad Broadcasting Company.

On the other hand, anti-war demonstrators accused the BBC of being biased by the embedded program. Senior managers of the BBC apologized for the use of bias terms such as 'we' and 'deliberate' in their embedded coverage.⁵² The conclusion of the British Ministry of Defence was that the embedded program enabled the primary aim of their media effort: it provided the press and the audience with accurate and timely information.⁵³

The Netherlands

The Coalition Forces did not allow the Dutch public broadcasting service, the *Nederlandse Omroep Stichting* (NOS), to participate in the embedded program. Dutch correspondent in Washington Charles Groenhuijsen was surprised to discover that mainly British and Americans were selected for the embedded program; even reporters of unexpected networks and magazines.⁶⁴ Did the policymakers oversee the international impact of this decision on the longer term?

The NOS was able to receive embedded pictures from the front through American or British networks, but that was not what they wanted. They wanted their own embeds. As an alternative the NOS tasked Dutch reporters to make contrasting docudramas in the United States and the Middle East on subjects related to Operation Iraqi Freedom.⁶⁵ After less than a week, the NOS decided to stop the newscast that lasted the entire day and went to their normal pattern of a few small newscasts per day. The rates of the viewing public did not show a peak.

Germany

German media researchers Raimund Mock and Markus Rettich deduced that the war was a mega media event in Germany. It exceeded that on the Kosovo war in 1999 in which the Ger-

US Military personnel assigned to the 4th Psychological Operations Group (POG) broadcast television and radio programming from onboard an ANG EC-130J Hercules 'Command Solo' aircraft, in support of Operation Iraqi Freedom, 2003 (Photo A. Ansarov; collection NIMH)

man Armed Forces played an active role. Private network *Radio Television Luxemburg* (RTL) was pleased to have an embedded journalist with allied troops and a reporter in Baghdad to cover both sides of the war.

The public broadcasters, *Zweites Deutsches Fernsehen* (ZDF) and the *Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundes Republik Deutschland* (ARD) primarily relied on their correspondents in Baghdad, who put their emphasis on the suffering of the Iraqi civilians rather than on warfare. Mock and Rettich conclude that the Baghdad coverage was more proper and politically correct in Germany than the embedded coverage since two German Baghdad reporters received the prestigious Hans Joachim Fried-

richs Award, annually given in Germany to courageous journalists with high quality reportages.⁶⁶

Arab countries

Arab reactions to the embedded program were mainly negative. Not many Arab TV channels showed live embedded coverage. Al-Jazeera, in the Western World seen as the voice of the Middle East,⁶⁷ did not participate in the embedded program. They thought that might have given a one-sided biased view of the war. Faisal Bodi, a senior editor of Al-Jazeera, explained the official editorial line during Operation Iraqi Freedom:

Of all the major global networks, Al-Jazeera has been alone in proceeding from the premise that this war should be viewed as an illegal

*enterprise. It has broadcast the horror of the bombing campaign, the blown-out brains, the blood-spattered pavements, the screaming infants and the corpses. Its team of on-the-ground, unembedded correspondents has provided a corrective to the official line that the campaign is, barring occasional resistance, going to plan.*⁶⁸

Conclusion

The main research question for this article reads: 'Was the embedded news media program effective before and during the major combat operations of Operation Iraqi Freedom from February through April 2003?' The answer is simply yes. The embedded news media program was effective, because the military, the media and the American public were all happy with it and it also met the standards of the *Public Affairs Guidance on Embedding Media*.

Secretary Donald Rumsfeld and his assistant Victoria Clarke initiated the embedded news media program. This initiative made the military the organizer of the embedded program with which the media was eager to cooperate. The embedded program became a new milestone in the military-media relationship.

Though Rumsfeld and Clark allowed journalists to embed with the Coalition troops during Operation Iraqi Freedom, there were restrictions in the guidance in how the journalists could report the war. By far most journalists complied with the restrictions.

Both relevant joint publications and the *Public Affairs Guidance on Embedding Media* spelt out that the military would benefit from timely, accurate and fair information without violating the OPSEC. This formula worked in nearly all cases. Journalists hardly abused the rules for OPSEC and accurate and fair stories were told. A good relation between embedded journalists and soldiers became an

important foundation for a successful embedded program.

Media experts and news producers were hesitant to participate in the embedded program. The embedded program would violate the rules of good journalism. It turned out differently. The embedded program enabled journalists to keep a tight rein on all military activities. The military gave journalists access to information and that had a fatal fascination for journalists.

Above all, the media took enormous economic advantage of the embedded program. News people saw in the embedded program a nice opportunity to sell news. A great virtue of the embedded program was that journalists could see the actions of Armed Forces from a close distance and with their own eyes. The embedded program linked the war directly to the American public. That was unique.

The American public was positive about the embedded program. It did not lead to biased information about the war. The embedded TV coverage scared most Americans, maybe because the public could see the front live on television. Most Americans felt that the embedded program did not lead to an overload of war coverage; only the amount of coverage was not in balance with other important news issues.

In the international environment, the embedded news media program was not as effective as it was in the United States. The international press and audience were less positive on the advance of the Coalition troops than their American colleagues. Networks in Europe showed more critical and balanced news, while most Arab media ignored the embedded program.

Overall, the lower interest in the international environment did not affect the effectiveness of the embedded program in the United States, but perhaps more international reporters participating in the embedded program

would have increased the international attention for embedded coverage.

Media watcher Danny Schechter does not concur with the conclusion of this article. He considers the embedded program as a well-organized propaganda machine. Schechter distinguished two different fronts:

The Iraqis were targeted by bombs and information warfare while western audiences had a well executed propaganda campaign often posing as news directed their way.⁶⁹

Schechter sees the military and the media as one monolith targeting the American and international audience. That is far beyond the observations of this article.

Brookings Institution⁷⁰ Senior Fellow, Stephen Hess, agrees with the conclusions of this article. He called the embedded program a win-win-win situation:

It's clear that journalists, who want access more than anything else, were given remarkably access. It seems to me clear that the military got much favorable coverage than they would have had had there not been embedding. And it's clear that the public saw a type of picture that they had never, never had an opportunity to see before.⁷¹

Future operations

One of the last research questions is whether the embedded news media program is a useful tool for future operations. The simple answer is again: yes. Today, war without media is unthinkable. Media correspondent of the Public Broadcasting Service, Terence Smith, thinks that the embedded program has set a new standard: 'I can't imagine in a future conflict not having this. [...] This will be the new model'.⁷² In fact, if the military stops, the media and the public will view this as the military hiding information. That will damage the impro-

ving military-media relation. Though the U.S. Department of Defense never closed the embedded program officially, they consider revitalizing the initiative. After President Bush announced the end of the major combat operations in Iraq, the fighting did not stop. The Coalition Forces fought many significant battles since, most without any media, causing the media to start speculating and providing the adversary the opportunity to tell their propaganda stories.

These were the information aspects Mrs. Victoria Clarke tried to prevent with the embedded program. Prolongation of the embedded program with the size it had during the major combat operations of Operation Iraqi Freedom could provide an advantage for the military.⁷³

It could also add to a better and a more balanced vision of the ongoing operation. John Walcott, the Washington Bureau Chief of Knight Ridder Newspapers, agreed that he was convinced that embedded program stopped too early:

Some of what the Pentagon worried about originally is now starting to happen, and that is Iraqis describing versions of events where we don't have any reporters anymore present.⁷⁴

Relevance for the Netherlands Armed Forces

An important part of this article is to consider the utility of the research results for today's situation in the Netherlands.

Overall, the embedded new media program worked very well in the United States previous and during Operation Iraqi Freedom. It also laid down a possible standard for military-media relations during future conflicts.

But, will embedded media work in the Netherlands and what does it mean for the Netherlands Armed Forces?

First of all, the Public Affairs Office of the Netherlands Ministry of Defence must realize that the embedded news media program set the trend for the coverage of future and even ongoing conflicts. Not all military operations and not all phases of a military operation will be covered by embedded media, but be careful. As mentioned by Colonel Melanie Reeder, if you provide reporters access to front units and headquarters, they probably tell accurate stories. If they receive second hand information on operations through public affair officers, they probably start speculating.

The Public Affairs Office of the Netherlands Ministry of Defence might consider developing a policy for dealing with embedded news media with clear selection criteria for reporters. Part of this policy is to make sure that the Dutch audience will see a comprehensive view of the ongoing operation and not only loose snapshots made by embedded reporters.

Embedded news media during operations can contribute to a better understanding of the Netherlands Armed Forces conducting operations. Consi-

der what the effect would have been in the Netherlands if some Dutch and international journalists had been embedded to *Dutchbat III* in Srebrenica during the spring and summer of 1995.

On the other hand, the military is not the only player in the embedded program. There are still a few important questions in this case: is the Netherlands political level prepared to start an embedded news media program? And, how willing is the Netherlands media to comply with such a program?

Second, embedded news media should become an integral part of unit training. Media is in most Dutch units already part of their training, but this is aimed on the media pool system. Training staffs must realize that units will not only be confronted with encountering media. Embedded reports, photographers and camera people will be part of the operation, especially when Dutch units are part of an American or British lead operation.

Third, the Netherlands Ministry of Defence created a well-organized family support system with all kind of

home front committees. As explained in this article, embedded reporting can have a negative impact on the home front. The Netherlands Ministry of Defence should consider, when participating in an embedded news media program, how to prevent this negative impact on the home front. The American military focused only on the positive side, but reality was different.

The fourth consideration for the Netherlands Armed Forces is a further analysis of the use of embedded pictures as a leadership instrument. Some people see this use as a positive development. Use all opportunities to run an operation is their creed.

Others do not agree. They see a tendency that the use of embedded pictures for running an operation is too risky and it might lead to micro-management.

It is hard to say in general how to deal with this information. It depends on the situation, but it is important to start a discussion on this topic in officer and non-commissioned officer career courses to get a better understanding of this effect.

Notes

- Martin A. Lee and Norman Solomon, *Unreliable Sources: A Guide to Detecting Bias in News Media*. New York: Lyle Stuart Book, Carol Publishing Group, (1990), p. 105.
- Barry Willey, 'The Military-Media Connection For Better or For Worse,' in: *Military Review*. Fort Leavenworth, KS (USA), (December 1998 – February 1999), p. 15.
- Robert Kaplan (a research journalist for the Atlantic Monthly) during a presentation for the School of Advanced Military Studies, U.S Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth (KS), USA, Friday 10 December 2004.
- U.S Department of Defense and University of Oklahoma, 'Embedded Journalism: How War Is Viewed Differently From the Frontlines versus the Sidelines', in: *Joint Course In Communication – Introduction*. Available: <http://www.ou.edu/deptcomm/dodjcc/groups/03D1/INDEX.htm>. Accessed on 12 October 2004 at 1045 hrs.
- Hugh Sidey, *Portraits of the President: Power and Personality in the Oval Office*. Special Collector's Edition. Des Moines: TIME Books, (2004), p. 93.
- Joe Strupp, 28 April 2003, 'Newspapers Pull Reporters From Embed Slots,' in: *Editor & Publisher*. Available: http://editorandpublisher.com/eandp/news/article_display.jsp?vnu_content_id=1875080. Accessed on 05 August 2004 at 13.09 hrs.
- Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language*. New Revised Edition. New York: Gramercy Books, (1996), p. 890.
- Marc Kusnetz (et al.), *Operation Iraqi Freedom*. Kansas City, MI (USA): Andrews Mc Meel Publishing, (2003), p. viii.
- Bill Katovsky and Timothy Carlson, *Embedded: The Media at War in Iraq*. Guilford (USA): The Lyon Press, (2003), p. xi.
- Operation Anaconda took place in March 2002 to 'squeeze' Taliban and Al-Qaeda strongholds in the Shah-i-Kot Mountains, as the Americans called it. (See also Paul Hastert's article, 'Operation Anaconda', MS 9 (2005) (jrg 174)).
- Tammy L. Miracle, 'The Army and Embedded Media,' in: *Military Review*. Fort Leavenworth, KS (USA), (September – October 2003), pp. 41-42.
- Bill Katovsky and Timothy Carlson, p. xiii.
- Glenn Starnes, *Leveraging the Media: The Embedded Media Program in Operation Iraqi Freedom*. Carlisle, PA (USA): U.S. Army War College, Center for Strategic Leadership, (2004), p. 2.
- Howard Kurtz, 'A Battle Plan for the '03 Campaign,' in: *Washington Post* (20 January 2003), p. D 1.
- Danny Schechter, *Embedded: Weapons of Mass Deception, How the Media Failed to Cover the War on Iraq*. New York: Prometheus Books, (2003), p. 19.
- Tammy L. Miracle, p. 42.
- U.S. Department of Defense, *Joint Publication 3-61: Doctrine for Public Affairs in Joint Operations*. Washington, DC: Department of Defense, (May 1997), p. II-1.
- Judson Conner, *Meeting the Press: A Media Guide for the Defense Manager*. Fort Lesley J. McNair – Washington DC: National Defense University, (1993), p.13.
- U.S. Department of Defense, *Joint Publication 3-61*, pp. II-1 – II-2.

- 20 Secretary of Defense, *Public Affairs Guidance (PAG) on Embedding Media during Possible Future Operations / Deployments in U.S. Central Command's (CENTCOM) Area of Responsibility*. Unclassified. Washington, DC, (10 February 2003).
- 21 U.S. Department of Defense, *Joint Publication 3-13: Joint Doctrine for Information Operations*. Washington, DC, (October 1998), p. GL-9.
- 22 William Kennedy, *The Military and the Media: Why the Press Cannot Be Trusted to Cover a War*. Westport (USA): Praeger Publisher, (1993): p. x.
- 23 Barry Willey, p. 14.
- 24 Doug Halonen, 'The Pentagon Experiment: Spokesperson Clarke Documents Embed Process,' in: *Television Week*. (19 May 2003), p. 18.
- 25 Bill Kovach and Tom Rosenstiel. *The Elements of Journalism: What News People Should Know and the Public Should Expect*. New York: Three River Press, (2001), p. 11-12, 95-96, 114-115, 135, and 164.
- 26 Carl Jensen, 'What Happened to Good Old-Fashioned Muckraking?' In: Kristina Borjesson, *Into the Buzzsaw: Leading Journalists Expose the Myth of a Free Press*. New York: Prometheus Books, (2002), p. 343.
- 27 Eric Alterman, *What Liberal Media? The Truth About Bias and the News*. New York: Basic Books, (2003), pp. 23-25.
- 28 Glenn Starnes, pp. 6-7.
- 29 Thomas Ricks, 'Rumsfeld, Myers Again Criticize War Coverage: Ex-Military Officers Are Singled Out,' in: *Washington Post*, (18 April 2003), p. 1.
- 30 Tommy Franks, *American Soldier*. New York: Regan Books / Harper-Collins, (2004), p. 411.
- 31 Robert Leonard, 'Battlefield Leader: Tommy Franks Hyperwar,' in: *Armchair General*. (July 2004), p. 56.
- 32 John Laurence, 'Embedding: A Military View,' in: *Columbia Journalism Review*. Available: <http://archives.cjr.org/year/03/2/webspecial.asp>. Accessed on 05 August 2004 at 13.12 hrs.
- 33 Michael DeLong (with Noah Lukeman), *Inside Centcom: The Unvarnished Truth About the Wars in Afghanistan and Iraq*. Washington, DC: Regnery Publishing, (2004), pp. 104-105.
- 34 Gary Linger, 'ABC News Poll: War and Media, Americans Favor Military Secrecy Over Press Freedom During Wartime,' in: *ABC News.com*. Available: <http://abcnews.com>. Accessed on 16 September 2004 at 16.35 hrs.
- 35 Rafe Bartholomew, 'Being a War Correspondent Isn't What It Used to Be,' in: *Editor & Publisher*. Available: http://www.editorandpublisher.com/eandp/news/article_display.jsp?vnu. Accessed on 05 August 2004 at 13.11 hrs.
- 36 Verne Gay, 'Back from the Front: A Year Later, TV's Embedded Reporters Ponder the Merits of How They Covered the 'Drive-by War',' in: *Newsday.com*. Available at: <http://newsday.com>. Accessed on 09 September 2004 at 15.35 hrs.
- 37 Jack Shafer, 'Embeds and Unilaterals: The Press Dun Good in Iraq, But They Could Have Dun Better,' in: *Slate MSN*. Available: <http://slate.msn.com/id/2082412>. Accessed on 05 August 2004 at 12.59 hrs.
- 38 Carl von Clausewitz, *On War*: Edited and translated in 1976 by Michael Howard and Peter Paret. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, (1984): p. 119.
- 39 *U.S. 1st Marine Division Lesson Learned*. Available: http://www.globalsecurity.org/military/library/report/2003/1mardiv_brief.doc. Accessed on 09 August 2004 at 21.15 hrs.
- 40 Marc Kusnetz (et al.), p. x.
- 41 Bing West and Ray Smith, *The March Up: Taking Baghdad with the 1st Marine Division*. New York: Bantam Dell, (2003), pp. 226-227.
- 42 Department of the Army, Headquarters, *Field Manual 6-0: Command and Control*. DRAG. Washington, D.C.: Department of the Army, (March 2001), pp. 1-15 and 1-16.
- 43 Jack Shafer, 'Embeds and Unilaterals.'
- 44 Stockholm Syndrome describes the behavior of kidnap victims, who become sympathetic to their captors because of a mechanism to deal with fear and violence.
- 45 Michael Pfau (et al), 'Embedding Journalists in Military Combat Units: Impact on Newspaper Story Frames and Tones,' in: *Journalism & Mass Communication Quarterly*, Vol. 81, No. 1, (2004), p. 76.
- 46 Jack Shafer, 'Embeds and Unilaterals.'
- 47 Robert Kaplan, 'The Media and the Military: American Reporters Would Shudder to Think that They Harbor Class Prejudice – But They Do,' in: *Atlantic Monthly*. Vol. 294, No. 4 (November 2004), pp. 38-40.
- 48 Tom Bryant, *Re: Monograph Prospectus briefing on Media in OIF*, response on a personal electronic mail, Fort Leavenworth, KS (USA): Army Knowledge Online, (23 August 2004 at 09.52 hrs.).
- 49 Christopher Bollyn, 'Mainstream Media's Sanitized War Coverage Helps Mask Carnage.' In: *American Free Press*. Available: <http://www.americanfreepress.net>. Accessed on 03 November 2004 at 18.45 hrs.
- 50 The Fact Index Website, *2003 Invasion of Iraq Media Coverage*. Available: http://factindex.com/2/20/2003_invasion_of_iraq_media_coverage.html. Accessed on 03 November 2004 at 18.45 hrs.
- 51 Stephen Ives: *Reporting America at War*. DVD. Washington, DC: Public Broadcasting Services, Insignia Films, Inc. and WETA Washington, DC, (2003).
- 52 Verne Gay, 'Back from the Front: A Year Later.' In: *Newsday.com*. Available: <http://www.newsday.com/features/printedition>. Accessed on 09 August 2004 at 21.15 hrs.
- 53 Ibid.
- 54 Robert Leonard, p. 56.
- 55 Peter Johnston, 'For Cable News, Iraq War is a Clear Victory,' in: *USA Today*. Available: http://usatoday.com.life/world/iraq/2003-04-08-cable-news-main_x.htm. Accessed on 03 November 2003 at 18.25 hrs.
- 56 Research Institute, *U.S Daily Newspaper Readership during the War with Ira*. Available: http://readership.org/consumers/data/FINAL_war_study.pdf. Accessed on 04 November 2004 at 19.15 hrs.
- 57 Project for Excellence in Journalism, *Embedded Reporters: What Are Americans Getting?* Available: www.journalism.org. Accessed on 11 July 2004 at 21.45 hrs.
- 58 Pew Research Center for People and the Press, *TV Combat Fatigue on the Rise, But Embeds Viewed Favorable*. Available: <http://people-press.org/reports/display.php3>. Accessed on 5 August 2004 at 13.26 hrs.
- 59 Ibid.
- 60 Pew Research Center for People and Press, *War Coverage Praised, But Public Hungry for Other News*. Available: <http://people-press.org>. Accessed on 05 August 2004 at 12.55 hrs.
- 61 Danny Schechter, p. 85.
- 62 Ibid., p. 213.
- 63 U.K. Ministry of Defence, *Operations in Iraq: First Impressions*. London (UK): Director General Corporate Communication, (2003), p. 16.
- 64 Charles Groenhuijsen, *Oorlog in Irak: Dagboek van Charles Groenhuijsen*. Amsterdam: Balans Press, (2003), p. 92.
- 65 Ibid., pp. 106 and 119.
- 66 Danny Schechter, pp. 273-276.
- 67 Al Jazeera is a full Arab television network based in Qatar with an audience larger than 300 million people in more than twenty-two Arab countries. Al Jazeera calls itself independent, but not all experts agree with that statement.
- 68 Freedom of Information Center, 'Iraq: Al-Jazeera and Free Expression. Shooting the messenger,' in: *Index of Censorship*. Available: <http://foi.missouri.edu/jourwarcoverage/iraqaljazeera.html>. Accessed on 06 October 2004 at 15.00 hrs.
- 69 Brookings Institute, *Assessing Media Coverage of the War in Iraq: Press Reports, Pentagon Rules, and Lessons for the Future*. Available: <http://www.brookings.edu/comm/transcript.htm>. Accessed on 16 September 2004 at 18.15 hrs.
- 70 Brookings Institution, one of Washington's oldest think tanks, is an independent, nonpartisan organization devoted to research, analysis, and public education with an emphasis on economics, foreign policy, governance, and metropolitan policy.
- 71 Brookings Institute.
- 72 Ibid.
- 73 However, it can also lead to a more negative image of the U.S. Armed Forces referring to the Fallujah incident in which the embedded NBC reporter Kevin Sites filmed the shooting of a wounded insurgent by a U.S. Marine mid November 2004.
- 74 Brookings Institute.

MENINGEN van anderen

'Piper Cub'

Van 'Piper Cub' naar 'Air Assault' Divisie. Een zelfstandige luchtmacht, een historische vergissing. Ik werd getroffen door deze titel en met name natuurlijk de provocerende ondertitel. Na lezing van het artikel ben ik tot de conclusie gekomen dat de inhoud van het stuk het tegendeel bewijst van wat de auteur wil betogen. Eens te meer wordt duidelijk hoe wijs het is geweest het luchtwapen een zelfstandige status te geven!

Het artikel gaat over de rol van het luchtwapen bij het ondersteunen van de grondstrijdkrachten, maar de verzelfstandiging van het luchtwapen heeft nu juist de volledige ontplooiing van het luchtwapen mogelijk gemaakt tot voorheen ongeken- de mogelijkheden om een tegenstander aan te pakken.

Na het vernietigen van de luchtverdediging en de luchtmacht van de tegenstander

– waarmee de eigen grondstrijdkrachten van de gevaarlijkste tegenstander worden verlost – terwijl tegelijkertijd zijn *command & control*-systeem wordt uitgeschakeld, kunnen de infrastructuur, de energievoorziening en de industrie worden aangevallen, zijn politiek leiderschap en ten slotte ook zijn grondstrijdkrachten. Het luchtwapen maakt het mogelijk doelen aan te vallen waar de tegenstander in het bijzonder waarde aan hecht en daarmee grote politieke invloed uit te oefenen.

De operatie *Desert Storm* uit 1991 is een schoolvoorbeeld van genoemde optimale inzet van *airpower*: een *air campaign* van 38 dagen werd gevolgd door een grondoorlog van slechts 100 uur, een *walk-over*. Het deed de toenmalige president Bush verklaren: *Lesson No 1 from the Gulf War is the value of airpower!*

De operatie *Allied Force* uit 1999 is een ander voorbeeld van de grote potentie van het luchtwapen: na 78 dagen luchtoorlog was een grondonderzoek zelfs helemaal niet meer nodig, Milosevic had het opgegeven. Het artikel van de heer Van Putten gaat over de ontwikkeling van het Amerikaanse luchtwapen en dan met name *army aviation* tot medio de jaren zestig van de

vorige eeuw. Maar dat geeft een onvolledig beeld want juist daarna is het luchtwapen tot volle wasdom gekomen.

Tot die tijd was ook de USAF in het kader van de *massive retaliation* vooral gericht op nucleaire bomaanvallen, zo zeer zelfs dat tijdens de Vietnamoorlog bleek dat de Amerikaanse jachtvliegtuigen vaak het onderspit moesten delven tegen de veel wendbaarder Russische typen. Onder meer de F-15 en de F-16 zijn vanuit de toen bestaande problematiek ontwikkeld.

Sinds die tijd is er veel veranderd. Het luchtwapen heeft in de jaren negentig laten zien dat het zelfstandig en met minimale verliezen veel kan bereiken. Politici zetten het dan ook graag in. Veel liever dan grondtroepen, waarmee de kans op verliezen groter is. Dat werd onlangs weer eens bevestigd door de aarzelingen in het Kabinet en de Tweede kamer om troepen te sturen naar Uruzgan, terwijl de F-16's van de Koninklijke Luchtmacht al sinds april 2005 boven Afghanistan opereren...

W. HELFFERICH

Hoofdredacteur ONZE LUCHTMACHT

ANTWOORD op meningen van anderen

'Piper Cub'

Het verheugt mij zeer dat mijn artikel is gelezen en het verheugt mij nog meer dat iemand de moeite heeft genomen de pen ter hand te nemen teneinde te reageren op mijn artikel. De inhoud van het commentaar stelt mij enigszins teleur.

De reactie van de heer Helfferich betreft geen inhoudelijk commentaar maar een ophemeling van de successen van de *U.S. Air Force* en onze Koninklijke Luchtmacht. De successen die de heer Helfferich opsomt zijn ontegenzeggelijk waar,

evenals de citaten. Maar voor alle duidelijkheid, geen oorlog wordt beslist zonder grondtroepen. 'Boots on the ground' is waar het uiteindelijk om draait!

Mijn artikel ging over een aantal tekortkomingen van de *U.S. Air Force* ten opzichte van het ondersteunen van de *U.S. Army*. Naar mijn mening is de in mijn artikel geschetste zienswijze van majoor (de latere brigade-generaal) Mitchell dat er behoefte was aan twee categorieën luchtmachten bewaarheid. Mitchell schetste een categorie die ter ondersteuning van grondoperaties zou moeten worden toegevoegd aan divisie, legerkorps en legers en een andere categorie die zou moeten worden gebruikt voor strategische bombardementen op eenheden en materiaal, diep in vijandelijk gebied.

Door voor één luchtmacht te kiezen kwam de categorie ter ondersteuning van grondoperaties in het gedrang en die leemte

heeft de *U.S. Army* uiteindelijk voor een groot gedeelte ingevuld. Het probleem zit hem in het feit dat kostbare systemen automatisch schaars zijn. Dit heeft tot gevolg dat men er 'effectief' en 'doelmatig' mee om wil gaan. De verleiding is dan groot om het systeem dusdanig aan te passen dat het voor meerdere taken te gebruiken is. In onze huidige organisatie weten we verder maar al te goed wat 'effectief' en 'doelmatig' betekent. Het past allemaal nèt in de vredesbedrijfsvoering, maar als het zo ver is dat je het echt nodig hebt, dan heb je er te weinig van...

Verder gaat het in mijn artikel ook om het 'joint' denken. En dan is het wel leuk om een overstapje te maken naar de integratie van het grond- en luchtwapen in Nederland. De strijd van vliegtuigen tegen vliegtuigen ligt al heel lang achter ons. *Air superiority*, en meer nog *air supremacy*, van de kant van de 'geallieerden' of 'coa-

litie' (de westers geleide troepen) is al vanaf de door de heer Helfferich als een 'schoolvoorbeeld van optimale inzet van *airpower*' geschetste Golfoorlog van 1991 een feit. Vanaf dat moment zou ook de energie van de westerse luchtmachten meer en meer gericht moeten zijn op de lucht-grond inzet van gevechtsvliegtuigen. Helaas hebben de verschillende luchtmachten (en ook de Nederlandse) daar naar verhouding onvoldoende op ingestoken.

De afgelopen vijftien jaar is de bijdrage van de Koninklijke Luchtmacht aan daadwerkelijke oefeningen van de grondcomponent uiterst summier geweest. Omdat de bijdrage in daadwerkelijke vliegtuigen óf niet existent, dan wel minimaal was, kon de *Air Liaison Officer*-organisatie 'versloffen' tot wat ze nu is (onvoldoende geschoold en getraind) en kon ook de majoor Grond Lucht Liaison worden opgedoekt. Dit laatste is te wijten aan het niet *joint* denken van de Koninklijke Landmacht.

Het is wrang dat vijftien jaar na *Desert Storm*, pas bij het wegzenden van een *joint* eenheid naar Afghanistan, beweging komt in de *joint* elementen van onze krijgsmacht. Waarschijnlijk omdat er hier eindelijk een einde wordt gemaakt aan 'doelmatig' en 'effectief' en dat er eindelijk wordt gewerkt op de manier waarop het is bedoeld...

R.A. VAN PUTTEN – majoor der jagers

BOEKEN bespreking

Taming Intractable Conflicts Mediation in the Hardest Cases

door Chester A. Crocker, Fen Osler Hampson en Pamela Aall,
uitgeverij United States Institute
of Peace Press, 240 p.
Washington, 2004
ISBN 19 2922 356 0
€ 17,95

De auteurs van deze intrigerende, relevante en veelomvattende studie tonen aan dat schijnbaar onoplosbare conflicten tussen landen tot een goed einde kunnen worden gebracht als de daarbij betrokken bemiddelaars of onderhandelaars weten wat ze moeten doen in elke fase van een dergelijk conflict. Ze beschouwen daartoe de meest hardnekkige inter-, intra-, en transnationale conflicten van de 20e en 21e eeuw, zoals in Mozambique, Cambodja, Guatemala, Eurazië en in sub-Sahara Afrika (o.a. Soedan, Oeganda, Burundi en Congo). Maar ook meer in de belangstelling van de traditionele grootmachten en de Verenigde Naties staande problemen op de Balkan, in het Midden Oosten en in Noord-Ierland worden gebruikt om hun deskundige visie op de theorie en de praktijk van de zogenaamde mediation in dergelijke gevallen te illustreren.

In het eerste deel van het boek plaatsen de auteurs 'ongrijpbare' conflicten eerst in een bredere context door te onderzoeken waarom bemiddelaars ervoor kiezen al dan niet betrokken te raken bij onderhandelingen. Daarna beschrijven ze wat er kan gebeuren als bemiddelaars erbij betrokken raken om verkeerde redenen. De institutionele en politieke omgeving van de onderhandelaars wordt daarbij niet vergeten.

In het tweede deel wordt de lezer meegenomen naar de wonderbaarlijke wereld van de professionele bemiddelaar. De schrijvers gaan uitgebreid en goed gedocumenteerd in op zaken als de ontwikkeling van een onderhandelingsstrategie, aangrijpingspunten voor succes, partijen in het conflict, timing en omslagpunten in het proces, geschiedenis, cultuur en externe invloeden. Hierna zoomt men meer in op de kritieke fases van de onderhandeling. Ze onderkennen drie tijdelijke strategieën als de dingen echt slecht lijken te gaan. Ten eerste het proces 'levend houden', het nog even laten 'rijpen' met de intentie het later weer op te pakken. Ten tweede 'schuilen' totdat de omstandigheden gunstiger zijn voor een gewenste oplossing. Hierbij probeert men de intussen behaalde deelresultaten te behouden. En ten derde de 'schietstoel' als gebruik moet worden gemaakt van een eerder ontworpen exit-strategie. Bovendien gaan de auteurs in op onderhandelingsstactieken. Hierbij denken ze met name aan het uitbuiten van *windows of opportunity*, het betrekken van derde partijen, veranderen van gevoelige onderwerpen, toepassing van indirecte methoden, bureaucratische

hindernissen omtrekken en het bespelen van facties, 'spoilors' (dwarsliggers) en zwakke spelers in het conflict.

Ook de zogenaamde mediators checklist en de verschillende fasen van een onderhandelingsproces ontbreken niet in dit wetenschappelijk verantwoord maar toch vooral ook praktische boek. De schrijvers tonen overtuigend aan dat er goede mogelijkheden zijn beweging te brengen in schijnbaar onoplosbare conflicten. Zij weigeren te geloven in een veel gehoorde maar vaak slecht beargumenteerde 'simpele' oplossing om conflicthaarden maar te laten uitbranden. Zij achten dit 'penny wise, but pound foolish', om nog maar niet te spreken over de grote menselijke ellende die dit soort oplossingen met zich meebrengt. Diplomatiek bemiddelen in dit soort conflicten is een echt vak, dat het loont bestudeerd en beoefend te worden, zodat onze schaarse militairen beschikbaar blijven voor situaties waarin het echt nodig is. Ik beveel u dit interessante boek dan ook van harte aan.

kol drs. P.J.E.J. VAN DEN AKER

De NAVO-vredesmissie ISAF neemt het vanaf juli aanstaande in Zuid-Afghanistan over van de Amerikaanse vechtmis­sie OEF. Nederland doet mee in Uruzgan. We trekken daarbij de typisch Nederlandse 'Dutch Approach' uit de kast. Dat klinkt veelbelovend, maar wat is die 'Dutch Approach' nu eigenlijk precies? 'Niet alleen in tanks door de straten rauzen,' is het volgens legerleider generaal Berlijn. 'Waterputten slaan, de politie op de been helpen en bijdragen aan de veiligheid horen erbij.'

De *Dutch Approach* is óók 'dat we in Uruzgan de tarweteelt gaan entamineren,' volgens minister Van Ardenne. Onze Jongens en wuivend tarwe... met de *Dutch Approach* lijken we vele kanten te kunnen opwaaien. Of toch niet? Voor minister Kamp bijvoorbeeld lijkt duidelijkheid juist weer het *dutchst* aan de *approach* te zijn. Hij maakte in het tv-programma Buitenhof zo duidelijk mogelijk dat de Nederlandse troepen in vrede naar Uruzgan gaan en níet om er tegen terroristen te vechten.

De minister liet er bij die gelegenheid ook geen snipper misverstand over bestaan dat hij de Nederlandse troepen zal terugroepen als blijkt dat het in Uruzgan 'te gevaarlijk' wordt om hun werk te doen en tevens dat de 'negatieve effecten van een eventueel Nederlands vertrek voor de wereld zeer groot en voor de NAVO en Nederland het failliet zijn'.

Via Buitenhof kwam Kamps boodschap in de Nederlandse kranten en via die kranten bij de Wereld-

omroep, die op zijn beurt het nieuws weer rondstraalde over de hele planeet. Inmiddels is er geen terrorist meer die nog niet weet wat de juiste weg is naar de ondergang van Nederland, NAVO en de wereld. Uruzgan onveilig maken voor Nederlandse soldaten is alles wat ervoor nodig is.

Ook de Taliban heeft het in zijn oren geknoopt en belooft het ons 'heet onder de voeten' te maken. In afwachting van onze komst wordt Uruzgan alvast overspoeld met ervaren onveiligmakers. De strijd zal losbarsten zodra het weer in Afghanistan beter wordt, heeft Talibanleider Mullah Omar laten weten.

Tot het zover is, sparen de manschappen hun krachten. Ze worden gezien in Uruzgaanse dorpen, slenterend door de straten, geweren ontspannen over de schouders. Veel meldingen zijn er ook over strijders die in de schaduw van Uruzgaanse bomen moerbeien zitten te eten, met hun raketwerpers op schoot. Het is moerbeienzeizoen in Afghanistan.

Approach'

Op strategische landkaarten in Amerikaanse militaire bases in Uruzgan zijn alle districten inmiddels ingekleurd met oranje, dan wel knalrode viltstift, voor 'gevaarlijk' tot 'zeer gevaarlijk'. Het onderdeel 'duidelijkheid scheppen' in de *Dutch Approach* heeft aldus effect geogost.

We hopen ook op resultaten van de voor de *Dutch Approach* typische, inmiddels ietwat oud-Hollandsche, eerbied voor andere culturen.

Generaal Berlijn legt uit dat 'sommige landen in conflictgebieden onnodig hard optraden en onnodige weerstand opriepen. Als Nederlandse troepen met geweld worden uitgedaagd, dan brengen ze de discipline op om het eigen tempo vol te houden. We blijven de lokale cultuur respecteren. Dan is het niet opeens: burqa's omhoog en fouilleren maar'. Uit gevoeligheid voor de trots waar Afghanen bekend om staan, hebben Nederlandse militairen ook instructies om gewapende tegenstanders niet 'oneervol weg te vagen, maar liever een schaamtewrije vluchtweg bieden.'

Duimt u met me mee dat zij óns die

weg ook zullen bieden, als het zover komt?

'In situaties die niet door de beugel kunnen veren we soms tolerant mee, want je moet niet bij elk incident met pantserwagens de poort uitstuiwen. Dan word je voorspelbaar. Dan weet de tegenstander precies hoe je reageert en lokt hij situaties uit waarin je kwetsbaar wordt voor aanslagen,' zei generaal Berlijn. Verrassend uit de hoek komen hoort dus kennelijk óók bij de *Dutch Approach*. De via de Wereldomroep rondgetetterde voorspelling dat we er vandoor gaan als het gevaarlijk wordt, is een variant daarop, neem ik aan? Wel een ondoorgroendelijke variant, althans voor mij. Maar wel verrassend.

Wat er, ten slotte, ook nog schijnt bij te horen in de *Dutch Approach*, is dat de Tweede Kamer zich niet te veel met operationele details moet bemoeien. Generaal Berlijn: 'dan ontstaat een situatie dat mensen in de Haagse fauteuil een column lezen en opeens extra troepen of bewapening willen sturen'. Gelieve deze column dus te negeren.

BERICHT UIT AFRIKA

'Effect Based Operations'

drs. F. Matser – kolonel van de militair psychologische en sociologische dienst*

Zo af en toe wordt ook het ietwat conservatieve militaire wereldje in beroering gebracht door een nieuwe rage, nieuwe begrippen of nieuwe modewoorden. We lopen daar dan met z'n allen een paar jaar achteraan, tot iemand ons uitlegt dat het allemaal helemaal verkeerd was, of totdat een nieuw modewoord of slogan de overhand krijgt. Dit verschijnsel doet zich zowel voor bij het bloemrijke vakjargon van de vredesbedrijfsvoering als bij het stoere taalgebruik in zwang bij operationeel optreden. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik zelf als majoor behoorde tot de mensen die zich schaarden achter deze waan van de dag en de degens probeerde te kruisen met reactionaire oude kolonels, die niets snapte van al deze heilzame ideeën. Een aardige voorbeeld uit het recente verleden is de slogan: 'decentraal tenzij' het toverwoord om in de jaren negentig de organisatie (opnieuw) in te richten. Ik hoef u niet uit te leggen wat daar ondertussen van geworden is!

Veel kreten zijn ook ontleend aan buitenlandse talen. Ik denk dan aan het aardige scrabblewoord *Führungsverstärkungskonzept* op de schreden waarvan we inmiddels gezwind weer terugkeren en het nog steeds in zwang zijnde *Auftragstaktik*. Of wat dacht u van de prettig in het gehoor liggende open deur *train as you fight*? Want volgens mij deden de Romeinen dat al, maar dat terzijde. De suggestie die bij de introductie van dit soort nieuwe toverformules wordt gedaan is stevast dat we het jarenlang helemaal verkeerd hebben gedaan en dat recente ontwikkelingen in de wereldpolitiek, de techniek of de tactiek het dringend nodig maken om alles volstrekt anders aan te pakken.

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van commodore E.J. Oliemans en kolonel F. Matser, beide werkzaam bij het Commando Dienstcentra (CDC).

Plak er een sticker op en klaar is je veranderprogramma. Want u weet: wie projectleider of verandermanager is, staat bij Defensie een glorieuze toekomst te wachten. Bovendien hoef je je geen zorgen te maken over hoe het afloopt. Want door de frequente overplaat-singen krijgt meestal de opvolger met de weerbarstige uitvoeringspraktijk van de geproclameerde heilsboodschap te maken. En dat is wel zo prettig. Stel je voor dat je zelf de puinhopen van dergelijke praktijk moet zien op te lossen. Je moet er niet aan denken.

Het hedendaagse modewoord in de operationele wereld is afkomstig uit de Verenigde Staten en luidt: *Effect Based Operations*. Het waart sinds een aantal jaren rond in kringen van 'operationele jongens en meisjes'. Ik heb lange tijd moeite gehad om dit mooie, nieuwe begrip te doorgronden. Wat ik er inmiddels van begrepen heb, is dat het gaat om het denken in effecten en niet in middelen. Ik probeer het – ongetwijfeld ontoereikend – weer te geven door de gedachtegang dat de moderne techniek het mogelijk maakt om strategische maar ook tactische doelen te bereiken door de vijand voor te stellen als een systeem van honderden afhankelijke deeltjes. Na een slimme analyse blijkt welk deelsysteem we moeten uitschakelen om met minimale middelen en verliezen (aan beide zijden) het totale systeem te neutraliseren. Ofwel: haal dat ene radertje uit het horloge en geen enkele wijzer draait meer en niemand weet meer hoe laat het is.

Zo kun je, door een paar slimme aanvallen, (liefst met slimme bommen) en met een minimum aan slachtoffers aan eigen en vijand-zijde, gebruikmakend van (westerse) superieure techniek, een mooie, snelle, goedkope en schone oorlog voeren. De beide Golfoorlogen zouden een bewijs zijn van deze nieuwe strategisch-tactische aanpak. Ik vraag me af wat

en andere onzin

daar nu zo nieuw aan is? Blijft u rustig lezen, ik ga niet een paar teksten van de Chinese militaire wijsgeer Sun Tsu of de Duitse slimmerik Clausewitz citeren. Ik denk gewoon terug aan een paar aardige voorbeelden uit een bij de hedendaagse jeugd helaas vrijwel vergeten conflict: de Tweede Wereldoorlog.

Om maar eens te beginnen met een geallieerd voorbeeld: het opblazen van de Ruhrdammen. Wat was er ook alweer aan de hand? Ondanks massale bombardementen slaagden de geallieerden er in 1943 niet in om de Duitse oorlogsproductie aan tanks en ander rollend materieel wezenlijk te reduceren. Iemand kwam op het slimme idee niet langer met duizenden vliegtuigen honderden fabrieken te bombarderen, maar te concentreren op een onmisbaar onderdeel van de tankproductie: kogellagers. Deze productie bleek voor een groot deel geconcentreerd in het Ruhrgebied, in de buurt van een aantal stuwdammen.

Met behulp van de Britse wetenschapper Barnes Wallis werd een zeer bijzondere ronde bom ontwikkeld, die het mogelijk maakte om deze stuwdammen uit te schakelen. Naast een belangrijk deel van de kogellagerproductie, zou zo ook een fors deel van de stroomvoorziening in het Ruhrgebied voor langere tijd worden uitgeschakeld.

In één *raid*, in mei 1943, met slechts een tiental vliegtuigen, slaagden de Britse overste Guy P. Gibson en zijn mannen in iets waar de geallieerden met duizenden vliegtuigen in maandenlange onafgebroken aanvallen niet in waren geslaagd: het toebrengen van een zware slag aan de Duitse industriële productie door, gebruikmakend van grensverleggende techniek, te concentreren op één deel van het systeem: kogellagers. Een aardige *Effect Based Operation* zou ik zo denken.

Een ander aardig voorbeeld is het veroveren van de Antwerpse havens door de geallieerden in 1944. Hoe zat dat dan? Terwijl het geallieerde militaire offensief zich vanuit de Normandische stranden richtte op de haveninstallaties in het Belgische Antwerpen, hard nodig om de lange aanvoerlijnen vanuit de kwetsbare Franse noodhavens te vervangen, had een Duitse commandant een helder idee en plaatste een aantal vuurmonden en wat extra troepen op het Zeeuwse eiland Walcheren, dat nog vast in Duitse handen was. Daardoor kon er geen schip de Westerschelde in of uit varen. De mooie infrastructuur van de Antwerpse haven kon daardoor nog maandenlang niet gebruikt worden voor de bevoorrading van de geallieerde troepen. Een flinke tegenvaller die de duur van de oorlog waarschijnlijk flink verlengde.

Nu ben ik geen groot kenner van de militaire historie, dus als ik zo een paar aardige voorbeelden uit de mouw kan schudden, dan zijn er ongetwijfeld nog honderden te vinden, te beginnen met het Paard van Troje. De moraal van dit verhaal is dat *Effect Based Operations* of *Auftragstaktik* niet veel anders is dan goed je gezonde verstand gebruiken en de grondbeginselen van het gevecht op een juiste (verrassende) manier toepassen. Iets wat militaire leiders natuurlijk al duizenden jaren doen om succesvol op het slagveld te kunnen opereren.

Maar let op mijn woorden, binnenkort komt er vast en zeker een werkgroep om de hele gevechtshandleiding (pardon, de LDP-serie) te herschrijven in termen van systemen en effecten. Mijn stelling luidt dus: slogans en modewoorden: zelden meer dan oude wijn in nieuwe zakken! Maar ik worstel nog wel met de vraag of dit nu verworven levenswijsheid is, of dat ik zelf inmiddels een oude reactionaire kolonel ben geworden? ■

TEGGENWICHT

Editoriaal – Waar het echt om gaat

Als u wilt weten waar het echt om gaat, moet u de eerste vijf alinea's van dit editoriaal maar overslaan. In die eerste alinea's gaat het om ons tijdschrift, om onze missie, om onze editoriaalen, om uw artikelen en om het recente lezersonderzoek. Waar het, zonder iemand ook maar te kort te doen, echt om gaat is de inzet van de strijdkrachten in de Afghaanse provincie Uruzgan. Wij gaan daar heen en de missie moet eenvoudigweg een succes worden. Dit legt druk op alle betrokkenen, maar we hebben de laatste jaren veel geleerd. De redactie wenst iedereen die daar nu is of daar naartoe gaat wijsheid en krijgsmansgeluk.

A. ten Cate – Voor het winnen van de vrede

In Cambodja, Srebrenica, Kosovo en Baghlan werden de Nederlandse strijdkrachten geconfronteerd met falend of soms zelfs helemaal ontbrekend burgergezag. Soms moest het gezag worden gesteund, soms moest het gezag worden overgenomen. De auteur beschrijft de ervaringen op dit gebied vanaf het optreden in Libanon tot de huidige situatie in Irak en Afghanistan. Hoe ontwikkelde dit element van vredesoperaties zich? Welke omstandigheden en problemen speelden er? Het ondersteunen en zo nodig overnemen van (delen van) civiel bestuur hoort er tegenwoordig bij. Er is geen veiligheid zonder wederopbouw en er is geen wederopbouw zonder veiligheid. Militair en civiel zijn een verstandshuwelijk aangegaan.

M. Gareev – 'The Last Battle of World War II'

Japan ondertekende op 2 september 1945 de volledige en onvoorwaardelijke overgave aan boord van de USS Missouri in de baai van Tokio. Hiermee werd het einde van de Tweede Wereldoorlog bezegeld. Dit artikel gaat in op de rol van de Sovjetstrijdkrachten bij de strijd tegen het Japanse Kwantung-leger in augustus en september 1945. De auteur, die zelf bij de gevechten betrokken was, gaat eerst in op de krachtsverhoudingen in het Verre Oosten. Daarna beschrijft hij het strategisch offensief en de Russische perceptie op de strijd tegen Japan. Vervolgens gaat hij in op de geallieerde samenwerking en trekt hij conclusies.

M. van Dijk – Waarom krijgskunde?

Geschiedenis is méér dan een bloemlezing van jaartallen. Geschiedenis gaat over historisch besef, over het kunnen leggen van verbanden en het verklaren van processen die op een bepaald moment ontstaan. Hetzelfde geldt voor de krijgskunde. De auteur betoogt het belang van krijgskunde. Hij presenteert daartoe eerst een analyse van de slag bij Cannae. Hij staat vervolgens stil bij de invloed van theoretici en besluit met een verhandeling over historische ontwikkeling aan de hand van de uitvinding van het buskruit en de moeizame weg tot aan de toepassing van vuurwapens. Technologische vernieuwing is één ding; de vertaling ervan in praktische toepassingen is van een andere orde.

A.J.H. Bouwmeester – 'Showtime. Embedded News Media'

De Amerikaanse minister van Defensie, Donald Rumsfeld, en zijn onderstaatssecretaris voor 'Public Affairs', Victoria Clarke, hadden nog vóóordat operatie Iraqi Freedom begon, het 'embedded news media program' ontwikkeld. De bedoeling was dat aan de eenheden gekoppelde journalisten het publiek konden informeren over wat er gebeurde vóóordat anderen de publieke opinie zouden beïnvloeden. Het achterliggende idee was dat alle betrokkenen, de krijgsmacht, het publiek en de media, hierbij voordeel zouden hebben. De auteur gaat in op het model en de ervaringen ermee. Hij pleit ervoor dat het ministerie van Defensie op dit gebied beleid ontwikkelt en dat de strijdkrachten dit thema in de opleiding verwerken.

L. Polman – 'Dutch Approach'

Wij gaan naar Zuid-Afghanistan. Wij trekken daarbij de typische 'Dutch Approach' uit de kast. Wat is die benadering nu eigenlijk? Volgens generaal Berlijn gaat het om 'niet alleen in tanks door straten te rauzen', maar ook om 'waterputten slaan, de politie op de been helpen en bijdragen aan de veiligheid'. Volgens minister Van Ardenne gaat het ook om 'de tarweteelt entamineren'. De minister van Defensie geeft aan dat duidelijkheid het meest Dutch aan de benadering is. Ook respect voor andere culturen hoort erbij.

F. Matser – 'Effect Based Operations' en andere onzin

Zo af en toe wordt ook het ietwat conservatieve militaire wereldje in beroering gebracht door een nieuwe rage of nieuwe modewoorden. We lopen daar samen achteraan, tot iemand ons uitlegt dat het allemaal verkeerd was, of totdat een nieuwe slogan de overhand krijgt. Wat dacht u van 'train as you fight'? De Romeinen kenden dat concept dat al. Het hedendaagse modewoord is 'Effect Based Operations' (EBO). Wat is daar nieuw aan? Was het bombardement op de Mōhnedam in 1943 iets anders? En het Paard van Troje dan?

Summaries

Editorial – What it really is about

If you are interested in what this editorial really is about, skip the first five paragraphs. In those paragraphs it is about this periodical, our mission, our editorials, your contribution and the recent reader survey. What really counts now is the mission in the Afghan province Uruzgan. In the coming years, some 10.000 members of the Armed Forces will operate there in demanding circumstances. The message is clear: the mission must succeed. We did learn many lessons from the past; they found their way in the decision making, equipment and training and the organisational and juridical settings. We wish them all wisdom and soldiers' fortune.

A. ten Cate – For Winning the Peace

In Cambodia, Srebrenica, Kosovo and Baghlan, members of the Dutch Armed Forces faced situations where civil governments failed or were hardly existing. The need for stabilisation forces military to support civil governments or even to use some kind of military government. The author discusses Dutch experiences in this field, starting with operations in South-Lebanon (1979-1985) up to Afghanistan and Iraq. How did this element of military operations transform over the years? What questions and problems played a role?

There is no security without reconstruction; there is no reconstruction without security. Civil and military joined in a marriage of convenience.

M. Gareev – The Last Battle of World War II

On September 2, 1945, Japan signed a full and unconditional surrender aboard the battleship USS Missouri in Tokyo Bay. This marked the end of World War II. This article is devoted to the role of the Soviet Armed Forces in defeating the Japanese Kwantung Army in August-September 1945. The author, who took part in this operation, first analyses the balance of forces on the Far Eastern theatre of war in August 1945. He then describes the Manchurian strategic offensive and the Russian perspective on this operation in the broader involvement of the U.S.S.R. in the war against Japan.

M. van Dijk – Why Military Science?

History is more than a series of dates. History is about historical awareness; it has to clarify a context but also explain processes. The same applies to military science. The author analyses military science as defined by Von Clausewitz and its meaning for present officers. He first uses the battle of Cannae (217 BC) to demonstrate what lessons can be learned. He then addresses the influence of Von Clausewitz, Keegan and other thinkers. In his final observations he uses the introduction of small arms to demonstrate the complex relation between technological changes, operational innovation and organisational adaptation. Military science was important in the earlier centuries; it still is, bringing awareness, understanding and a sense for relativity.

A.J.H. Bouwmeester – Showtime. Embedded News Media

Before Operation 'Iraqi Freedom' started, the U.S. Secretary of Defense Donald Rumsfeld and his Assistant Secretary of Defense for Public Affairs, Victoria Clarke, initiated the 'embedded news media program'. The intent was to use embedded media to inform the public about events at the front before others would affect public opinion. The author discusses the program and its outcome. The idea is that all parties involved; the military, the public and the media, face a win-win situation. He proposes the Dutch ministry of Defense to set up some policy concerning embedded media. In his view, the Armed Forces should implement this concept in their unit training.

L. Polman – The Dutch Approach

The Netherlands join in Uruzgan. We will use the already tested typical 'Dutch approach'. What is this approach? There are different views. As general Berlijn explains: it is 'not only rushing through streets in tanks but also to dig wells, helping the police and adding to security'. Our minister for Development and Co-operation adds 'the broach of wheat-growing'. The minister of Defense Kamp indicates the most Dutch element of this approach. Our respect for other cultures also belongs to it.

F. Matser – 'Effect Based Operations' and other nonsense

From time to time the somewhat conservative military world is disturbed by a new rage, new notions, which are in fashion. We follow this fashion until, some years later, someone explains that we are wrong. We find this phenomenon everywhere in our organisation. What about 'train as you fight'? In my opinion, the Romans already understood this idea. 'Effect Based Operations' (EBO) is a recent slogan, originating from the United States. But what is new about that? The bombing of the Mõhnedam in 1943 is a good example of EBO; the Trojan horse also, by the way.

KVBK-lezing

De Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap nodigt leden en belangstellenden uit voor een lezing op maandag 3 juli 2006 door

commandeur J.W. Ort
commandant *Netherlands Maritime Force*

over

**CTF 150 en anti-piraterij-operaties
tijdens operatie 'Enduring Freedom'**

Van december 2005 tot en met april 2006 had commandeur Ort het bevel over de *Task Force 150* tijdens operatie *Enduring Freedom*.

TF 150 draagt door haar aanwezigheid in deze wateren bij aan een veilige en stabiele regio. De opdracht was gericht op het ontzeggen van het gebruikmaken van de zee voor terroristische acties of voor transporten die deze acties mogelijk maken (smokkel van mensen, wapens, drugs, et cetera). Bij aanvang van het CTF 150-schap kwam daar de specifieke opdracht bij: het uitvoeren van anti-piraterij-operaties.

De Koninklijke Marine draagt met TF 150 bij aan een stabiel en veilig gebied rond het Arabisch Schiereiland, waardoor terroristische organisaties de zee niet meer kunnen gebruiken voor transport van wapens of voor het plegen van aanslagen. De landen uit de regio zelf kunnen zodoende gaan werken aan veiligheid en stabiliteit in hun zeegebied, zodat de continuïteit van het economische maritieme verkeer gewaarborgd blijft.

De bijeenkomst wordt gehouden in: **De Marine Kazerne Amsterdam**
Kattenburgerstraat 7
1018 JA Amsterdam

De zaal is open vanaf 17.00 uur. De lezing begint om 17.30 uur.

Vanwege een beperkt aantal plaatsen gaarne **aanmelden** tijdens kantooruren op 070-3396197.